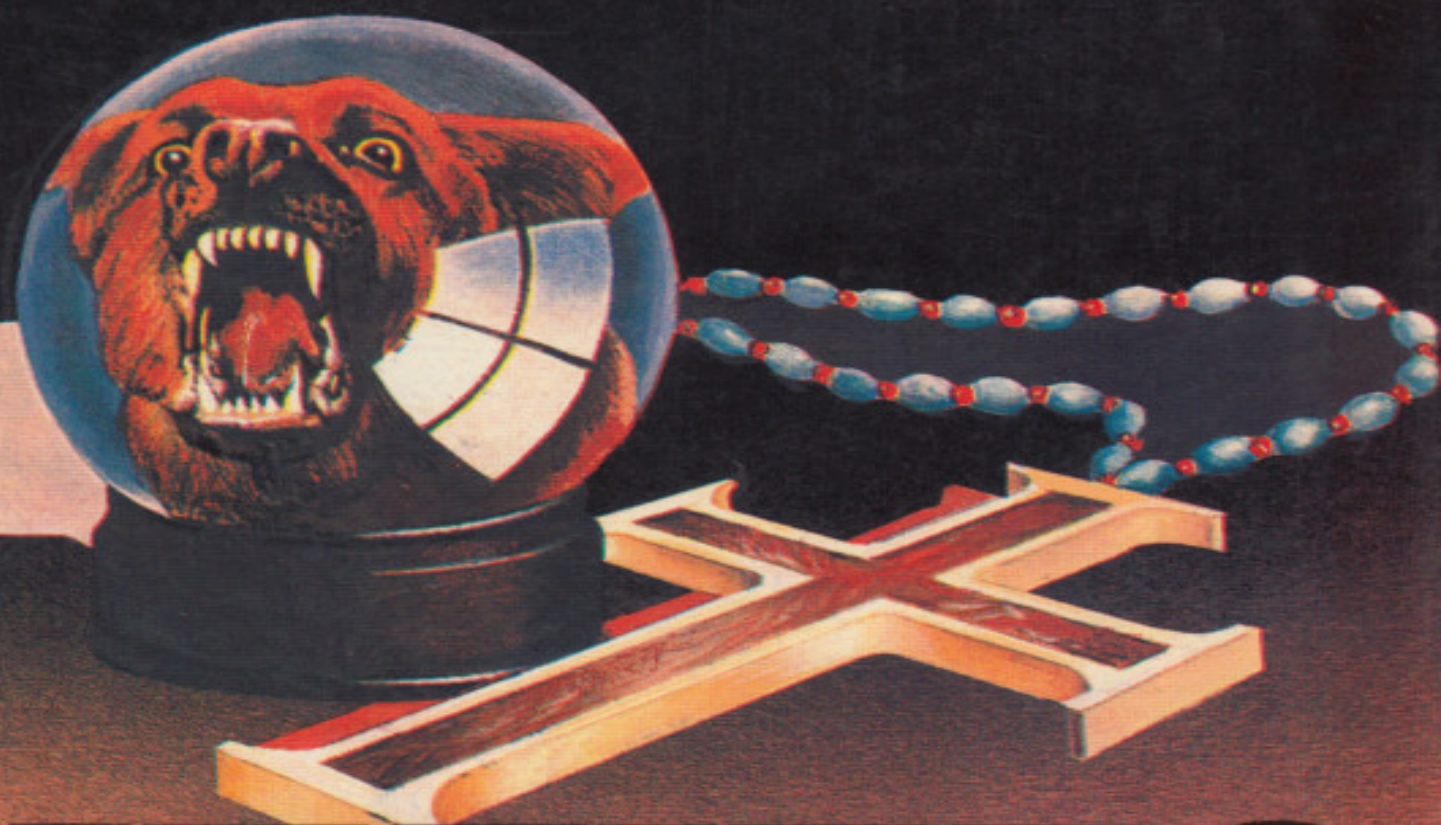

АТАТА КРИСТИ

КУЧЕТО НА АДА

АГАТА КРИСТИ КУЧЕТО НА АДА

Превод: Веселин Иванчев

chitanka.info

КУЧЕТО НА АДА

Завладяващи разкази на Агата Кристи за окултното и мистериозното

ЧЕРВЕНИЯТ СИГНАЛ

Предзнаменование от отвъдното помага за разкриването на умопобъркан убиец...

ФЕНЕРЪТ

Нещастният дух на едно дете броди из старата къща...

ПОСЛЕДНИЯТ СЕАНС

Една скърбяща майка вижда как дъщеричката ѝ се завръща от мъртвите, както духом така и тялом...

КУЧЕТО НА СМЪРТТА

Един манастир е взривен и върху руините му остава черно барутено петно във формата на огромно куче...

... и още осем мистерии, от които по гърба ползват тръпки...

ИНФОРМАЦИЯ ЗА АВТОРА

Агата Кристи е известна в целия свят като кралицата на криминалния роман. Продадени са повече от един милиард екземпляра от книгите ѝ на английски език и още един милиард в превод на 44 езика. Тя е един от най-издаваните и четени автори и само Библията и произведенията на Шекспир са продадени в по-големи количества от нейните романи. Авторка е на 78 криминални романа, 19 пиеси и 6 романа, написани под името Мери Уестмакот.

Агата Кристи е родена в Торки. Първият ѝ роман — „Загадката в Стайлз“ е написан към края на Първата световна война, в която тя участва като медицинска сестра. В него тя създава Поаро, малкият детектив-белгиец с яйцевидна глава, страстен привърженик на реда, както и на „сивите клетки“, който става един от най-популярните детективи след Шерлок Холмс. Романът е публикуван през 1920 година.

След като е писала средно по една книга на година, през 1926 Агата Кристи създава своя шедьовър „Убийството на Роджър Акройд“. Това е първото ѝ произведение, публикувано от Колинс, и поставя началото на едно сътрудничество между автор и издател, което продължава 50 години и дава живот на 70 книги. „Убийството на Роджър Акройд“ е и първият роман на писателката, който е поставен в театър със заглавието „Алиби“ и се играе с голям успех в Уест Енд.

През 1971 г. Агата Кристи получава благородническа титла. Последните ѝ два издадени романа са „Завесата: Последният случай на Поаро“ — през 1975 г. и „Стаена смърт“ — през 1976 г., в който отново се срещаме с мис Марпъл, милата стара дама от Сейнт Мери Мийд. И двата романа имат невероятен успех. Агата Кристи пише и популярна литература, включително и една автобиография и прекрасната книга „Ела и ми кажи къде живееш“, в която разказва за експедициите, на които е била със своя съпруг, археолога сър Макс Малоун.

КУЧЕТО НА СМЪРТТА

I

Уилям Райън, кореспондент на американски вестник, беше първият човек, от когото чух за тази история. Вечерта преди неговото заминаване за Ню Йорк, докато вечеряхме заедно в Лондон, аз просто споменах, че на сутринта ще пътувам за Фолбридж.

Той повдигна глава и с рязък тон попита:

— Фолбридж в Корнуол, нали?

Само един на хиляда души знаеше, че в Корнуол съществува място с име Фолбридж. Винаги се смята, че щом се спомене Фолбридж, става дума за Хампшър. Именно поради това думите на Райън събудиха любопитството ми и попитах:

— Да. Знаеш ли го?

Просто ми отвърна, че дяволски добре му е известно. После се заинтересува дали случайно не съм чувал там да има една къща, наречена „Трирн“.

Любопитството ми нарасна.

— Да, много добре ми е известна. Всъщност точно там отивам. Тази къща е на сестра ми.

— И това ако не е съвпадение! — възкликна Райън.

Заявих, че най-добре би било да престане със загадъчните си забележки и да каже направо за какво става дума.

— Ами, за да ти обясня, ще трябва да започнем с едно мое преживяване от началото на войната.

Въздъгнах. Историята, която разказвам тук, се случи през 1921 година. Последното нещо, за което би искал да си спомня един мъж, беше именно войната. Слава Богу, бяхме започнали да забравяме постепенно за нея... На всичкото отгоре, доколкото знаех Уилям П. Райън ужасно се разгорещаваше, когато ставаше дума за преживелиците му през войната, но вече беше твърде късно да го спра.

— В началото на войната, както предполагам знаеш, бях в Белгия, работех за моя вестник и пътувах насам-натам. И така, там имаше едно малко селце, да го наречем Х. Беше само една педя място.

Затова пък имаше доста голям манастир с монахини, облечени в бяло, от някакъв орден, чието име не мога да си спомня. Както и да е, няма значение. И тъй, това местенце се оказа точно на пътя на немското настъпление. Тогава пристигнаха уланите...

Размърдах се нервно. Уилям П. Райън повдигна ръка да запазя спокойствие.

— Няма страшно — каза той. — Не е една от историите за немските зверства. Можеше и така да се случи, но всъщност не е. Точно обратното. Швабите завзеха манастира, но той хвъркна във въздуха.

— Я виж ти! — сепнах се аз.

— Странна работа, нали? Разбира се, веднага трябва да спомена, че швабите се веселяха и размотаваха около техните собствени експлозивни, но нямаха чак такова нещо. Не бяха от онези типове, снабдени с мощните експлозивни. Е, тогава, питам откъде някакви си монахини ще знаят нещо за мощните експлозивни?

— Странно — съгласих се.

— Версията на селяните беше доста интересна. Те си бяха обяснили всичко от игла до конец. Смятаха, че това е едно очевидно, стопроцентово, първокласно чудо от съвременен тип. На една от монахините ѝ се носеше слава на бъдещ светец, тъй като изпадала в транс и имала видения. Селяните смятаха, че тя е направила този фокус. Изисквала от небесата да изпратят мълния, която да хвърли във въздуха нечестивите шваби и то така, че да отнесе не само тях, но и всичко наоколо. Било е едно твърде ефикасно чудо, а! Така и не се добрах до истината по случая, просто нямах време да го сторя. По онова време всякакви истории за ангели, манастири и тем подобни предизвикваха истинска сензация. Просто описах цялата работа, направих я малко сълзлива и накрая сполучливо изведох религиозния момент. Така я изпратих и във вестника. Доста добре беше приета в Щатите. Тогава там си падаха по подобни историйки. Но докато пишех, макар че ти едва ли би го разбрал, изпитах детинско любопитство. Чувствах, че искам да знам какво точно се е случило. На самото място вече нямаше какво да се види. Бяха останали две стени и на една от тях имаше черно барутено петно с форма на огромно куче. Селяните се страхуваха до смърт от този знак. Наричаха го „Кучето на смъртта“^[1] и никога не минаваха оттам по тъмно. Суеверията винаги

са интересни. Имах усещането, че трябва да се срещна с дамата, която беше организирала това представление. Тя, изглежда, бе оцеляла и заедно с цял куп други бежанци беше заминала за Англия. Направих си труда да проследя къде е отишла. Открих, че е била изпратена в „Трирн“, Фолбридж, Корнуол.

Кимнах и обясних:

— Сестра ми прие доста белгийски бежанци в началото на войната. Бяха около двадесет.

— И така, винаги съм възнамерявал, ако намеря време, да открия тази жена. Искаше ми се да чуя нейния разказ за случилото се бедствие. Но после все така ставаше, че бях зает с едно или друго и историята избледняваше в паметта ми. Както и да е, Корнуол в момента не ме занимава толкова. Всъщност бях забравил за всичко, докато ти не спомена Корнуол и не ме подсети.

— Ще трябва да питам сестра ми — отвърнах аз. — Тя може би е чула нещо за тази история. Разбира се, всички белгийци отдавна са репатрирани.

— Естествено. Но ако все пак сестра ти знае нещо, ще се радвам да ми го съобщиш.

— Разбира се — съгласих се охотно аз.

Това беше всичко.

---

[1] Прави се аналогия с кучето на Ада — Цербер — Б.пр. ↑

II

На втория ден от моето пребиваване в „Трирн“ се сетих за тази история. Пиехме чай на терасата заедно със сестра ми.

— Кити — започнах аз, — нямаше ли една монахиня сред твоите белгийци?

— Имаш предвид сестра Мари Анжелик ли?

— Предполагам — казах внимателно аз. — Разкажи ми за нея.

— О, Боже! Тя е едно от най-странните същества, които съм срещала. Знаеш ли, тя все още живее тук.

— Така ли? Тук, в къщата?

— Не, не. В селото. При доктор Роуз, помниш ли го?

Поклатих глава.

— Помня един възрастен човек на около осемдесет и три години.

— Това е доктор Леърд. О, той почина. Доктор Роуз е тук само от няколко години. Той е твърде млад и много запален по нови идеи. Бе ужасно заинтригуван от сестра Мари Анжелик. Тя получава халюцинации и тем подобни и, изглежда, е много интересна от медицинска гледна точка. Милата, нямаше при кого да иде и по моему си беше доста перната, искам да кажа твърде странна, ако ме разбираш. И така, доктор Роуз беше достатъчно мил да й намери място за живеене в селото. Предполагам, че пише за нея нещо като монография или там каквото пишат докторите въобще.

Тя се спря за малко и попита:

— А ти какво знаеш за нея?

— Чух една любопитна история.

Преразказах историята така, както я бях чул от Райън. Кити се заинтригува много.

— Тя изглежда от онзи тип хора, които биха могли да те вдигнат във въздуха, ако се сещаш какво имам предвид.

— Наистина мисля, че непременно трябва да видя тази млада жена — казах с нараснало любопитство.

— Обезателно. Бих искала да разбера какво мислиш за нея. Виж се първо с доктор Роуз. Защо не се разходиш до селото след чая?

Приех предложението.

Открих доктор Роуз вкъщи и му се представих. Изглеждаше приятен млад мъж, макар да имаше нещо в него, което ме отблъскваше, нещо твърде налагащо се, за да бъде наистина приятен.

В момента, в който споменах сестра Мари Анжелик, той се вкамени. Изглеждаше страшно заинтригуван. Обясних му за какво става дума.

— Е — замислено въздъхна той, — това обяснява доста неща. — После хвърли един бърз поглед към мен и продължи: — Случаят наистина е необикновено интересен. Когато тази жена пристигна тук, явно беше преживяла силен шок. Беше и в превъзбудено състояние. Изцяло беше обзета от халюцинации, които бяха доста обезпокоителни. Личността ѝ е твърде необикновена. Може би бихте искали да дойдете с мен да я видим. Действително си заслужава.

С готовност се съгласих.

Тръгнахме заедно. Отправихме се към някаква малка къщичка в покрайнините на селото. Фолбридж е доста колоритно местенце. Разположено е на устието на река Фол, главно на източния бряг, тъй като западният е твърде неустойчив за строежи, макар че няколко къщици стояха сякаш увиснали от скалите. Домът на доктора се подаваше на самия ръб на скалата от западния бряг. Отгоре се виждаше как големи вълни се разбиват в черния камък.

Къщата, към която се бяхме запътили, се намираше във вътрешността, далеч от морския изглед.

— Тук живее районната медицинска сестра — обясни доктор Роуз. — Уредил съм сестра Мари Анжелик да остане при нея. Така е съвсем добре, тъй като тя има и нужда от професионална грижа.

— Тя съвсем нормална ли е в поведението си? — попитах с любопитство аз.

— Скоро сам ще разберете — отговори лекарят с усмивка.

Районната сестра, мъничка, с приятно плътно тяло, тъкмо потегляше с колелото си, когато пристигнахме.

— Добър вечер сестра, как е пациентката? — провикна се лекарят.

— Съвсем както обикновено, докторе. Просто си седи със скръстени ръце, а мислите ѝ са някъде надалече. Доста често не ми отговаря, но тя и досега разбира твърде малко, когато ѝ се говори на английски.

Роуз кимна и докато сестрата се отдалечаваше с велосипеда си, той се качи до вратата, почука рязко и влезе.

Сестра Мари Анжелик беше полегнала на нещо като шезлонг близо до прозореца. Тя обърна глава, когато влязохме.

Имаше странно лице, призрачно бледо, и огромни очи, които излъчваха дълбока скръб.

— Добър вечер, сестра — поздрави лекарят на френски.

— Добър вечер, *monsieur le docteur*^[1].

— Позволете да ви представя един приятел, мистър Анструтър.

Аз се поклоних леко и в отговор тя ми кимна с вяла усмивка.

— Как се чувствате днес? — започна докторът, присядайки до нея.

— Както обикновено — пое си дъх тя и продължи: — Всичко ми изглежда нереално. Не усещам дали минават дни, месеци или години. Сънищата като че са единствената ми реалност.

— Значи вие още сънувате много?

— Непрекъснато, през цялото време и нали разбирате, сънищата ми се струват по-реални и от живота.

— Сънувате вашата родина, Белгия?

Тя поклати глава.

— Не. Сънувам страна, която никога не е съществувала. Никога. Но вие знаете всичко за това, *monsieur le docteur*. Вече толкова пъти съм ви го разказвала. — Тя замълча за малко, сетне внезапно продължи: — Вероятно този джентълмен е също лекар, може би лекар специалист по психически заболявания?

— Не, не — отвърна Роуз, успокоявайки я. Докато се усмихваше, забелязах необикновено острите му кучешки зъби и ми се стори, че има нещо вълче в него. Той продължи: — Реших просто, че вероятно ще ви бъде интересно да се видите с мистър Анструтър. Той отчасти познава Белгия и скоро е научил новини за вашия манастир.

Тя се обърна към мен. Лека руменина изби по бузите ѝ.

— Нищо особено, всъщност — побързах да обясня. — Онази вечер вечерях с мой приятел, който ми описа разрушените стени на

вашия манастир.

— Значи е разрушен!

Това беше тихо възклицание, като че произнесено повече за самата нея, отколкото за нас.

После, като ме погледна още веднъж, с колеблив глас тя попита:

— Кажете ми, мосю, а вашият приятел каза ли ви по какъв начин е бил разрушен?

— Бил е взривен — обясних аз и добавих — селяните се страхували да минават оттам през нощта.

— Защо?

— Плашел ги един черен знак на разрушената стена. Изпитвали суеверна боязън от него.

Тя се наклони напред.

— Моля ви, моля ви, мосю, по-скоро ми кажете какъв е бил този знак.

— Имал формата на огромно куче — обясних аз. — Селяните го наричали „Кучето на смъртта“.

— О! — От устните ѝ се изтръгна остър писък. — Тогава значи е вярно! Вярно е! Всичко, което си спомням, е вярно. Не е просто зловещ кошмар. Случило се е! Случило се е наистина!

С нисък глас докторът попита:

— Какво се е случило, сестро?

Тя се обърна енергично към него:

— *Спомних си.* Там на стълбището. Спомням си усещането. Използвах силата така, както знаехме да я използваме. Застанах на стъпалата пред олтара и ги молах да не се приближават повече. Казах им да си отидат с мир. Те не искаха и да чуят, продължаваха да настъпват, макар че ги бях предупредила. И... — Тя се наклони напред и направи странен жест. — И тогава аз пуснах „Кучето на смъртта“ срещу тях... — Тя се облегна назад със затворени очи, треперейки цялата.

Докторът стана, взе чаша от шкафа, напълни я до половина с вода, добави една-две капки от малко шишенце, което извади от джоба си, и ѝ я подаде.

— Изпийте това — заповяда той.

Сестрата се подчини механично. Погледът ѝ бе отнесен, сякаш се взираше в нещо, потопено дълбоко в собствения ѝ свят.

— Но тогава всичко е вярно — проговори тя. — Всичко. Градът на Кръговете, хората на Кристала. Всичко. Всичко е така.

— Изглежда — обади се Роуз.

Гласът му беше нисък и успокояващ, добре премерен да насърчи, а не да попречи на потока на мислите ѝ.

— Разкажете ми за Града — подкани я той. — Града на Кръговете, както, струва ми се, го нарекохте.

Тя започна разсеяно и механично да отговаря:

— Да, имаше три кръга. Първият от тях беше Кръгът на избраните, вторият — на свещенослужителките, а най-външният — на свещенослужителите.

— А в центъра?

Жената си пое рязко въздух, гласът ѝ се сниши и с неописуемо страхопочитание изрече:

— Замъкът на Кристала...

Докато изричаше тези думи с притаен дъх, дясната ѝ ръка се доближи до челото и пръстът ѝ очерта някаква фигура върху него.

Фигурата ѝ изглеждаше все по-напрегната, очите ѝ бяха затворени и тя леко се олюляваше. Внезапно се повдигна на стола, сякаш току-що я бяха събудили.

— Какво става? — попита объркано тя. — Какво говорех?

— Нищо — отвърна Роуз. — Изморена сте. Необходимо е да отдъхнете. Ще тръгваме.

Тя наистина изглеждаше леко замаяна.

— Е? — обърна се към мен Роуз, когато вече бяхме навън. — Как ви се стори? — Погледна ме, като рязко извърна очи към мен.

— Предполагам, че мозъкът ѝ е съвсем объркан — произнесох бавно.

— Така ли го усетихте?

— Всъщност не. Тя беше... хм, странно убедителна. Дори докато я слушах, имах усещането, че е извършила всичко, за което разказва. Наистина е направила някакво невероятно чудо. Убедеността ѝ изглежда съвсем неподправена. Може би това е причина...

— Това е причината да мислите, че умът ѝ не е на мястото си. Точно така. Но погледнете от друг ъгъл. Да предположим, че наистина е извършила чудо, че лично тя е унищожила цялата сграда и няколкостотин човешки същества.

— С просто усилие на волята? — усмихнах се аз.

— Не бих казал точно така. Ще се съгласите, че човек може да унищожи голям брой хора само като натисне едно копче, което задейства цяло минно поле.

— Да, но това става по механичен път.

— Вярно, че е чиста механика, но по своята същност представлява овладяване и насочване на природните сили. Гръмотевичната буря и електростанцията се основават на един и същи принцип.

— Така е, но използваме механически средства, за да контролираме гръмотевичната буря.

Роуз се усмихна.

— Бия малко встрани. Има такова вещество, придаващо вечнозеления цвят при растенията. Но то може да се синтезира и по химически път в лаборатория.

— Е?

— Искам да кажа, че често има два пътя за достигане до един и същи резултат. Трябва да признаем, че нашият е синтетичният. Би могло да има и друг. Необикновените постижения на факирите в Индия например не биха могли да бъдат обяснени толкова лесно. Това, което наричаме свръхестествено, е нещо, което е съвсем обикновено, но чиито закони все още не са ясни.

— Тоест? — насърчих го очарован аз.

— Тоест, не бих могъл напълно да отхвърля възможността човешко същество да може да концентрира огромна разрушителна сила и да я използва за своите цели. Средствата, чрез които това е било постигнато, може да ни изглеждат свръхестествени, но в действителност не са.

Вторачих се в него.

Той се засмя и небрежно каза:

— Просто разсъждавах, това е. Кажете, забелязахте ли жеста, който тя направи, когато спомена Замъка на Кристала?

— Тя постави ръка на челото си.

— Точно така. И там обрисова кръг. Много напомня на начина, по който се кръстят католиците. Сега ще ви разкажа нещо доста интересно, мистър Анструтър. Тъй като думата „кристал“ се среща доста често в бълнуванията на моята пациентка, опитах се да направя

един експеримент. Взех един кристал назаем и неочаквано ѝ го показах един ден, за да видя как ще реагира.

— Е?

— Ами резултатът беше много любопитен и показателен. Цялото ѝ тяло се вцепени. Тя така се вторачи в него, сякаш не можеше да повярва на очите си. После се свлече на колене пред него, промълви няколко думи и припадна.

— Какви бяха думите?

— Прелюбопитни. Каза: „кристалът! Значи Вярата е още жива!“

— Невероятно!

— Показателно, нали? Сега, още едно любопитно нещо. Когато се съвзе от припадъка, тя беше забравила за всичко. Показах ѝ кристала и я попитах дали знае какво е това. Отговори ми, че предполага, че е кристал, подобен на онези, с които се предсказва бъдещето. Попитах я дали някога е виждала такъв кристал. Тя ми отвърна: „Никога, *Monsieur le docteur*“ Забелязах обаче объркания ѝ поглед и я попитах: „Какво ви тревожи, сестра?“. Тя каза следното: „Много странно. Никога не съм виждала кристал преди, но ми се струва, че много добре го познавам. Има нещо, което ми подсказва, но само да можех да си спомня...“ Опитите да си спомни я разстройваха толкова много, че ѝ забраних да мисли повече за това. Случи се преди две седмици. Съвсем съзнателно изчаках. Утре смятам да продължа с друг експеримент.

— С кристала?

— С кристала. Ще я накарам да се взре в него. Смятам, че резултатът ще бъде интересен.

— До какво очаквате да се доберете? — полюбопитствах аз.

Думите ми бяха изречени без умисъл, но предизвикаха неочакван резултат. Роуз се стегна, порумения и маниерът му на говорене изцяло се промени към по-официален, по-професионално звучащ.

— До обяснение на някои не добре проучени психически заболявания. Сестра Мари Анжелик е много интересен случай.

Започнах да се чудя дали интересът на Роуз е изцяло професионален.

— Имате ли нещо против и аз да присъствам?

Може би си внушавах, но ми се стори, че той се поколеба, преди да отговори. Интуицията ми подсказа, че не съм желан.

— Не, разбира се. Не виждам причина, поради която да не дойдете. — Сетне добави: — Предполагам, че не сте за дълго тук?

— Само до другиден.

Мисля, че моят отговор му хареса. Челото му се проясни и той заговори за някакви бъдещи експерименти върху морски свинчета.

---

[1] господин докторе (фр.) — Б.р. ↑

III

На следващата сутрин, както се бяхме уговорили, се срещнахме и тръгнахме заедно към сестра Мари Анжелик. Днес лекарят преливаше от дружелюбност. Реших, че бърза да заглади впечатлението, което беше оставил вчера.

— Не трябва да приемате твърде сериозно онова, което казах — отбеляза той, смеейки се. — Не бих искал да ме възприемате като дилетант по окултни науки. Най-лошото ми качество е, че имам ужасната слабост да си съчинявам истории.

— Така ли?

— Да. И колкото по-невероятни са, толкова повече ми харесват.

Той се засмя като човек, който се шегува с някоя забавна слабост.

Когато пристигнахме, районната медицинска сестра искаше да се консултира за нещо с Роуз и ме оставиха насаме със сестра Мари Анжелик.

Забелязах, че тя ме оглежда внимателно и изведнъж попита:

— Тази мила сестра, която беше тук, ми каза, че вие сте брат на любезната лейди от голямата къща, където ме заведоха, когато пристигнах от Белгия?

— Да — отвърнах аз.

— Тя беше много мила с мен. Добра жена. — Замълча, сякаш следваше хода на някаква своя мисъл, и после добави: — *Monsieur le docteur* също ли е добър човек?

Почувствах се малко объркан.

— Ами да, разбира се... Така ми се струва.

— Аха. — Тя замълча, сетне продължи: — Разбира се, той е много мил с мен.

— Сигурен съм, че е така.

Тя ме изгледа строго.

— Мосю, като говорите сега с мен, смятате ли, че съм луда?

— Но, защо, сестро, подобна мисъл никога...

Тя поклати бавно глава, за да ме прекъсне.

— Луда ли съм? Не знам. Нещата, които помня, нещата, които забравям...

Жената въздъхна. В този момент в стаята влезе Роуз.

Той бодро я поздрави и обясни какво иска от нея.

— Някои хора имат дарба да виждат разни неща в кристала. Предполагам, че вие, сестро, притежавате подобна дарба.

Тя изглеждаше нещастна.

— Не, не. Не мога да направя това. Грешно е да се предсказва бъдещето.

Експериментът на Роуз като че се проваляше. Бе забравил, че тя е и монахиня. Но той хитроумно извъртя нещата.

— Не трябва да се надзърта в бъдещето. Напълно сте права. Съвсем друго е да се погледне в миналото.

— Миналото?

— Да, има толкова много странни неща в миналото. Изведнъж проблясват, човек може да ги види за малко и после отново изчезват. Не се опитвайте да видите нещо в кристала, след като това не е позволено. Просто го вземете в ръцете си. Така. Погледнете го. Гледайте в дълбочина. По-дълбоко. Да, още по-навътре. Спомняте си, нали? Помните. Чувате ме. Можете да отговорите на въпросите ми. Чувате ли ме?

Сестра Мари Анжелик взе кристала, както ѝ бе наредено. Държеше го с особено страхопочитание. Когато се взря в него, очите ѝ станаха безизразни и невиждащи, главата ѝ се отпусна. Изглежда, беше заспала.

Внимателно докторът взе кристала от ръцете ѝ и го постави на масата. Сетне повдигна крайчето на клепача ѝ и седна до мен.

— Трябва да изчакаме, докато се събуди. Предполагам, че ще е скоро.

Беше прав. След пет минути тя се размърда. Очите ѝ се отвориха като след сън.

— Къде съм?

— Тук, у дома. Подремнахте за малко. Сънувахте, нали?

— Да, сънувах — кимна тя.

— Сънувахте Кристала?

— Да.

— Разкажете ни за него.

— Вие ме считате за луда, *Monsieur le docteur*. Разбирате ли, в съня ми Кристалът е свещен знак. Дори видях втори Христос, Учител на Кристала, който е загинал за вярата си, а неговите ученици са преследвани, залавяни... Но вярата е оцеляла. Да, в продължение на петнадесет хиляди пълни луни, искам да кажа в продължение на петнадесет хиляди години.

— Колко трае пълната луна?

— Тринадесет обикновени луни. Да, беше на петнадесетхилядната пълна луна... Бях жрица на Петия знак в Замъка на Кристала. Беше през първите дни от настъпването на Шестия знак.

Веждите ѝ се склжиха, сянка на страх премина през лицето ѝ.

— Твърде рано — пророни тя. — Твърде рано. Грешка... О! Да, спомних си! Шестият знак... — Тя почти подскочи, за да се изправи на краката си, но после се отпусна обратно назад и прекарвайки ръка по лицето си, промърмори: — Но какво говоря? Аз бълнувам. Тези неща никога не са се случвали.

— Не се разстройвайте.

Тя обаче продължаваше да го гледа с объркване и болка.

— *Monsieur le docteur*, нищо не разбирам. Откъде се появяват тези сънища, тези видения? Бях само на шестнадесет, когато се обрекох на монашески живот. Никога не съм пътувала. Въпреки това сънувам градове с непознати хора, непознати обичаи. Защо? — Тя закри лицето си с ръце.

— Сестра, някога били ли сте хипнотизирана? Или да сте изпадали в състояние на транс?

— Никога не съм била хипнотизирана, *Monsieur le docteur*. Що се отнася до другото, случваше се по време на молитва в параклиса духът ми да се отделя от тялото и в продължение на часове не присъствах в света на живите. Несъмнено това беше благословено състояние на духа. Така го наричаше и преподобната ни майка — състояние на благодат. О! Да! — Дъхът ѝ секна. — Спомних си. *Ние също го наричахме състояние на благодат.*

— Бих искал да опитам един експеримент, сестро — делово подхвърли Роуз. — Той може би ще отпъди тези болезнени откъслечни спомени. Ще ви помоля да се вгледате още веднъж в кристала. Ще ви казвам определена дума, а вие ще ми отговаряте с друга. Ще

продължим така, докато не се уморите. Концентрирайте мислите си върху кристала, а не върху думите.

Развих кристала и го подадох на сестра Мари Анжелик. За-, белязах благоговението, с което ръцете ѝ го докоснаха. Положен върху черното кадифе, той лежеше между деликатните ѝ длани. Чудесните ѝ дълбоки очи се бяха вторачили в него. След кратка пауза, докторът произнесе:

— *Куче.*

На мига сестра Мари Анжелик отвърна:

— *Смърт.*

IV

Не възнамерявам да описвам точно целия експеримент. Много маловажни и безсмислени думи бяха изречени нарочно от доктора. Други той повтаряше по няколко пъти и получаваше едни и същи, а понякога различни отговори.

Същата вечер в разположената върху скалите малка къща на доктора обсъждахме резултатите от експеримента.

Той прочисти гърлото си и придърпа по-близо своя бележник.

— Резултатите са твърде интересни, дори бих казал прелюбопитни. В отговор на думите „Шести знак“ получаваме „унищожение, пурпурно, куче, могъщество“, после отново „унищожени“ и накрая пак „могъщество“. По-късно, както може би сте забелязали, обърнах обратно системата и това даде следните резултати. В отговор на „унищожение“ — „куче“, на „пурпурно“ — „могъщество“, на „куче“ — отново „смърт“ и на „могъщество“ — пак „куче“. Всичко дотук изглежда последователно, но когато повторих „унищожение“, получих отговор „море“, който изобщо не се вписва. На думите „Пети знак“ тя отговори със „синьо, мисли, птица“, отново „синьо“ и накрая с доста насочващата фраза „общуване с мисли“. От факта, че Четвъртият знак предизвика думата „жълто“ и по-късно „светлина“ и че на „Първи знак“ беше отговорено с „кръв“, правя извода, че всеки знак има определен цвят и вероятно определен символ, като за Четвъртия това е *птица*, а за Шестия — *куче*. Все пак смятам, че Петият знак представлява това, което е добре известно като телепатия, тоест предаване на мисли. Несъмнено Шестият отговаря на могъществото на разрушението.

— Какъв е смисълът на думата „море“!

— Признавам, че не бих могъл да обясня. По-късно повторих думата, но получих обичайния отговор — „лодка“. На Седми знак получих първо „живот“, а после „любов“. На Осми знак получих отговор „няма“ и следователно приемам, че броят на знаците е седем.

— Но Седмият не е бил постигнат — казах аз в прилив на внезапно вдъхновение, — защото Шестият е донесъл „унищожение“.

— А! Така ли считате? Вземаме твърде сериозно тези бълнувания на болен човек. Всъщност те са интересни само от медицинска гледна точка.

— Разбира се, ще привлекат интереса на психиатрите.

Докторът присви очи.

— Драги господине, нямам никакво намерение да огласявам каквото и да е.

— На какво се дължи тогава вашият интерес?

— Съвсем личен е. Разбира се, ще продължавам да водя записки по случая.

— Ясно — отвърнах аз, но изведнъж се почувствах като слепец, защото нищо не ми беше ясно. Станах. — Е, да ви пожелаая лека нощ, докторе. Утре отново заминавам за града.

— О!

Стори ми се, че във възклицанието му долових скрито задоволство и облекчение.

— Желая ви успех с вашите изследвания — продължих с лекота.

— И следващия път, когато се видим, да не насъскате „Кучето на смъртта“ срещу мен.

Докато изричах тези думи, все още държах ръката му и почувствах конвулсивно присвиване. За секунда той се овладя. Устните му се разтегнаха в усмивка, откривайки издължените му остри зъби.

— Каква власт в ръцете на човека властолюбец! — изрече той. — Да държи в шепите си живота на беззащитните хора!

И усмивката му се разтегли още повече.

V

Така завърши моето пряко участие в тази история.

По-късно в ръцете ми попаднаха бележникът и дневникът на доктора. Ще цитирам оскъдното им съдържание, което, както се досещате, достигна до мен след известно време.

5 август Установих, че под „избраниците“ сестра М.А. има предвид тези, които възпроизвеждат расата. Очевидно те са на особена почит и са по-висши по ранг от духовенството. Сравни с ранните християни.

7 август Убедих сестра М.А. да ми позволи да я хипнотизирам. Успях да предизвикам хипнотичен сън и транс, но не установих връзка.

9 август Имало ли е в миналото цивилизации, пред които нашата да изглежда нищожна? Странно. Ако е така, аз съм единственият човек, притежаващ ключа към тях...

12 август По време на хипноза сестра М.А. е неподатлива на сугестия. *Въпреки това лесно се предизвиква състояние на транс. Не мога да проумея.*

13 август. Днес сестра М. А. спомена, че когато си в „състояние на благодат“, „вратата трябва да бъде затворена, защото в противен случай друг ще командва тялото“. Интересно, но объркващо.

18 август Следователно периодът на Първия знак продължава не по-малко от... (*тук думите са изтрети*)... тогава колко века са необходими, за да се стигне до Шестия? Но ако съществува пряк път до Силата...

20 август. Успях да уредя идването тук на М.А. заедно със сестрата. Казах, че е необходимо на пациентката да бъде слаган морфин. Луд ли съм? Или ще бъда Свръхчовека, държащ в ръцете си Силата на смъртта?

(Тук записките завършват)

VI

Струва ми се, че беше 29 август, когато получих писмото. Беше адресирано до мен чрез сестра ми. Наклоненият почерк, изглежда, беше на чужденец. Отворих го с известно любопитство. Пишеше следното:

Cher Monsieur^[1], виждали сме се само два пъти, но чувствам, че мога да ви имам доверие. Независимо дали моите сънища са реални или не, те стават все по-ярки напоследък... И *monsieur*, едно нещо е напълно сигурно — „Кучето на Смъртта“ не е сън... През дните, за които ви разказвах, Повелителят на Кристала разкри Шестия знак на хората твърде рано... злото проникна в техните сърца. Те притежаваха силата да убиват, когато пожелаят, и убиваха без справедливост, с гняв. Бяха пияни от властолюбие. Когато забелязахме това, ние, които все още бяхме чисти, разбрахме, че не трябва да затваряме Кръга и за пореден път Знакът на Безсмъртието не бива да бъде достиган. Този, който бе призван да бъде следващия Повелител на Кристала, беше принуден да действа. Старото трябваше да загине и след безкрайно много години да се появи новото. *Той освободи „Кучето на смъртта“ над морето, внимавайки да не затвори кръга, и водата се издигна във формата на куче, поглъщайки цялата суша... Бях си спомнила за това тогава на стъпалата на олтара в Белгия... Доктор Роуз е един от Братството. Той познава Първия знак, както и формата на Втория, макар смисълът му да е известен само на малцина избраници. Той ще научи за Шестия знак от мен. Досега успях да му устоя, но чувствам, че отслабвам. Monsieur, не е хубаво човекът да получава власт, преди да е дошло времето му. Векове*

трябва да изминат, преди светът да е подготвен да получи Силата на смъртта в ръцете си... Заклевам ви, *monsieur*, като човек, вярващ в доброто и истината, помогнете ми... преди да е станало твърде късно.

Ваша духовна сестра:

Мари Анжелик

Листът се изплъзна от пръстите ми. Земята се олюля под краката ми. Постепенно започнах да се окопитвам. Искрената вяра на тази нещастна жена почти *ме* беше завладяла! Едно нещо беше сигурно. Доктор Роуз се бе увлякъл дотам в случая, че беше прекрачил всички граници на професионална етика. Ще отида там и...

Изведнъж забелязах сред останалата ми кореспонденция писмо от Кити. Разкъсах плика.

„Случи се нещо ужасно“ — прочетох първите й думи. — „Сигурно си спомняш малката къща на доктор Роуз, разположена на скалите? Онази нощ се срути в пропастта и докторът и нещастната монахиня, сестра Мари Анжелик, загинаха. Отломките на плажа са ужасяващи, скупчени в невероятна *маса*, която от разстояние прилича на огромно куче...“

Писмото падна от ръцете ми.

Останалите факти са може би просто съвпадение. Някой си мистър Роуз, за когото научих, че е богат роднина на доктор Роуз, загинал същата нощ, ударен от светкавица. Доколкото е известно, не е имало гръмотевична буря в този район, макар един-двама души да твърдят, че са чули единичен гръм. По тялото му е било открито обгаряне „със странна форма“. В завещанието му всичко, което е притежавал, оставало на племенника му, доктор Роуз.

Да предположим, че доктор Роуз е успял да измъкне от сестра Мари Анжелик тайната на Шестия знак. Той винаги ми е правел впечатление на безскрупулен човек, който не би се поколебал да отнеме живота на чичо си, стига това да не навреди лично на него. Но

едно изречение от писмото на сестра Мари Анжелик Още отеква в главата ми... „внимавайки да не затвори Кръга“. Доктор Роуз не е знаел как точно да постъпи и дори не е съзнавал нуждата да спази определените правила. Не се бе погрижил. Така Силата, която е използвал, се е насочила обратно към него, затваряйки Кръга...

Но, разбира се, това са чисти глупости! Всичко може да бъде обяснено по съвсем естествен начин. Това, че докторът беше повярвал в халюцинациите на сестра Мари Айжелик, просто доказва, че неговият разсъдък също е бил леко объркан.

Въпреки това понякога сънувам континент, потопен под вълните на океана, където някога са живели хора, изградили цивилизация далеч по-напреднала от нашата...

Или сестра Мари Анжелик има спомени от *бъдещето*, което е възможно, както твърдят някои, и този Град на Кръговете съществува някъде в бъдещето, а не в миналото?

Глупости! От начало до край всичко е едно бълнуване!

---

[1] уважаеми господине (фр.). — Б.р. ↑

ЧЕРВЕНИЯТ СИГНАЛ

— Не, но все пак колко вълнуващо — каза хубавичката мисис Евърсли, отваряйки широко красивите си, но леко глуповати очи. — Казват, че жените притежавали шесто чувство. Вярно ли е, сър Алингтън?

Известният психиатър се усмихна язвително. Той изпитваше безгранично презрение към този тип глуповати красавици. Алингтън Уест бе голям авторитет по психически заболявания и напълно съзнаваше своето място и значимост. Малко помпозен, но мъж с тежест.

— Мис Евърсли, знам, че се говорят всякакви глупости. Какво означава този термин — „шесто чувство“?

— Вие, хората на науката, сте толкова резки. А наистина е много необичайно, когато понякога човек има чувството, че със сигурност знае нещо, просто го знае, усеща го. Искам да кажа, колко е тайнствено всъщност. Клер знае какво имам предвид, нали Клер?

Тя се обърна към домакинята леко нацупена, накланяйки рамото си.

Клер Трент не отговори веднага. Бяха се събрали в тесен кръг за вечеря тя и съпругът ѝ, Вайълет Евърсли, сър Алингтън Уест и племенникът му, Дърмът Уест, стар приятел на Джак Трент. Самият Джак Трент, червендалест масивен мъж с добряшка усмивка и приятен ленив смях, подхвана:

— Дрън-дрън, Вайълет. Най-добрият ви приятел загива при железопътна злополука. Веднага си спомнете, че сте сънували черна котка миналия четвъртък. Чудесно! Значи през цялото това време сте чувствали, че нещо ще се случи.

— О, не Джак, не бъркайте предчувствията с интуицията. Хайде, сър Алингтън, не можете да отречете, че предчувствията съществуват.

— В известна степен, може би — съгласи се уклончиво известният лекар, — но винаги трябва да се има предвид, че болшинството от случаите са най-обикновени съвпадения и че

съществува неотменната склонност историите да бъдат преувеличавани впоследствие.

— Не считам, че съществува подобно нещо като предчувствия — намеси се доста рязко Клер Трент. — Или нещо като интуиция, или шесто чувство, нито едно от нещата, които така словоохотливо обсъждаме, не съществува. Ние преминаваме през живота като влак, носещ се в неизвестна посока, сред пълен мрак.

— Това едва ли е добро сравнение, мисис Трент — подметна Дърмът Уест, който вдигна глава и за пръв път се намеси в разговора. Ясните му сиви очи просветваха със странен блясък на фона на силния загар на лицето му. — Вие забравяте сигналите.

— Сигналите?

— Да, зелен в случаите, когато всичко е наред, и червен за опасност!

— Червен за опасност, колко вълнуващо! — въздъхна развълнувано Вайълет Евърсли.

Дърмът се извърна в обратната посока твърде нетърпеливо.

— Разбира се! Това е точното описание. Очаквай опасност! Червен сигнал! Внимание!

Трент се вторачи в него с любопитство.

— Дърмът, стари приятелю, говориш така, сякаш нещо подобно ти се е случвало.

— Така е. Искам да кажа, случвало ми се е.

— Разкажи ни тогава.

— Мога да ви дам един пример. Когато бях в Месопотамия, точно след Примирието, една вечер влязох в палатката си с някакво натрапчиво чувство. Опасност! Внимавай! Нямах ни най-малката представа за какво изобщо би могло да става дума. Обиколих лагера, суетейки се без нужда, и взех всички мерки срещу евентуално нападение от страна на враждебно настроени араби. После отново се върнах в палатката си. В момента, в който влязох, това чувство отново се появи по-силно от всякога. Опасност! Най-накрая изнесох едно одеяло, увих се в него и спях навън.

— И?

— Когато влязох в палатката на следващата сутрин, първото нещо, което видях, беше цял ред ножове, около половин ярд, пронизали завивката ми точно там, където щях да спя. Скоро разбрах

кой го е извършил — един от арабските прислужници. Неговият син е бил разстрелян като шпионин. Какво ще кажете чичо Алингтън за тази история като илюстрация на онова, което наричам червен сигнал?

Без да се предава, специалистът се усмихна:

— Много интересна случка, скъпи ми Дърмът.

— Но не бихте я приели безрезервно?

— Не, не се съмнявам, че както твърдите, сте имали предчувствие за опасността. Аз само оспорвам произхода на предчувствието. Според вас то е дошло отвън, някакъв външен източник е повлиял на мислите ви. Напоследък обаче се установи, че почти всичко идва отвътре — от нашето подсъзнателно „аз“.

— Доброто старо подсъзнание! — провикна се Джак Трент. — Обяснението за всичко в наши дни.

Без да обръща внимание на прекъсването, сър Алингтън продължи:

— Предполагам, че с някой поглед или с нещо в себе си този арабин се е издал. Твоето съзнателно „аз“ не го е забелязало или запомнило, но подсъзнанието ти е работило в това време. То никога не забравя. Ние твърдим, че е способно да извършва съждения и анализ доста независимо от висшето съзнание или така наречената съзнателна воля. В онзи момент твоето подсъзнание е преценило, че е възможно да бъде извършен опит за покушение върху теб, и е успяло да наложи своите страхове върху съзнателното ти мислене.

— Признавам, че звучи доста убедително — усмихна се Дърмът.

— Но далеч не толкова вълнуващо — нацупи се мис Евърсли.

— Възможно е също подсъзнателно да сте почувствали омразата на този човек към вас. Това, което от стари времена се нарича телепатия, със сигурност съществува, въпреки че законите, на които се подчинява, далеч не са ясни.

— Имате ли други подобни случаи? — обърна се Клер към Дърмът.

— О, да, но нищо много показателно. Предполагам, че всички биха могли да се обяснят със съвпадения. Навремето отказах покана за една вила по единствената причина че „червеният сигнал“ просветна. Къщата изгоря през седмицата. Между другото каква роля играе подсъзнателното тук, чичо Алингтън?

— Боя се, че никаква — усмихна се той.

— Но предполагам, че имате също толкова добро обяснение. Хайде, няма нужда да проявявате такт с най-близките си роднини.

— Добре тогава, племеннико, осмелявам се да предположа, че сте отхвърлили поканата поради съвсем тривиалната причина — не ви се е ходело много. След пожара сте си помислили, че усещате опасността и именно затова не сте отишли. Това е и обяснението, което и сега така уверено поддържате.

— Безнадеждно е — засмя се Дърмът. — Печелите с огромно предимство, а аз всеки път губя все повече и повече.

— Няма значение, мистър Уест — намеси се Вайълет Евърсли. — Аз дълбоко вярвам във вашия „червен сигнал“. В Месопотамия ли беше последният път, когато го усетихте?

— Да, до...

— Моля?

— Не, нищо.

Дърмът се умълча. Думите, които устните му щяха да произнесат и за малко не произнесоха, бяха: „Да, до миналата нощ“. У него се зароди увереност в истинността им и те напиреха да бъдат изречени, за да дадат израз на още ненапълно осъзнатите му предчувствия. Червеният сигнал светеше все по-ярко в мрака. Опасност! Приближаваща опасност!

Но защо? Каква опасност изобщо би могло да има тук, в дома на неговите приятели? Е, да, имаше една. Погледна Клер Трент, белотата ѝ, фините ѝ черти, изящната ѝ глава, обрамчена със златиста коса. От известно време тази опасност съществуваше, макар че едва ли някога би могла реално да доведе до нещо. Причината бе, че Джак Трент беше най-добрият му приятел и дори повече — човекът, който бе спасил живота му във Фландрия. Затова го бяха и предложили за „Почетния кръст“. Джак бе добър приятел, един от най-добрите. Дяволски лош късмет бе, че се бе влюбил в жената на Джак. Той хранеше надежда, че някой ден всичко ще отmine. Нищо не би могло толкова дълго време да ти причинява болка. Все някак би могло да бъде заличено, точно така — да бъде изтрито. Невероятно би било тя някога да се досети, но дори и да се досети, това не би променило нещата. Произведение на изкуството, прекрасна скулптура, предмет от злато, слонова кост и блед розов корал... играчка за крале, а не жена от плът и кръв...

Клер... дори мисълта за нея, дори името ѝ, прошепнато тихо, го нараняваше... Той трябва да го преодолее... И преди се беше увличал по жени... „Но не така!“ — подсказваше му нещо. Никога така! Както и да е, това е. Нямаше никаква опасност, болка — да, но не опасност. Не опасност от типа на червения сигнал. Ставаше дума за нещо друго. Той огледа присъстващите около масата и за пръв път му дойде наум, че компанията е доста необичайна за подобно приятелско събиране. Чичо му например много рядко вечеряше в толкова тесен приятелски кръг. А Трентови едва ли спадат към групата на добрите му стари приятели. До тази вечер Дърмът не знаеше дори, че чичо му ги познава.

Разбира се, имаше повод. Бе поканен един доста прочут медиум да проведе *сеанс* след вечеря. Сър Алингтън твърдеше, че умерено се интересува от спиритизъм. Да, това беше претекстът.

Думата се загнезди в съзнанието му. *Претекст*. Дали *сеансът* не бе просто начин да се прикрие присъствието на лекаря по време на вечерята? Низ от подробности пробяга през съзнанието му, дреболии, които е пропуснал да забележи или както би казал чичо му, подробности, останали незабелязани от съзнателното му „аз“.

Няколко пъти прочутият психиатър бе поглеждал странно, твърде странно към Клер. Изглежда я наблюдаваше. Тя се държеше неспокойно. Ръцете ѝ леко потрепваха. Беше нервна, ужасно нервна и... възможно ли бе, *изплашена*? Защо беше изплашена?

С рязко движение той се откъсна от мислите си и се заслуша в разговора около масата. Мис Евърсли беше успяла да накара големия учен да разкаже за собствените си занимания.

— Скъпа госпожице — продължаваше той, — какво е лудостта? Мога да ви уверя, че колкото повече я изучаваме, толкова ни е по-трудно да се произнесем. Всички ние на практика притежаваме известна доза самоизмама и когато стигнем дотам да си повярваме, че сме царят на Русия, ни затварят някъде или ни налагат ограничения. Но пътят е дълъг, преди да се случи това. Къде точно трябва да поставим табелата, която да сочи докъде сме нормални и откъде започва лудостта? Виждате ли, това е невъзможно да се направи. И ще ви кажа, че ако човекът, страдащ от подобно разстройство, си държи езика зад зъбите, най-вероятно е никога да не можем да го отличим от

нормалния индивид. Необикновената нормалност на лудите е много интересна тема.

Сър Алингтън отпи от виното си със задоволство и лъчезарно се усмихна на компанията.

— Винаги са ми казвали, че те са много изобретателни — отбеляза мис Евърсли. — Имам предвид чалнатите.

— Невероятно много. Потискането на определена странност у някого може да има фатални последствия. Както ни учи психоанализата, всякакъв вид потискане е опасно. Човекът, притежаващ някаква безопасна странност, която се задълбочава, рядко прекрочва разделителната линия. Но мъжът — тук той направи пауза, — или жената, които външно изглеждат съвършено нормални, биха могли реално да се превърнат в зловещ източник на заплаха за обществото.

Погледът му леко се плъзна по масата, спря се на Клер, после пробяга обратно по същия път. Той отпи още една глътка от виното си.

Ужасни страхове обхванаха Дърмът. *Нея ли имаше той предвид? Това ли целеше? Не е възможно, но...*

— И всичко е резултат от потискане на самия себе си — въздъхна мис Евърсли. — Напълно съзнавам, че човек трябва винаги да внимава, винаги да изразява своята индивидуалност. Обратното носи ужасяващи последствия.

— Скъпа мис Евърсли — възрази докторът, — съвсем не сте ме разбрали. Причината за това зло е във физическото състояние на мозъка. Понякога е увреден от външна намеса, например удар, а понякога, за жалост, увреждането е наследствено.

— Наследствеността е толкова тъжно нещо — въздъхна младата дама вяло. — Туберкулоза и тем подобни.

— Туберкулозата не е наследствена — отбеляза сухо сър Алингтън.

— Така ли? Винаги съм мислела, че е. Но лудостта е наследствена! Колко ужасно. Кои други болести са такива?

— Подагратата — усмихна се сър Алингтън — и цветната слепота. Последната е твърде интересна. Предава се пряко при мъжете, но остава латентна при жените. Така че има много мъже, страдащи от цветна слепота, докато при една жена това заболяване може да се прояви само в случай че е било латентно у майка ѝ и е налице при

баща ѝ, което, бих казал, е твърде рядко съчетание. Това е така наречената полово обусловена наследственост.

— Много интересно. Но с лудостта нещата не стоят така, нали?

— Лудостта може в еднаква степен да се унаследи и от мъже, и от жени — каза мрачно лекарят.

Клер се изправи внезапно, отблъсквайки стола си толкова рязко, че той се преобърна и падна на земята. Тя беше много бледа и нервните движения на пръстите ѝ бяха съвсем очевидни.

— Вие, вие няма да се бавите, нали? — попита тя, сякаш се молеше. — Мисис Томсън ще пристигне всяка минута.

— Чашка порто и ще се присъединя към вас, нали затова сме тук? За да наблюдаваме чудесното представление, което ще ни изнесе мисис Томсън — обяви сър Алингтън. — Ха, ха! Не че няма нужда да бъда подканвана.

Той се поклони. Клер се усмихна вяло в знак на признателност и излезе от стаята, опирайки се с ръка на рамото на мис Евърсли.

— Боя се, че говорих глупости — отбеляза лекарят, докато сядаше на мястото си. — Простете, скъпи приятелю.

— Няма за какво — отвърна Трент механично.

Изглеждаше напрегнат и разтревожен. За пръв път Дърмът се чувстваше като външен човек в присъствието на своя приятел. Съществуваше някаква тайна между двамата мъже, която дори един стар приятел не можеше да сподели. И все пак цялата работа изглеждаше нереална и невероятна. На какво се основаха съмненията му? На нищо, освен на няколко погледа и на нервността на една жена.

Те продължиха да се наслаждават още съвсем кратко на виното и влязоха в гостната точно в момента, когато съобщиха за пристигането на мисис Томсън.

Медиумът бе една възпълна жена на средна възраст, безвкусно облечена в тъмнопурпурно кадифе, с висок, доста вулгарен глас.

— Надявам се, че не съм закъсняла, мисис Трент — започна тя бодро. — Вие казахте девет часа, нали?

— Точно навреме, мисис Томсън — отвърна Клер с милия си, леко дрезгав глас. — Това е нашата малка компания.

Никой не бе лично представен, както вероятно беше и редно. Медиумът огледа гостите с остър, проникващ поглед.

— Надявам се да постигнем добри резултати — отбеляза кратко тя. — Не мога да ви обясня колко е неприятно, когато съм на посещение и не мога, така да се каже, да удовлетвори публиката. Просто подлудявам. Считам обаче, че Широмако (моят японски духовен вдъхновител), ще успее да се прояви добре тази вечер. Чувствам се в най-добрата си форма и дори отказах да хапна заека по уелски, макар да съм луда по препеченото сиренце.

Докато слушаше, Дърмът отчасти се забавляваше, отчасти му беше противно. Колко прозаично изглеждаше цялата работа! Но все пак преценката му не беше ли прибързана? В края на краищата всичко е естествено, включително и способностите, които медиумите твърдят, че притежават, макар и същността им да е недобре разбрана. Един изкусен хирург би могъл да се оплаче от лошо храносмилане в навечерието на деликатна операция. Защо тогава да не може и мисис Томсън?

Столовете бяха подредени в кръг, осветлението бе така пригодно, че при необходимост да бъде усилено или намалявано. Дърмът забеляза, че нямаше никакво предварително *проучване* на участниците, нито пък сър Алингтън се интересува от това дали условията на *сеанса* го удовлетворяват. Да, тази история с мисис Томсън бе само номер. Сър Алингтън присъстваше тук по съвсем друга причина. Дърмът си спомни, че майката на Клер бе починала в чужбина. Около това съществуваше някаква тайнственост... По наследство...

С усилие той насочи мислите си обратно към заобикалящата го в момента действителност. След като всички заеха местата си, светлините бяха загасени и само една малка червеникава лампа бе оставена да свети на отдалечена масичка.

За известно време не се чуваше нищо, освен тихото равномерно дишане на медиума. Постепенно то ставаше все по-хрипливо. Изведнъж неочакван силен удар от далечния край на стаята накара Дърмът да подскочи. Звукът се повтори от противоположната страна. Последва истинско кресчендо от удари. Те постепенно затихнаха и внезапен звън от присмехулен смях проехтя в стаята. Последва тишина, нарушена от пронизващ глас с чудати извивки, който изобщо не наподобяваше този на мисис Томсън.

— Тук съм, джентълмени — каза той. — Дааа... тук съм аз. Искате да ми задавате въпроси?

— Кой си ти? Широмако?

— Дааа... Аз, Широмако. Напуснал света преди много време. Работи. Аз много щастлив.

Последваха детайли от живота на Широмако. Беше много тривиален и безинтересен разказ от типа, който Дърмът често бе слушал и преди. Всички бяха щастливи, много щастливи. Предаваха се послания от бегло описани роднини, като описанията бяха толкова неясни, че биха подходжали на всеки частен случай. Една възрастна дама, майка на някой от присъстващите, взе думата и сподели изтъркани максими с апломб на първооткривател, което едва ли се дължеше на темата.

— Някой друг иска да се включи сега — съобщи Широмако. — Има важно съобщение за един от джентълмените.

Последва пауза, след която проговори друг глас, предхождан от зъл, демоничен кикот.

— Ха, ха! Ха, ха, ха! По-добре не се връщай вкъщи! По-добре не се връщай вкъщи! Послушай ме!

— На кого говориш? — попита Трент.

— На един от вас тримата. На негово място не бих се върнал у дома. Опасност! Кръв! Не много кръв, но съвсем достатъчно. Не, не се връщай у дома! — гласът започна да се снишава. — *Не се връщай у дома!*

Постепенно гласът замря напълно. Дърмът почувства как кръвта му се смразява. Беше убеден, че предупреждението се отнася до него. По един или друг начин опасността витаеше навън. От медиума се изтръгна въздишка, а после стенание. Тя идваше на себе си. Светлините бяха запалени. Стоеше изправена, все още леко примигвайки.

— Надявам се, че всичко мина добре, скъпа? Надявам се.

— Всъщност твърде добре, благодаря ви, мисис Томсън.

— Предполагам, че беше Широмако?

— Да, и други.

Мисис Томсън се прозя.

— Дяволски съм изморена. Напълно изстискана. Доста изсмуква тая работа. Е, радвам се, че мина успешно. Опасяхах се, че няма да е

така, беше ме страх, че нещо неподходящо ще се случи. Има някакво странно усещане в стаята тази вечер.

Тя хвърли по един поглед през широките си рамене и после ги сви неспокойно.

— Не ми харесва нещо — каза тя. — Някой сред вас внезапно да е починал напоследък?

— Какво искате да кажете, сред нас?

— Близки роднини, скъпи приятели? Не? Ами ако исках да прозвуча мелодраматично, бих казала, че смъртта витае във въздуха тази вечер. Хайде, хайде, това са моите глупости. Довиждане, мисис Трент. Надявам се, че останяхте доволна.

Мисис Томсън достолепно напусна, развявайки тъмнопурпурното си одеяние.

— Дано ви е било интересно, сър Алингтън — промърмори Клер.

— Прелюбопитна вечер, скъпа. Специални благодарности за поканата. Време е да ви пожелаем лека нощ! Вие ще потанцувате, нали?

— Защо не дойдете с нас?

— Не, не. За мен е правило да съм си в леглото до единадесет и половина. Лека нощ. Лека нощ, мис Евърсли. А, Дърмът, бих искал да ти кажа две думи. Би ли дошъл с мен? Ще настигнеш другите в Графтън Гелъри.

— Разбира се, чичо. Ще се видим направо там, Трент.

В протежение на малкото разстояние до улица „Харлей“ между чичо и племенник бяха разменени само няколко думи. Сър Алингтън с половин уста се извини, че е отклонил Дърмът и го увери, че ще му отнеме само няколко минути.

— Да задържа ли колата, моето момче? — попита той, докато слизаха.

— Не се безпокойте, чичо. Ще взема такси.

— Много добре. Не обичам да задържам Чарлстън по-късно от обичайното. Лека нощ, Чарлстън. Къде, по дяволите, съм си сложил ключа?

Колата плавно се отдалечи, докато на стълбата сър Алингтън напразно претърсваше джобовете си.

— Вероятно съм го оставил в другото си сако — заключи най-накрая той. — Би ли натиснал звънеца? Надявам се Джонсън да е още

горе.

Невъзмутимият Джонсън наистина отвори вратата след по-малко от минута.

— Оставил съм си някъде ключа, Джонсън — обясни сър Алингтън. — Ще донесеш ли по глътка уиски и сода в библиотеката.

— Разбира се, сър Алингтън.

Лекарят влезе в библиотеката и светна. После се приближи към Дърмът, за да затвори вратата след неговото влизане.

— Няма да те задържам Дърмът, но има нещо, което бих искал да ти кажа. Ако не греша, ти изпитваш *известна слабост*, така да се каже, към мисис Трент?

Лицето на Дърмът почервения.

— Джак Трент е най-добрият ми приятел.

— Прощавай, но това не е отговор на въпроса ми. Осмелявам се да спомена, че ти смяташ възгледите ми относно развода и други подобни въпроси за изключително пуритански, но е необходимо да ти напомня, че ти си единственият ми близък роднина и наследник.

— Не става и дума за развод — каза Дърмът ядосано.

— Не би и могло по причини, които разбирам може би по-добре от теб. Не мога да ти посоча конкретната причина, но бих искал да те предупредя. Клер Трент не е за теб.

Младият мъж посрещна твърдо погледа на чичо си.

— Много добре разбирам и ако ми позволиш, бих казал, че по-добре, отколкото предполагаш. Знам каква е причината за твоето присъствие на вечерята тази вечер.

— Хм? — докторът беше очевидно стреснат. — Как би могъл да знаеш?

— Да го наречем предположение. Ще бъда ли прав, ако кажа, че ти присъства на вечерята, изпълнявайки професионалните си задължения?

Сър Алингтън се разхождаше нагоре-надолу.

— Съвсем вярно, Дърмът. Не можех, разбира се, да го споделя с теб, макар да се опасявам, че съвсем скоро ще стане публично достояние.

Сърцето на Дърмът се сви.

— Искаш да кажеш, че си стигнал до заключение?

— Да, в семейството има случай на лудост, от страната на майката. Много тъжен случай, много тъжен.

— Не мога да повярвам.

— Предполагам, че не би могъл. Лаикът би могъл да долови твърде малко, да не кажем никакви външно видими признаци.

— А експертът?

— Доказателствата са неопровержими. В такива случаи пациентът трябва да бъде поставен под наблюдение колкото се може по-скоро.

— Божичко! — задъха се Дърмът. — Не може да затвориш някого просто така, за нищо!

— Скъпи ми Дърмът! Клиничните случаи биват затваряни само когато тяхното съществуване на свобода носи опасност за обществото!

— Голяма опасност. По всяка вероятност, странна форма на мания за убийство. Както е било при майката.

Извъръщайки се, Дърмът простена и покри лицето си с ръце. Клер, златната, прекрасна Клер!

— При създалите се обстоятелства — продължи с облекчение докторът — се чувствах длъжен да те предупредя.

— Клер — промърмори Дърмът, — моя нещастна Клер.

— Да, наистина, би трябвало всички да ѝ съчувстват.

Изведнъж Дърмът повдигна глава.

— Не вярвам.

— Какво?

— Не мога да повярвам. Лекарите правят грешки. Всеки знае това. Те винаги са ужасно впадени в специалността си.

— Скъпи ми Дърмът — повиши ядосано тон сър Алингтън.

— Казах, не вярвам. Но дори да е така, не ме интересува. Обичам Клер. Ако тя се съгласи да дойде с мен, ще я отведа далеч оттук, много далеч, някъде, където никакви лекари не могат да си пъхат носа. Ще я пазя, ще се грижа за нея, ще я обградя с любов.

— Нищо подобно няма да направиш. Да не си полудял?

Дърмът се засмя подигравателно.

— Най-вероятно *ти* би го нарекъл по този начин.

— Разбери ме, Дърмът — каза едва сдържайки се да не избухне сър Алингтън с лице, червено от напрежение, — ако го направиш, ако постъпиш по този срамен начин, това ще е краят. Ще спра парите,

които получаваш всеки месец, и ще пренапиша завещанието си, оставяйки всичко, което притежавам, на различни болници.

— Постъпи както желаеш с проклетите си пари — отвърна тихо Дърмът. — Аз ще имам жената, която обичам.

— Жена, която...

— Кажи още една дума срещу нея и се заклевам във Всевишния, че ще те убия! — изкрещя Дърмът.

Лек звън на чаши ги накара рязко да се обърнат. Без да го усетят, Джонсън бе влязъл с подноса точно в най-разгорещения момент на техния спор. Както и се очакваше от добрите прислужници, лицето му беше невъзмутимо, ала Дърмът се зачуди какво ли е достигнало до ушите му.

— Нямам нужда повече от теб, Джонсън — каза отсечено сър Алингтън. — Можеш да си лягаш.

— Благодаря, сър. Лека нощ, сър.

Джонсън се оттегли.

Двамата се спогледаха. Моментното прекъсване бе охладило духовете.

— Чичо — каза Дърмът, — не трябваше да говоря с теб по този начин. Напълно разбирам, че от твоя гледна точка ти си напълно прав. Но аз обичам Клер Трент от дълго време. Това, че Джак Трент е най-добрият ми приятел, бе основната причина, поради която никога не съм разкривал любовта си пред Клер. В тази ситуация обаче вече не виждам никакво препятствие. Самата мисъл, че някакви моментни обстоятелства биха могли да ме отклонят, е абсурдна. Струва ми се, че си казахме всичко, което би могло да бъде казано. Лека нощ.

— Дърмът...

— Няма смисъл да спорим повече. Лека нощ, чичо Алингтън. Съжалявам, но това е всичко.

Той излезе бързо, затваряйки вратата след себе си. Приемната бе потънала в мрак. Премина през нея, отвори външната врата, затръшна я след себе си и излезе на улицата.

Наблизо забеляза такси, от което току-що слязоха пътници. Извика го и потегли към Графтън Гелърис.

На входа на салона за танци се спря за минута объркан. Главата му се въртеше. Дрезгавият джаз, усмихващите се жени, всичко бе сякаш от друг свят.

Дали не е сънувал? Мрачният разговор с чичо му изглеждаше нереален. Клер плавно премина край него, като лилия в своята бяла рокля, украсена със сребро, прилепнала елегантно към фините ѝ очертания. Сигурно е било лош сън.

Танцът свърши. Тя се оказа близо до него, гледаше го и му се усмихваше. Като в сън той я покани на танц. Сега тя беше в ръцете му. Дрезгавият джаз огласяше залата.

Той почувства как тя леко се отпуска.

— Уморена ли си? Искаш ли да спрем?

— Ако нямаш нищо против. Може ли да отидем някъде, където да поговорим? Има нещо, което бих искала да ти кажа.

Не е било сън. Той се върна в реалността. Как е могло да му се стори лицето ѝ спокойно и безгрижно? То излъчваше напрежение и страх. Какво всъщност знаеше тя?

Намери тихо ъгълче и те седнаха един до друг.

— Е — започна с престорена лекота той, — спомена, че искаш да ми кажеш нещо?

— Да. — Очите ѝ се бяха вторачили надолу. Ръцете ѝ нервно си играеха с пискюла на дрехата ѝ. — Трудно е. Доста трудно.

— Кажи ми, Клер.

— Само едно. Бих искала да заминеш някъде за известно време.

Той беше поразен. Бе очаквал всичко, но не и това.

— Искаш да замина? Защо?

— Най-добре е да бъде откровена, нали? Аз... аз знам, че ти си... джентълмен и мой приятел. Бих искала да заминеш, защото аз... аз си позволих да се привържа твърде много към теб.

— Клер!

Думите ѝ го накараха да онемее. Езикът му сякаш бе вързан.

— Моля те, недей да смяташ, че съм толкова самонадеяна да мисля, че ти някога би могъл да се влюбиш в мен. Това е всичко. Аз не съм много щастлива. Ох, бих искала по-скоро да заминеш.

— Клер, не знаеш ли, че съм влюбен в теб? Дяволски влюбен още от първата ни среща?

Тя повдигна стреснато очи и го погледна.

— Обичал си ме? Обичал си ме дълго време?

— Още от самото начало.

— О! — изхлипа тя. — Защо не си ми казал? Тогава? Тогава, когато можех да бъда с теб! Защо ми го казваш сега, когато е твърде късно! Не, аз не съм на себе си. Не знам какво говоря. Никога не бих могла да бъда с теб.

— Клер, какво искаше да кажеш с това „сега е твърде късно“? Не е ли заради чичо ми? Заради това, което той знае? Защото мисли така?

Тя кимна мълчаливо, а по лицето ѝ потекоха сълзи.

— Послушай ме Клер, не трябва да вярваш във всички тези приказки. Не трябва да мислиш за подобни неща. Ще дойдеш с мен. Ще заминем за южните морета, за острови, които наподобяват зелени скъпоценности. Ти ще бъдеш щастлива там. Аз ще се грижа за теб и ще те пазя. Завинаги!

Обгърна я с ръце. Приблужи я към себе си и усети, че тя трепери. В този момент тя внезапно се отскубна от него.

— О, не, моля те! Не разбираш ли? Сега не мога. Би било ужасно, ужасно, ужасно. Искях всичко да бъде прекрасно, но сега... би било ужасно!

Объркан от думите ѝ, той се поколеба. Тя го погледна умоляващо.

— Моля те, искам да бъда добра...

Без да пророни дума, Дърмът стана и се отдалечи от нея. В този момент се почувства дълбоко засегнат и опустошен от това, което бе чул. Запъти се да вземе шапката и палтото си и налетя на Трент.

— Здравей Дърмът, рано си тръгваш.

— Да, не съм в настроение за танци тази вечер.

— Скапана вечер — съгласи се тъжно Трент. — Но на теб не ти тежат проблеми като моите.

Дърмът изведнъж се паникьоса, че Трент може би ще му се довери. Не, само не това!

— Е, довиждане — сбогува се набързо той. — Прибирам се вкъщи.

— Вкъщи, а? А предупреждението на духовете?

— Ще рискувам. Лека нощ, Джак.

Квартирата му не беше много далече. Тръгна пеша, изпитвайки нужда хладният повей на нощта да поохлади трескавите му мисли.

Завъртя ключа, отвори и светна лампата в спалнята.

Изведнъж за втори път тази вечер го обзе усещането, което бе описал с думите „червен сигнал“. В този момент то бе толкова силно, че дори го накара да забрави за Клер.

Опасност! Той бе в опасност. Точно в тази минута, точно в тази стая, той бе в опасност.

За да се отърве от страха си, се опита да се надсмее над себе си. Досега червеният сигнал го бе предупреждавал навреме и му бе помагал да избегне нещастията. Подсмивайки се леко на собственото си суеверие, огледа внимателно квартирата. Не бе изключено да е влязъл някой злодей, който да го дебне. Но обиколката не доведе до нищо. Прислужникът му Милсън си беше отишъл и квартирата бе абсолютно празна.

Върна се в спалнята и бавно се съблече, като се мръщеше на себе си. Усещането за опасност бе по-остро от всякога. Отвори чекмеджето, за да си извади носна кърпа, и изведнъж се вцепени. Имаше непозната издуптина в средата на чекмеджето. Беше нещо твърдо.

Нервните му пръсти бързо захвърлиха настрани кърпичките и взеха предмета, прикрит под тях. Беше револвер.

Напълно смаян, Дърмът го огледа с изумление. Беше малко познат модел и съвсем скоро някой бе изстрелял един куршум от него. Нищо не можеше да разбере. Някой го бе поставил в чекмеджето същата тази нощ. Не бе тук, когато се обличаше за вечерята. Беше напълно сигурен.

Понечи да го върне в чекмеджето, когато звънецът го сепна. Звъненето се повтаряше отново и отново, звучейки необичайно силно сред тишината на празната квартира.

Кой би могъл да звъни на външната врата по това време? Имаше само един отговор на този въпрос, отговор инстинктивен и настоятелен.

Опасност, опасност, опасност...

Воден от някакъв инстинкт, който сам не осъзнаваше, Дърмът изгаси лампата, наметна самото си, което лежеше на стола и отвори вратата.

Навън стояха двама души. Зад гърбовете им Дърмът успя да забележи синя униформа. Полицай!

— Мистър Уест? — попита по-близостоящият от двамата.

На Дърмът му се стори, че изминаха векове, докато отговори. Но всъщност само след секунди, твърде добре имитирайки безизразния глас на слугата си, успя да изрече:

— Мистър Уест не се е върнал още. Какво желаете от него по това време?

— Не се е върнал, а? Много добре тогава, мисля, че трябва да влезем и да го изчакаме.

— Не, не е възможно.

— Виж какво, мой човек, името ми е инспектор Верал от Скотланд Ярд и имам заповед за арест на твоя господар. Можеш да я погледнеш, ако желаеш.

Дърмът прочете предложения му лист или по скоро се престори, че го прави и попита с удивен глас:

— Но защо? Какво е извършил?

— Убийство. Сър Алингтън Уест от Харлей Стрийт.

Замаян, Дърмът отстъпи пред вдъхващите страхопочитание посетители. Влезе в гостната и запали лампата. Инспекторът го последва.

— Огледайте наоколо — даде той наставления на другия човек. После се обърна към Дърмът. — Ти стой тук, приятел. Да не се измъкнеш, за да предупредиш господаря си. Как се казваш, между другото?

— Милсън, сър.

— Кога очакваш да се върне господарят ти, Милсън?

— Не зная сър. Отиде, доколкото знам, на танци в Графтън Гелърис.

— Тръгнал си е оттам преди около час. Сигурен ли си, че не се е връщал тук?

— Не ми се вярва, сър. Предполагам, че щях да го чуя да влиза.

В този момент вторият човек влезе от съседната стая. В ръката си носеше револвер. Подаде го на инспектора с нескрито вълнение. Израз на задоволство пробяга по лицето на инспектора, докато го вземаше.

— Това решава нещата — отбеляза той. — Трябва да се е промъкнал вътре и после да е излязъл, без да успееш да го чуеш. Сигурно вече е офейкал. По-добре да тръгвам. Коули, ти ще останеш тук в случай че той се върне, и ще държиш под око този приятел. Може и да знае повече за господаря си, отколкото казва.

Инспекторът изхвърча навън. Дърмът се опита да измъкне някакви подробности от Коули, който охотно се разприказва.

— Съвсем ясен случай. Убийството бе разкрито почти веднага. Джонсън, слугата, тъкмо си бил легнал, когато му се сторило, че чува изстрел и отново слязъл долу. Намерил сър Алингтън прострелян в сърцето. Веднага ни се обади и когато пристигнахме, ни разказа, каквото знаеше.

— И това прави случая съвсем ясен? — осмели се да запита Дърмът.

— Напълно. Младият Уест се върнал заедно с чичо си и те разгорещено се карали, когато Джонсън внесъл питиетата. Старият заплашвал, че ще промени завещанието си, а твоят господар отвърнал, че ще го убие. След по-малко от пет минути проехтял изстрелът. О, да, достатъчно ясна картинка. Глупавият му младок!

Съвсем очевидно наистина. Сърцето на Дърмът се сви, когато осъзна неопровержимостта на доказателствата срещу себе си. Опасност наистина, ужасна опасност! И никакво друго разрешение, освен бягство. Мозъкът му трескаво заработи. Предложи да направи по чаша чай. Коули прие с нескрито задоволство. Вече бе претърсил квартирата и знаеше, че няма заден изход.

Разреши на Дърмът да отиде в кухнята. Веднага щом влезе там, той постави чайника да завира и започна усърдно да подрънква с чаши и чинии. После се прокрадна бързо до прозореца и повдигна долната му част. Квартирата беше на втория етаж, но от външната страна на прозореца имаше макара с метално въже, която се използваше от уличните търговци за доставки по горните етажи.

Със скоростта на светлината Дърмът се оказа навън, спускайки се надолу по металното въже. То се врязваше в ръцете му и те се разкървавиха, но той отчаяно продължаваше да се спуска.

Няколко минути по-късно вече се прокрадваше откъм задната страна на сградата. Заобикаляйки ъгъла, той налетя на една фигура, стояща до тротоара. За свое огромно учудване той разпозна Джак Трент. Трент, изглежда, напълно осъзнаваше опасността на ситуацията.

— Боже Господи, Дърмът! Бързо! Не стой така!

Хвана го под ръка и го поведе надолу към съседната улица, после сви по друга. Махнаха на едно свободно такси, скочиха в него и Трент каза своя адрес.

— Най-безопасното място в момента. Там можем да решим как да постъпим, за да отклоним тези глупаци от следите ти. Дойдох, за да те предупредя, преди да е пристигнала полицията, но беше твърде късно.

— Дори не подозирах, че си научил. Джак, нали не вярваш...

— Разбира се, че не, стари ми приятелю. Нито за секунда не съм и помислил. Познавам те твърде добре. Независимо от това положението ти е ужасно. Дойдоха да задават въпроси. Кога си пристигнал в Графтън Гелърис, кога си си тръгнал и тем подобни. Дърмът, кой би могъл да пречука стария?

— Не мога да си представя. Но който и да е бил, е оставил револвера в моето чекмедже. Трябва съвсем внимателно да ни е следил.

— Тази история със сеанса бе дяволски странна. *Не си отивайте у дома*. Ставало е дума за горкия стар Уест. Той си отиде вкъщи и бе застрелян.

— Отнася се и до мен — каза Дърмът. — Отидох си вкъщи и там намерих подхвърлен револвер и полицейски инспектор.

— Е, надявам се, че поне за мен не се отнася — каза Трент. — Пристигнахме.

Плати на шофьора, отключи секретната брава и поведе Дърмът нагоре по тъмните стълбища към своята бърлога, която представляваше малка стаичка на първия етаж. Отвори вратата и покани Дърмът да влезе. Сетне Трент запали лампата.

— Тук е съвсем безопасно. Поне засега — отбеляза той. — Вече може да помислим и да решим какво е най-добре да се предприеме.

— Такъв глупак излязох — каза изведнъж Дърмът. — Трябваше да се досетя. Сега виждам нещата по-ясно. Цялата работа е била нагласена. На какво, по дяволите, се смееш?

В това време Трент се беше изпънал назад в стола си и се тресеше от несдържан смях. Имаше нещо злоецо в този смях. Нещо в този човек го ужасяваше. Очите му просветваха със странен блясък.

— Дяволски добре скроена работа — задъха се той. — Дърмът, моето момче, с теб е свършено.

Придърпа телефона към себе си.

— Какво смяташ да правиш? — попита Дърмът.

— Да се обадя в Скотланд Ярд. Да им кажа, че птичката е в клетката, заключена на сигурно място. Точно така, заключих вратата, когато влязохме, и ключът сега е в джоба ми. Няма смисъл да гледаш вратата зад гърба ми. Тя води към стаята на Клер, а тя винаги я заключва от нейната страна. Страхува се от мен. От дълго време. Не забравя, че мисля за онзи нож, за дългия остър нож. Не, ти не...

Дърмът понечи да се хвърли върху него, но противникът му бе извадил един ужасен на вид револвер.

— Това е вторият — изкиска се Трент. — Първия го сложих в чекмеджето ти, след като пречуках стария Уест с него. Какво си се загледал над главата ми? Вратата? Няма надежда, дори Клер да я отвори. Тя би могла да направи това за *теб*. Но няма смисъл, защото ще те уцеля, преди да си стигнал до вратата. Няма да те прострелвам в сърцето, а само ще те раня, така че да не можеш да избягаш. Знаеш, че съм изключително добър стрелец. Веднъж спасих живота ти. Какъв глупак! Не, не! Искam да те видя обесен! Точно така, на въжето. Ножът няма да ми трябва за теб. Той е за Клер, хубавата, нежна Клер. Стариият Уест знаеше. Тази вечер беше дошъл, за да разбере луд ли съм, или не. Искаше да ме затвори, така че да не успея да докопам Клер с ножа. Но аз постъпих хитро. Взех вашите ключове. Измъкнах се от танците още след пристигането ни. Видях те да излизаш от къщата му и тогава влязох. Застрелях го и веднага се измъкнах. После отидох у вас и оставих револвера. Стигнах до Графтън Гелърис почти заедно с теб и пяхнах ключа в джоба на палтото ти, докато се сбогувахме. Нямам нищо против да научиш всичко. Няма кой да ни чуе, а когато увиснеш на бесилото, ще се радвам да си спомниш, че аз съм този, който го е извършил... Боже, толкова ми е смешно! За какво мислиш? И какво по дяволите гледаш?

— Погледни зад себе си.

Трент рязко се завъртя. На прага на съседната стая стояха Клер и... инспектор Верал...

Трент реагира мигновено. Револверът проехтя само веднъж и намери целта си. Той се строполи напреко на масата. Инспекторът се втурна към него, докато Дърмът като в сън се бе втренчил в Клер. Спомените нахлуха в главата му в пълен безпорядък. Чичо му, тяхната кавга, злощастното недоразумение, семейното законодателство на Англия, което никога не би освободило Клер от лудия ѝ съпруг,

„трябва всички да ѝ съчувстваме“, заговорът между нея и сър Алингтън, за който хитрият Трент се досетил, нейният вопъл „ужасно, ужасно, ужасно“. Да... но сега?

Инспекторът се изправи и печално заключи:

— Мъртъв е!

— Да — чу се да казва Дърмът, — той никога не е пропускал целта...

ЧЕТВЪРТИЯТ

Негово преосвещенство Парфит леко се задъха. Тичането след влакове съвсем не е занимание за хора на неговата възраст. Първо, защото фигурата му вече не беше такава, каквато бе преди, и, второ, поради факта че загубата на елегантния му силует се съпътстваше с все по-нарастваща тенденция на недостиг на въздух. С известно достойнство той определяше тази тенденция с думите:

— Нали разбирате, *сърцето ми*!

С въздишка на облекчение се намести в ъгъла на купето първа класа. Топлината вътре му подеждва чудесно. Навън валеше сняг. Имаше късмета да намери свободно ъглово място за дългото нощно пътуване. Каква мъка само, ако не беше успял. Трябваше да има спален вагон в този влак.

Другите три ъглови места бяха вече заети и едновременно с този факт Негово преосвещенство Парфит усети, че мъжът от най-отдалечения ъгъл се усмихваше доброжелателно, все едно че го познава. Беше добре обръснат мъж със скептично лице и прошарена по слепоочията коса. Професията му бе толкова ясно изписана върху лицето му, че едва ли някой не би разпознал юриста в него. Сър Джордж Дюран наистина бе много известен адвокат.

— Е, Парфит — отбеляза сърдечно той, — май ти се е наложило да потичаш.

— Опасявам се, че твърде зле се отразява на сърцето ми — каза Негово преосвещенство. — Каква случайност да ви срещна, сър Джордж. На север ли отивате?

— Нюкасъл — отвърна лаконично сър Джордж. — Между другото, познаваш ли доктор Кемпбъл Кларк?

Човекът, седнал от страната на Негово преосвещенство, кимна любезно.

— Срещнахме се на перона — продължи адвокатът. — Още едно съвпадение.

Негово преосвещенство Парфит погледна доктор Кемпбъл Кларк с интерес. Често бе чувал името му. Доктор Кларк бе изтъкнат лекар и специалист по психически заболявания, а последната му книга *Проблемите на подсъзнанието* бе най-обсъжданата книга на годината.

Негово преосвещенство Парфит се вгледа в ъгловатото му лице с пронизващи сини очи и червеникава коса, която не бе засегната от побеляване, но очевидно бързо оредяваше. Лекарят имаше излъчването на човек с решителен характер.

Негово преосвещенство погледна срещу себе си, очаквайки вече почти по навик и там да срещне познато лице, но четвъртият пътник в купето се оказа съвършено непознат. „Вероятно е чужденец“ — предположи Негово преосвещенство. Беше дребничък тъмен мъж с доста незабележима външност. Загърнат в голямото си палто, той, изглежда, веднага бе заспал.

— Ваше преосвещенство Парфит от Брадчестър? — заинтересува се с приятния си глас доктор Кемпбъл Кларк.

Негово преосвещенство се почувства поласкан. Тези „научни проповеди“, които изнасяше напоследък, бяха станали истинска сензация особено след като пресата се заинтересува от тях. Ето от какво се нуждаеше църквата, от съвсем съвременни неща.

— Прочетох книгата ви с голям интерес, доктор Кларк — отвърна той. — Макар че тук-там стилът ѝ бе твърде професионален за мен.

Дюран се намеси.

— Ваше преосвещенство, как предпочитате, да дремнем, или да поприказваме? — попита той. — Веднага признавам, че страдам от безсъние и следователно предпочитам да разговаряме.

— О, разбира се. При всички случаи — каза Негово преосвещенство. — Рядко придремвам по време на тези нощни пътувания, а и книгата, която си нося, е твърде скучна.

— Във всички случаи тук сме се събрали твърде представителна група — отбеляза докторът с усмивка. — Църквата, законът и медицината.

— Както сме се събрали, можем да даваме мнения по всички въпроси — засмя се Дюран. — Църквата — по духовните, аз пък изключително по светския живот и правната страна, докато вие,

докторе, имате поглед от патологията до дълбините на психологията. Мисля, че можем да покрием всяка тема изцяло.

— Опасявам се, че далеч не всяка — отбеляза доктор Кларк.

— Пропуснахте още една гледна точка, която е твърде важна.

— Тоест? — полюбопитства адвокатът.

— Гледната точка на обикновения човек от улицата.

— Толкова ли е важна? Не греши ли най-често именно той, човекът от улицата?

— О, почти винаги. Но той притежава нещо, което би трябвало да отсъства във всяко експертно виждане. Личната гледна точка. Най-сетне добре знаете, че е трудно да се избегне влиянието на хората около вас. Открил съм това в професионалните си занимания. На всеки пациент, който идва при мен и е наистина болен, се падат по пет, които нямат никакъв друг проблем, освен този, че им е невъзможно да се чувстват щастливи с хората, с които живеят. Какво ли не измислят, от болки в коляното до схващане на пръстите, но всъщност става дума за едно и също нещо, за грубата повърхност, която се получава от търкането на едно мислене с друго.

— Имате много „изнервени“ пациенти, предполагам — отбеляза пренебрежително Негово преосвещенство. Нервите му бяха съвсем наред.

— О, и какво искате да кажете с това? — обърна се светкавично лекарят към него. — Нерви! Когато произнасят тази дума, хората й се надсмиват, точно така, както вие правите в момента. „Няма му нищо“, казват те. „Просто нерви!“ Но, Боже всемилостиви, та там е скрита сърцевината на всичко! Едно физическо страдание може да бъде разпознато и излекувано, но и сега знаем толкова малко за неясните причини на хилядата и една форми на нервно разстройство, колкото сме знаели и преди, да речем по времето на кралица Елизабет.

— Боже мой! — възкликна Негово преосвещенство Парфит, малко объркан от тази яростна атака. — Наистина ли?

— Внимавайте, това е Божи дар — продължи доктор Кемпбъл. — В предишни времена считахме човека за животно, притежаващо дух и тяло, при това поставяйки ударение на тялото.

— Душа и тяло — поправи го кротко свещеникът.

— Душа? — Докторът се засмя странно. — Какво вие, свещениците, имате предвид под душа? Знаете ли, никога не сте се

изразявали твърде ясно по този въпрос. През вековете винаги сте избягвали да давате точно определение.

Негово преосвещенство прочисти гърло, възнамерявайки да произнесе слово, но за негово огорчение тази възможност не му бе дадена. Докторът продължи:

— А как можем да сме сигурни, че става дума за дух, а не за духове?

— Духове? — попита сър Джордж и повдигна скептично вежди.

— Да. — Погледът на Кемпбъл Кларк се премести върху него. Наклони се напред и го подбутна леко по гърдите. — Толкова ли сте сигурни, че там има само един обитател и че единственото нещо, което може да се направи с това желано място, е да бъде обзаведено за седем, двадесет и една, четиридесет и една, седемдесет и една или колкото там години. Накрая обитателят започва да изнася нещата си малко по малко и скоро напуска къщата окончателно, а тя се срутва, остава една купчина развалини и гниещи остатъци. Вие сте господарят на къщата, нека признаем това, но никога ли не сте съзнавали присъствието на другите, на тихите прислужници, които биха могли да бъдат разпознати само по работата, която са извършили, работа, която вие не съзнавате, че вършат? Или приятелите ви? Настроенията, които ви обсебват и ви правят, както се казва, „друг човек“ в дадени моменти. Съвсем вярно, вие сте кралят на крепостта, но бъдете сигурни, че и „долният нехранимайко“ се крие там.

— Драги ми Кларк — провлачи адвокатът, — караш ме да се чувствам неудобно. Наистина ли разсъдъкът ми е бойно поле на противопоставящи се индивидуалности? Това ли е последната новост в науката?

Беше ред на доктора да повдигне рамене.

— Тялото ви е — отвърна сухо той. — А щом тялото е, защо не и разсъдъкът?

— Много интересно — отбеляза Негово преосвещенство Парфит. — О, изумително нещо е науката. Наистина прелестно. — А на себе си каза: „Мога да направя твърде интересна проповед от тази идея.“

Но моментната възбуда на доктор Кемпбъл Кларк бе отминала и той се облегна назад.

— Всъщност — отбеляза той със сух професионален тон, — именно такъв случай на раздвояване на личността ме води в Нюкасъл тази нощ. Много интересен случай. Жертва на нервно заболяване. Съвсем реално.

— Раздвояване на личността — замислено произнесе сър Джордж Дюран. — Предполагам, че не е много рядко явление. Също като загубата на паметта, нали? Оня ден са се сблъскали в съда с подобен случай.

— Класическият случай — кимна лекарят — е този на Фелиси Бол. Може би си спомняте?

— Разбира се — каза Негово преосвещенство Парфит. — Помня, че четох за него във вестниците, но беше отдавна, най-малко преди седем години.

Доктор Кемпбъл отново кимна.

— Това момиче беше станало една от най-известните личности във Франция. Учени от цял свят се стичаха, за да я видят. Притежаваше не по-малко от четири ясно изразени личности. Бяха известни като Фелиси 1, Фелиси 2, Фелиси 3 и т.н.

— Нямаше ли някакви намеци, че работата е съзнателно скроена? — попита недоверчиво сър Джордж.

— Личностите Фелиси 3 и Фелиси 4 подлежаха до известна степен на съмнение — призна лекарят. — Но основните факти остават. Фелиси Бол произхождаше от бретонско село. Беше третото от петте деца на семейството. Дъщеря на баща пияница и луда майка. В един от своите пиянски изблици бащата удушил майката и ако си спомням добре, бил изпратен на доживотна каторга. Фелиси е била на пет години тогава. Великодушни хора се заинтересували от съдбата на децата и Фелиси била отгледана и образована от една английска госпожица, която притежавала нещо като дом за изоставени деца. Въпреки това тя не успяла да разбере много за Фелиси. Описва момичето като неестествено бавно и глупаво, научено само да чете и пише с огромно усилие, а също и непохватно. Тази дама се опитала да намери домакинска работа за момичето и наистина намерила няколко места, където я взели, когато навършила подходящата възраст. Въпреки това никъде не успявала да се задържи за дълго поради несъобразителността си и огромния си мързел.

Докторът спря за малко. Докато кръстосваше отново краката си, нагласяйки по-плътното пътническото одеяло около себе си Негово преосвещенство изведнъж усети, че човекът срещу него леко се бе размърдал. Очите му, доскоро затворени, сега излъчваха нещо присмехулно и неопределено, което стресна свещеника. Като че човекът се бе заслушал и злорадстваше тайно над чутото.

— Имаше една снимка на Фелиси Бол, на която тя е на седемнадесет години — продължи докторът. — На нея тя изглежда като недодялано селско момиче с тежка конструкция на тялото. Нищо в нея не подсказва, че скоро щеше да се превърне в една от най-известните личности във Франция. Пет години по-късно, когато навършила 22, Фелиси Бол тежко заболяла психически и в процеса на възстановяване започнал да се проявява странният феномен. Ще изброя фактите, които много и известни учени установиха. Личността, наречена Фелиси 1, е била неразличима от самата Фелиси Бол, каквато е била през последните двадесет и две години. Фелиси 1 пишела и говорела френски зле и със запъване, не знаела никакви чужди езици и не можела да свири на пиано. Обратно, Фелиси 2 говорела свободно италиански и средно немски. Почеркът ѝ бил крайно различен от този на Фелиси 1, а френският — съвсем свободен и изразителен. Разговаряла за политика и изкуство и страстно обичала да свири на пиано. Фелиси 3 имала много сходни черти с Фелиси 2. Тя била интелигентна и очевидно добре образована, но пълна нейна противоположност в морално отношение. Всъщност била напълно покварено същество, но покварено по парижки, а не по провансалски. Знаела парижкия жаргон и всички шикозни изрази на средите с леки нрави. Речникът ѝ бил скверен и тя роптаела срещу религията и така наречените „добри хора“, използвайки най-неблагопристойни изрази. Най-сетне съществувала и Фелиси 4, сънливо, полубезмозъчно същество, очевидно набожно и уж с качества на ясновидец, макар че четвъртата ѝ личност изглежда доста несъстоятелна и илюзорна и понякога се възприема като съзнателно хитруване от страна на Фелиси 3, един вид шегата от нейна страна с лековерната публика. С изключение на Фелиси 4 бих могъл да твърдя, че всяка от тези личности е с добре изразена индивидуалност и няма представа за съществуването на останалите. Несъмнено Фелиси 2 е била преобладаваща и понякога се задържала за цели две седмици до момента, в който Фелиси 1 внезапно

се появявала за ден-два. След това идвали Фелиси 3 или 4, като последната рядко владеела положението за повече от няколко часа. Всяко такова превръщане се придружавало от силен главобол и дълбок сън, като при всички случаи напълно се губели спомените за предишните състояния и появяващата се нова личност продължавала да живее живота си оттам, откъдето е бил прекъснат, без да съзнава изминалото време.

— Забележително — промърмори Негово преосвещенство. — Безкрайно удивително. Все още не знаем почти нищо за чудесата на вселената.

— Но знаем, че има много изкусни измамници в нея — отбеляза сухо адвокатът.

— Случаят „Фелиси Бол“ бе изследван както от адвокати, така и от лекари и учени — побърза да каже доктор Кемпбъл Кларк. — Известният Куимбелие, ако си спомняте, проведе най-задълбочено разследване на случая и потвърди гледната точка на учените. Освен това защо сме толкова изненадани? Виждали сме яйца с два жълтъка, нали? Също и сраснали банани? Защо тогава да нямаме и две души в едно тяло?

— Две души? — изрази протеста си свещеникът.

Доктор Кемпбъл Кларк обърна пронизващия си син поглед към него.

— Как иначе да го наречем? Искам да кажа в случай че личността и душата са едно?

— Добре че подобно нещо е изключение — отбеляза сър Джордж. — Ако беше повсеместно, би довело до твърде сериозни усложнения.

— Разбира се, подобно състояние е извън нормата — съгласи се докторът. — За огромно съжаление не бе проведено по-продължително изследване поради неочакваната смърт на Фелиси.

— Имаше нещо странно около този случай, ако си спомням добре — рече бавно юристът.

Доктор Кемпбъл Кларк кимна.

— Крайно необяснимо. Една сутрин момичето бе намерено мъртво в леглото си. Очевидно бе удушено. Но за изумление на всички беше неопровержимо доказано, че тя сама се е удушила. Следите по врата ѝ бяха от нейните собствени пръсти. Макар и не физически

невъзможен, този вид самоубийство изисква огромна сила и почти нечовешка воля. Причината, която е довела до подобно развитие на нещата, остана напълно неясна. Разбира се, душевното ѝ равновесие винаги е било деликатно. Но все пак. Завесата бе спусната завинаги над загадката Фелиси Бол.

Точно в този момент човекът от далечния ъгъл се изсмя.

Другите в купето подскочиха като ужилени.

Напълно бяха забравили за присъствието на четвъртия. Вторачиха се в мястото, където той седеше, все още увит с палтото си. Той се изсмя отново.

— Моля да ме извините, господа — започна той на съвършен английски, но все пак с лек чуждестранен акцент. — Изправи се, откривайки бледото си лице с малки лъскави черни мустачки. — Моля да ме извините — повтори той, покланяйки се с насмешка, — но всъщност кога науката се е произнесла окончателно за нещо?

— Вие вероятно знаете нещо за случая, който обсъждаме? — попита любезно докторът.

— За случая? Не. Но познавах нея.

— Фелиси Бол?

— Да. Както и Анет Равел. Виждам, че не сте чували за Анет Равел? Въпреки това историята, за която говорите, е тясно преплетена с тази на Анет. Повярвайте ми, нищо не знаете за Фелиси Бол, ако не сте чували за Анет Равел. — Той извади часовника си и го погледна. — Точно половин час до следващата спирка. Ще имам време да ви разкажа, ако, разбира се, ви интересува.

— Моля ви, разкажете — подкани го тихо докторът.

— С огромно удоволствие ще ви изслушаме — добави свещеникът.

Сър Джордж Дюран от своя страна просто излъчваше напрегнато очакване.

— Господа, казвам се Раул Ленардо — започна необикновенният им спътник. — Току-що споменахте за една английска дама, мис Слейтър, която се занимаваше с благотворителност. Аз съм роден в рибарско селце в Бретон и когато родителите ми загинаха при железопътна катастрофа, мис Слейтър ми се притече на помощ и ме спаси от вашите сиропиталища. Тя се грижеше за около двадесет деца, момчета и момичета. Сред тях бяха Фелиси Бол и Анет Равел. Господа,

ако не успея да ви предам точно личността на Анет, вие нищо не бихте разбрали. Тя бе дете на жена от типа „*fille de joie*“^[1]. Майка ѝ починала от туберкулоза, изоставена от любовника си. Била танцьорка. Анет очевидно бе наследила страстта ѝ към танца. Когато я видях за пръв път, бях на единадесет години и тя бе едно мъниче, чиито очи ту светеха присмехулно, ту обещаващо. Едно малко създание, изтъкано от огън и живот. И веднага, да, веднага тя ме превърна в свой роб. „Раул направи това заради мен. Направи онова“. А аз, аз се подчинявах. Обожавах я и тя го знаеше. Ходехме тримата заедно на плажа, защото Фелиси обикновено идваше с нас. Там Анет сваляше обувките и чорапите си и танцуваше по пясъка. Накрая, когато се спираше без тя ни разказваше какво смята да прави и каква иска да стане. „Ще видите, аз ще стана известна. Да, невероятно известна. Ще имам стотици, хиляди копринени чорапи от най-фина коприна. И ще живея в изискан апартамент. Всичките ми любовници ще бъдат млади, красиви и богати. А когато танцувам, цял Париж ще се стича да ме види. Те ще викат от възторг, полудели от танца ми. През зимата няма да танцувам. Ще отивам на юг, където слънцето е топло. Там има вили с портокалови дръвчета. Аз ще притежавам една от тях. Ще се припичам на слънцето, полегнала на копринени възглавници, и ще похапвам портокали. Що се отнася до теб, Раул, никога няма да те забравя, колкото и да съм богата и известна. Ще бдя над теб и ще ти помогна да се издигнеш. Фелиси ще бъде моята прислужница... Не, не. Твърде е непохватна в ръцете. Погледни само колко са големи и груби.“ Фелиси се ядосваше на тези думи, а Анет продължаваше да я дразни: „Фелиси е толкова женствена, толкова елегантна, толкова фина. Тя всъщност е една принцеса. Ха, ха!“ Фелиси изръмжаваше злобно: „Баща ми и майка ми са били женени, а не като твоите.“ „Точно така. И баща ти е убил майка ти. Чудно нещо. Да си дъщеря на убиец.“ „Баща ти пък е изоставил майка ти да изгниє“, не се предаваше Фелиси. „О, да — умисляше се Анет. — *Pauvre maman*.“^[2] Човек трябва да се поддържа здрав и силен. Това е най-важното, да си здрав и силен.“ „Здрава съм като кон — фукаше се Фелиси.“ И наистина беше. Беше два пъти по-силна от всяко друго момиче в къщата. И никога не боледуваше. Но пък беше глупава, нали ме разбирате, глупава като диво животно. Винаги се чудех защо навсякъде следва Анет. Имаше някакво очарование, което я привличаше. Понякога ми се струваше, че мрази

Анет и наистина тя не бе никак мила с нея. Присмиваше се на непохватността и глупостта ѝ и често я нападаше в присъствието на другите. Бях виждал Фелиси цялата пребледняла от гняв. Понякога имах чувството, че ще хване Анет за врата и ще я удуши. Мисълта ѝ не бе достатъчно пъргава, за да отвърне на подигравките на Анет, но с времето се бе научила да си отмъщава по начин, който винаги действаше. Напомняше ѝ за нейното здраве и физика. Тя бе усетила, че Анет ѝ завижда за жизнеността и силата и инстинктивно нанасяше своите удари точно по тази болезнена за нея тема. Един ден Анет дойде при мен много радостна. „Раул — каза тя, — днес ще се помайтапим с тъпата Фелиси. Ще умрем от смях.“ „Какво смяташ да правиш?“, попитах аз. „Ела зад малкия навес и ще ти кажа.“ Изглежда Анет беше докопала някаква книга. Част от нея не разбираше и много от нещата наистина не бяха за нейната възраст. Бе един от ранните трудове по хипноза. „Пише, че е необходим някакъв ярък предмет. Медната топка на леглото ми се върти. Миналата нощ накарах Фелиси да гледа в нея. Наредих ѝ да гледа, без да си отклонява погледа, и да не откъсва очи от топката. След това я завъртях. Изплаших се, Раул. Очите ѝ гледаха толкова странно. Ужасяващо странно. Продължих да ѝ говоря: «Фелиси, ти винаги ще правиш това, което ти казвам», а тя ми отвърна: «Ще правя винаги това, което ми казваш, Анет.» И тогава, тогава, казах: «Утре ще вземеш една лоена свещ, ще излезеш на игрището в дванадесет часа и ще започнеш да я ядеш. Ако някой те попита защо го правиш, ще отвърнеш, че това е най-вкусната баница, която някога си яла.» О, Раул, само си представи!“ „Но тя никога няма да направи подобно нещо — възразих ѝ аз.“ „В книгата твърдят, че ще го направи. Не че толкова им вярвам, но, ах! Представи си, ако в книгата пише истината, как ще се позабавляваме!“ Аз също реших, че идеята е много забавна. Пуснахме мухата на всички приятели и в дванадесет часа всички бяхме на игрището. Точна до секундата, Фелиси излезе със свещ в ръката си. Ще ми повярвате ли, ако ви кажа, господа, че със съвсем сериозен вид тя започна да гризе по малко от свещта. Бяхме изпаднали в истерия! От време на време някое от децата я приближаваше и сериозно я питаше: „Харесва ли ти това, което хапваш, а, Фелиси?“ А тя отговаряше: „О, да. Най-вкусната баница, която някога съм яла.“ Заливахме се от смях. Накрая явно толкова силно сме се смели, че шумът разбуди Фелиси и тя осъзна какво прави.

Премигна объркано с очи, погледна свещта, после нас. Прекара ръка по челото си и промърмори: „Но какво правя аз тук?“ „Ядеш свещ“ — изквичавме ние, превивайки се от смях. „Аз те накарах да го направиш. Аз те накарах да го направиш“ — викаше Анет и танцуваше около нея. За момент Фелиси се вкамени. После бавно се приближи до Анет. „Значи си била ти, ти ме направи за посмешище? Спомних си. О, ще те убия!“ Говореше много тихо, но Анет бързо избяга и се скри зад мен. „Спаси ме, Раул! Страх ме е от нея. Беше само шега, Фелиси. Само шега.“ „Не ми харесват тези шеги — пресече я Фелиси. — Разбираш ли? Мразя те. Всичките ви мразя.“ Изведнъж избухна в сълзи и избяга. Струва ми се, че Анет бе ужасена от резултатите на собствения си експеримент и не се опита да го повтори. Но от този ден нататък нейното влияние върху Фелиси ставаше все по-силно. Сега си мисля, че Фелиси винаги я е мразела, но не можеше да се отдели от нея. Следваше Анет навсякъде като куче. Скоро след това, господа, ми намериха работа и аз се отбивах в дома само по празниците. Никой не прие сериозно желанието на Анет да стане танцьорка, но когато порасна, тя разви доста добре гласа си и мис Слейтър се съгласи да ѝ даде музикално образование. Анет не беше мързелива. Работеше трескаво, без умора. Мис Слейтър се опита да я убеди да не се преуморява. Веднъж ме заговори за Анет. „Винаги си бил привързан към Анет — започна тя. — Убеди я да не работи толкова много. Напоследък има лека кашлица, която ме безпокои.“ Скоро работата ми ме отведе надалеч. В началото получих едно или две писма от Анет, но после връзката замря. Последва период от пет години, които прекарах в чужбина. Когато се завърнах в Париж, вниманието ми бе привлечено от афиш, който рекламираше изпълнението на Анет Равелли, придружено от нейна снимка. Познах я веднага. Вечерта отидох във въпросния театър. Анет пях на френски и италиански. Беше прекрасна на сцената. След това отидох в гримьорната. Веднага ме прие. „Хей, Раул — провикна се тя и простря към мен ръце. — Чудесно е, че те виждам. Къде се изгуби през всичките тези години?“ Понечих да ѝ обясня, но всъщност на нея не ѝ бе до това. „Ами, съвсем скоро си дойдох!“ Тя направи триумфален жест към стаята, пълна с цветя. „Милата мис Слейтър сигурно се гордее с твоите успехи?“ — отбелязах аз, а тя отвърна: „Старата ли? Всъщност, не. Тя ме насочи към консерваторията. Към ограниченото концертно пеене. Но аз, аз

съм артист. Само тук, на ваниететната сцена, мога да изразя себе си.“ Точно в този момент влезе красив мъж на средна възраст. Беше много известна личност. По маниера му усетих, че е покровителят на Анет. Изгледа ме изкосо и Анет обясни: „Приятел от детските ми години. Минавал през Париж, видял снимката на плаката и ето го тук!“ Мъжът стана много приветлив и любезен. Пред мен извади гривна от рубини и диаманти и я постави на китката на Анет. Когато станах да си ходя, тя ме погледна тържествуващо и прошепна: „Стигнах, където исках. Виждаш ли? Целият свят е в краката ми!“ Ала когато излязох от стаята, я чух да кашля. Остра, суха кашлица. Това беше наследството от туберкулозната ѝ майка.

Следващия път я видях след две години. Бе потърсила подслон при мис Слейтър. Кариерата ѝ бе пропаднала. Имаше туберкулоза в напреднал стадий и лекарите казваха, че вече с нищо не може да ѝ се помогне. О, никога няма да забравя как изглеждаше тогава! Държаха я на открито и денем, и нощем. Страните ѝ бяха зачервени и хлътнали, очите ѝ трескаво искряха и постоянно кашляше. Гласът ѝ ме стресна. Толкова много отчаяние се чувстваше в него. „Радвам се да те видя, Раул. Чул си вече, че може и да не се оправя? Казват го зад гърба ми, нали знаеш как става. Към мен се държат внимателно и успокояващо. Но не е вярно, Раул, не е вярно! Аз няма да си разреша да умра. Да умра? При целия прекрасен живот, който ме очаква? Само волята за живот има значение. Така твърдят напоследък всички велики лекари. Аз не съм от слабите, които се предават. Вече се чувствам безкрайно по-добре. Чуваш ли, безкрайно по-добре!“ Тя се повдигна на лакът, за да докаже думите си, но се свлече обратно от пристъп на кашлица, който разтърси слабото ѝ тяло. „Кашлицата не е нищо — задъха се тя. — Кръвоизливите също не ме плашат. Ще учудя лекарите. Само волята има значение. Запомни, Раул, аз ще живея.“ Беше тъжно, много тъжно. В този момент Фелиси Бол се появи с поднос. Носеше чаша горещо мляко. Тя го подаде на Анет и продължи да я наблюдава с изражение, което не можах да разгадая. От нея се излъчваше някакво самодоволство. Анет също бе доловила погледа ѝ. Хвърли ядосано чашата на пода и тя се разби на малки късчета. „Виждаш ли я? Винаги ме гледа така. Радва се, че ще умра! Да, тя злорадства. Тя е здравата и силната. Погледни я, нито ден не е боледувала тая! И всичко това напусто. За какво ѝ е това туловище? Какво би могла да прави с него?“

Фелиси се наведе и започна да събира парчетата от счупената чаша. „Това, което тя казва, не ме засяга — отбеляза Фелиси с напевен глас. — Какво значение има? Аз съм почтено момиче. Наистина. Що се отнася до нея, тя скоро ще познае огъня на Чистилището. Аз съм християнка. Не отвърщам.“ „Ти ме мразиш — изкрещя Анет. — Винаги си ме мразила. О, но въпреки това мога да те омагьосам. Мога да те накарам да правиш каквото поискам. Ще видиш. Сега ще ти наредя да коленичиш пред мен върху стъклата.“ „Непоносима си“ — отвърна неспокойно Фелиси. „Но ти ще го направиш. Ще го направиш. За да ми доставиш удоволствие. На колене. Нареждам ти аз, Анет. Долу на колене, Фелиси.“ Дали поради особената молба в гласа, или поради по-дълбока причина Фелиси се подчини. Бавно се свлече на колене с широко разперени ръце, а лицето ѝ бе безизразно и глупаво. Анет отметна глава назад и кълещият ѝ смях се понесе на приливи. „Погледни я, погледни глупавото ѝ лице! Колко абсурдно изглежда. Сега можеш да станеш, Фелиси, благодаря ти. Няма смисъл да ми се мръщиш. Аз съм твоята господарка. Ще трябва да правиш това, което ти казвам.“

Тя се отпусна изтощена на възглавниците. Фелиси вдигна подноса и бавно тръгна да излиза. Хвърли поглед през рамо и стаената злоба в очите ѝ ме накара да изтръпна.

Не бях там, когато Анет е починала. Но, изглежда, е било ужасно. Била се вкопчила в живота. Борила се е със смъртта като обезумяла. Отново и отново задъхано повтаряла: „Аз няма да умра, чувате ли? Няма да умра. Аз ще живея. Ще живея...“

Мис Слейтър ми разказа всичко това, когато шест месеца по-късно отидох да я видя. „Бедни ми Раул — каза тя съчувствено. — Ти я обичаше, нали?“ „Винаги съм я обичал, винаги. Но каква полза щеше да има тя от мен? Нека да не говорим за това. Тя... изключителната, изпълнената с живот... мъртва.“ Мис Слейтър беше състрадателна жена и заговори за други неща. Каза ми, че много се безпокои за Фелиси. Момичето преживяло странен вид нервна криза и оттогава поведението ѝ било много необичайно. „Знаеш ли — каза мис Слейтър след минутно колебание, — че тя се учи да свири на пиано?“ Чувах го за пръв път и много се изненадах. Фелиси да се учи да свири! Можех да се закълна, че не би различила и една нота. „Казват, че имала талант — продължи мис Слейтър. — Не мога да го разбера. Винаги съм я

считала за... е, ти сам знаеш, Раул, тя винаги е била глупавичка.“ Аз кимнах. „Понякога поведението ѝ е толкова странно, че не знам какво става.“ Няколко минути по-късно влязох в учебната зала. Фелиси свиреше на пиано. Свиреше мелодията, която бях чувал да изпълнява Анет в Париж. Разбирате ли ме, господа, това доста ме стресна. Когато ме чу да влизам, тя изведнъж спря и се обърна към мен, а в погледа ѝ се четеше присмех. За мое огромно учудване лицето ѝ излъчваше интелигентност. За момент си помислих... е, господа, няма да ви кажа какво си помислих. Тя се обади: „Я виж ти! Това сте вие, мосю Раул.“ Не бих могъл да опиша начина, по който го каза. За Анет никога не бях преставал да бъда просто Раул. Но Фелиси след срещата ни като големи винаги се обръщаше към мен с мосю Раул. Обаче начинът, по който го произнесе сега, беше съвсем различен, леко натъртено и иронично. „А, Фелиси — запънах се аз. — Изглеждаш много различно днес.“ „Наистина ли? — попита тя замислено. — Странно нещо. Но не бъди толкова официален, Раул. Вече ще те наричам Раул, нали заедно сме играли като деца. Животът бе изтъкан от смях. Нека поговорим за нещастната Анет, за нея, която вече е мъртва и погребана. Чудя се дали е в Чистилището, или някъде другаде?“ Тя затананика доста фалшиво част от песен, но думите привлякоха вниманието ми, „Фелиси! — извиках аз. — Ти говориш италиански?“ „Защо не, Раул? Вероятно не съм толкова глупава, за каквато се представям.“ Тя се засмя на моето учудване. „Не разбирам...“ — започнах аз, но тя ме прекъсна: „Ще ти обясня. Аз съм много добра актриса, макар че никой не го подозира. Мога да играя най-различни роли и при това много добре.“ Тя се засмя отново и бързо избяга от стаята, преди да успея да я спра. Видях я отново, преди да замина. Беше заспала на едно кресло. Хъркаше тежко. Стоях и я гледах очарован, макар че нещо в нея ме отблъскваше. Изведнъж тя се стресна и се събуди. Очите ѝ, глупави и безжизнени, срещнаха моите. „Мосю Раул — промърмори механично тя.“ „Да, Фелиси. Тръгвам си. Ще ми посвириш ли още веднъж, преди да замина?“ „Аз? Да свиря? Подигравате ми се, мосю Раул?“ Попитах я не помни ли, че ми свири тази сутрин. Тя поклати глава. „Аз, да свиря? Как би могло такова нещастно момиче като мен да свири?“ Тя поспря за минутка, все едно че мисли, и после ми направи знак да се приближа. „Мосю Раул, стават странни неща в тази къща! Разиграват се някакви номера. Превъртат стрелките на часовниците. Да, да, знам

какво говоря. И всичко това го прави тя.“ „Коя?“ — попитах стреснат аз. „Онази Анет. Лошата. Докато беше жива, винаги ме тормозеше. Сега, когато е мъртва, идва от мъртвите, за да ме мъчи.“ Вторачих се във Фелиси. Забелязах, че бе ужасена и очите ѝ се бяха разширили. „Тя, онази, е много лоша. Лоша е, казвам ви. Ще ти вземе хляба от устата, дрехите от гърба, душата от тялото...“ Внезапно се вкопчи в мен. „Страх ме е. Казвам ви, страх ме е. Чувам гласа ѝ, но не, не, не в ушите си. А тук, в главата... — и тя докосна челото си. — Тя ще ме подлуди, ще ме побърка напълно и какво ще правя аз тогава, какво ще стане с мен?“ Гласът ѝ почти се извиси до писък. Очите ѝ светеха като на див звяр, затворен в клетка... Изведнъж тя се усмихна, селяшка усмивка, пълна с лукавост и с нещо друго, което ме накара да изтръпна. „Ако се стигне дотам, моєю Раул, аз съм много силна в ръцете, много силна.“

Никога преди не бях обръщал особено внимание на ръцете ѝ. Погледнах ги и потреперих, без да искам. Дебели груби пръсти и както бе казала, ужасно силни... Не бих могъл да опиша отвращението, което ме завладя. Вероятно с ръце, подобни на тези, баща ѝ е удушил майка ѝ...

Тази беше последната ми среща с Фелиси Бол. Веднага след това заминах за чужбина, за Южна Америка. Завърнах се оттам две години след смъртта ѝ. Четох нещо във вестниците за живота и внезапната ѝ смърт. Сега, господа, от вас научих подробности. Боже мой, Фелиси 3 и Фелиси 4! Тя беше добра актриса!

Влакът намали скоростта си. Човекът в ъгъла се изправи и закопча палтото си.

— Каква е вашата хипотеза? — попита, накланяйки се напред адвокатът.

— Трудно ми е да повярвам... — започна Негово преосвещенство Парфит и спря.

Лекарят нищо не каза. Беше се втренчил в Раул Ленардо.

— *Дрехите от гърба ти, душата от тялото ти* — с лекота цитира французинът. — Бих казал, господа, че историята на Фелиси Бол е история за Анет Равел. Вие не я познавате. Аз я познавах. Тя пламенно обичаше живота...

Поставил едната си ръка на вратата, готов да изскочи, той внезапно се обърна, наведе се и потупа Негово преосвещенство

Парфит.

— Господин докторът, който е седнал ей там, току-що каза, че всичко това — посочи той с ръка стомаха на свещеника, който потръпна — е само обиталище. Кажете ми, ако откриете крадец в къщата си, какво бихте направили? Ще го застреляте, нали?

— Не — изстена Негово преосвещенство. — Наистина, не, искам да кажа не и в тази страна.

Той изрече последните думи на вятъра, защото вратата на купето се блъсна и странникът изчезна.

Свещеникът, адвокатът и докторът останаха сами. Четвъртият ъгъл беше свободен.

---

[1] „момиче на радостта“ — проститутка (фр.). — Б.пр. ↑

[2] бедната ми майка (фр.). — Б.пр. ↑

ЦИГАНКАТА

I

На Макфарлан често му се бе случвало да наблюдава странната неприязън към циганите у своя приятел Дики Карпентър. Не знаеше причината за това. След развалянето на годежа на Дики с Естер Лоус обаче настъпи временно отдалечаване между двамата мъже.

Макфарлан бе сгоден вече от около година за по-малката сестра Рейчъл. Познаваше дъщерите на Лоусови от деца. Бавен и предпазлив във всичко, той не искаше да си признае, че детинското лице и откритите кестеняви очи на Рейчъл все повече го привличаха. Не бе красавица като Естер, не! Но беше неизразимо по-предана и сладка. Годежът на Дики с по-голямата сестра бе укрепил връзката между двамата приятели.

Сега, след няколко бързо изминали седмици, годежът бе развален и Дики, обикновенишкият Дики, бе силно наранен. До този момент от младостта му всичко протичаше гладко. Постъпването му във флота бе добре обмислен ход. Притежаваше вродено влечение към морето. У него имаше нещо от викингите, примитивно и прямо, даденост, напълно лишена от тънкостите на ума. Той принадлежеше към тази категория млади английски мъже, които се отнасяха с неодобрение към всякакъв вид чувствителност и намираха за необичайно трудно да изразят умствените си процеси с думи.

Макфарлан бе суров шотландец с келтско въображение, стаено дълбоко в него. Сега седеше, пушеше и слушаше водопада от думи, с който приятелят му го заливаше. Знаеше, че моментът на отприщване ще дойде, но бе очаквал, че темата ще бъде друга. Не започна с Естер Лоус, а заразкава някаква история за детските си страхове.

— Всичко започна с един мой детски сън. Не точно кошмар. Тя, тази циганка, се появяваше просто във всеки от моите детски сънища, дори в добрите, искам да кажа от този тип, който децата харесват — тържества, бисквити и подобни неща. Когато вече се забавлявах най-много, започвах да чувствам, *да знам*, че ако погледна нагоре, *тя* ще бъде там както винаги и ще ме наблюдава... с поглед, който подсказва,

че знае нещо, което аз не знам... Не мога да обясня защо толкова ме плашеше, но бе факт! Всеки път! Събуждах се с крясъци от ужас, а моята дойка казваше: „Ех! Младият господар е сънувал отново някой от своите цигански сънища!“

— Някога да си имал неприятности с истински цигани?

— Доскоро дори не бях виждал циганин. Това също е странно. Гонех да хвана едно от моите кутрета. Беше се измъкнало. Излязох през градинската врата и тръгнах по една от горските пътеки. Тогава живеехме в Ню Форест. Накрая стигнах до нещо като сечище. Там имаше дървено мостче над потока. Точно до него бе застанала една циганка, която също като в съня ми носеше червена лента през челото. Веднага почувствах страх! Тя ме погледна... Точно същият поглед, все едно че знаеше нещо, което аз не знам, и ме съжаляваше... После ми каза съвсем тихо, поклащайки глава: „*На твое място не бих минала оттук.*“ Не мога да ти кажа защо, но това ме изплаши до смърт. Стрелнах се покрай нея и притичах по моста. Предполагам, че беше изгнил. Както и да е, той поддаде и паднах в потока. Беше доста бърз и едва не се удавих. Ужасно нещо е да усетиш, че се давиш. И досега не мога да го забравя. Имах чувството, че всичко е свързано с циганката...

— Въпреки това тя те е предупредила?

— Предполагам, че може да се каже така. — Дик си пое дъх и после продължи: — Не ти разказвах този мой сън, защото има връзка с това, което се случи по-късно. По-скоро предполагам, че няма, но ми се струва, че е отправната точка. Ще разбереш какво имам предвид под „циганско усещане“. И така, ще продължа с онази първа нощ у семейство Лоус. Точно тогава се бях завърнал от Западното крайбрежие. Беше просто чудесно да съм си отново в Англия. Лоусови бяха приятели на нашето семейство.

Не бях виждал момичета от седемгодишната си възраст. Младият Артър ми беше голям приятел, но след като почина, Естер ми пишеше и ми изпращаше вестници. Страшно весели писма можеше да пише! Безкрайно ме ободряваха. Все ми се искаше да можах да пиша по-добре, за да ѝ отговарям. Ужасно исках да я видя. Изглеждаше твърде странно да познаваш някое момиче толкова добре само по писмата му. И така, първото нещо, което направих, бе да посетя Лоусънови. Когато пристигнах, Естер не си бе вкъщи, но я очаквах да се върне вечерта.

На вечерята бях седнал до Рейчъл и докато погледът ми се плъзгаше нагоре-надолу по масата, ме обхвана странно чувство. Имах усещането, че някой ме наблюдава и това ме накара да се чувствам неспокоен. Тогава я видях...

— Кого видя?

— Тази, която имам предвид. Мисис Хауърт.

На Макфарлан му дойде на езика да каже: „Мислех, че ми разказваш за Естер Лоус“, но си замълча, и Дики продължи.

— В нея имаше нещо много по-различно от останалите. Тя седеше до стария Лоус и го слушаше мрачно, с наведена глава. Около врата ѝ беше увито нещо като червен шал. Изглеждаше раздърпан, но гънките зад главата ѝ наподобяваха червени огнени езици... Попитах Рейчъл: „Коя е онази жена там, тъмната с червения шал?“ Тя ми отвърна: „Имаш предвид Алистър Хауърт? Тя носи червен шал, но е светла. Много светла.“ И наистина се оказа така. Косата ѝ имаше прекрасен лъскав светлорус цвят. Въпреки това можех да се закълна, че беше тъмна. Странно какви изненади могат да поднесат очите... След вечеря Рейчъл ни запозна и ние се разходихме нагоре-надолу из градината. Разговаряхме за прераждането...

— Съвсем не в твой стил, Дики!

— Вероятно не. Помня, казах, че това е доста разумен начин да се обясни усещането, когато ти се струва, че познаваш много отдавна някой, когото виждаш за първи път. Тя ми отвърна: „Имаш предвид влюбените...“ Каза го по странен начин, нежно и разпалено. Напомняше ми за нещо, но не можех да се сетя за какво. Побъбрихме още малко и после старите Лоусови ни извикаха от терасата. Казаха, че Естер си е дошла и иска да ме види. Мисис Хауърт ме хвана под ръка и ме попита: „Ще отидеш ли?“ „Да — отговорих аз — мисля, че е по-добре да...“ И тогава, тогава...

— Е?

— Звучи глупаво. Мисис Хауърт каза: „Ако бях на *твое* място, *нямаше да отида*“. — Той поспря, сетне продължи: — Това ме изплаши. Много ме изплаши. Затова ти разказах и за съня...

Разбираш ли, тя го каза по съвсем същия начин, тихо, като че знаеше нещо, което аз не знаех. Не беше просто една красива жена, която би искала да ме задържи в градината за по-дълго при себе си. Гласът ѝ беше доброжелателен и изпълнен със съжаление. Като че ли

знаеше какво ще последва... Постъпих вероятно грубо, но се обърнах и я оставих, а после почти се затичах към къщата. Там се почувствах сигурен. Още от първия миг бях усетил страх от нея. С облекчение видях старите Лоусови. Естер стоеше до тях... — За минута той се поколеба и сетне крайно неясно промърмори: — Когато я видях... разбрах, че ще си изпатя.

Мислите на Макфарлан се отнесоха бързо към Естер Лоус. Беше чувал едно описание за нея — „шест фута еврейско съвършенство“. Помисли си, че е съвсем уместно, като си припомни необичайния ѝ ръст, елегантността ѝ, мраморната белота на лицето, деликатната линия на носа, прелестта на черните ѝ очи и коса. Да, нищо чудно, че момчешката непорочност на Дики бе капитулирала. Макар че Естер не можеше да ускори ритъма на сърцето му, той признаваше, че е много красива.

— И тогава — продължи Дик — ние се сгодихме.

— Веднага?

— Е, след около седмица. После ѝ отне около две да стигне до извода, че в крайна сметка не дава и пукната пара за мен... — Той се изсмя горчиво. — Случи се през последната нощ, преди да се върна на стария кораб. Бях тръгнал през гората на път за селото. И тогава я видях, имам предвид мисис Хауърт. Носеше червена шотландска барета. Почти подскочих. Нали разбираш, разказах ѝ за съня си... Поразходихме се и поговорихме, но в разговора ни нямаше и дума, която да не бих искал Естер да чуе...

— Наистина ли? — Макфарлан погледна приятеля си с любопитство. Странно само как хората разказваха за неща, които сами не съзнаваха.

— Тогава, когато се обърнах, за да потегля към къщата, тя ме спря. Каза ми: — „Запътил си се към къщи. Ако бях на *твое място*, не бих се *върнала толкова рано*...“ И тогава *разбрах*, че нещо ужасно ме очаква... и... веднага щом се върнах, Естер ме посрещна и ми каза, че всъщност не ме обича...

Макфарлан изсумтя съчувствено.

— А мисис Хауърт? — попита той.

— Не я бях виждал до тази вечер.

— Тази вечер?

— Да. В клиниката. Прегледаха крака ми, който пострада при историята с торпедото. Малко ме безпокоеше напоследък. Докторът препоръча операция, която според него щяла да бъде съвсем обикновена. Когато излизах, налетях на жена с червен джемпер, облечен над униформата ѝ на медицинска сестра. Тя ми каза: „Ако бях на твое място, не бих се оперирала.“ и тогава забелязах, че това е мисис Хауърт. Толкова бързо ме отмина, че не успях да я задържа. Срегнах някаква друга сестра и я попитах за нея. Тя ми каза, че не познава никой с подобно име в клиниката. Странно...

— Сигурен ли си, че беше тя?

— О, да, тя е много красива... — Той направи пауза и добави: — Разбира се, смятам да се подложка на тази операция, но в случай че дойде и моят ред...

— Глупости.

— Разбира се, че са глупости. Но все пак се радвам, че ти разказах тази циганска история... Знаеш ли, има и още нещо, само да си го спомня...

II

Макфарлан вървеше по стръмния път нагоре по голите хълмове. Влезе през портала на къщата, намираща се близо до билото. Придавайки си официален вид, дръпна звънеца.

— Вкъщи ли е мисис Хауърт?

— Да, сър. Ще ѝ съобщя.

Прислужницата го остави в продълговата стая с прозорци, разкриващи дивата пустош наоколо. Той леко се намръщи. Не се ли правеше на пълен глупак?

Тогава се стресна. Чу приглушен глас да пее отгоре:

*Циганката,
живееща сред пустошта...*

Гласът секна. Сърцето на Макфарлан заби бързо. Вратата се отвори.

Зашеметяващата ѝ, почти скандинавска белота го шокира. Въпреки описанието на Дики той бе продължил да си я представя по цигански тъмна... И изведнъж се сети за думите на Дики, както и за странния тон, с който бяха произнесени: „*Тя е много красива...*“ Съвършената, неподдаваща се на съмнение хубост е рядко нещо и точно такава несъмнена красота притежаваше Алистър Хауърт.

Той се стегна и се приближи към нея.

— Боя се, че не ме познавате. Получих адреса ви от Лоусови. Освен това съм и приятел на Дики Карпентър.

Тя внимателно го огледа за минута-две и каза:

— Бях тръгнала да излизам. Из пустеещите хълмове. Ще дойдете ли?

Тя отвори стъклената врата и тръгна към хълма. Той я последва. Натезал, доста глуповато изглеждащ мъж бе седнал в дълбок плетен стол и пушеше.

— Съпругът ми! Излизаме навън, Морис. После мистър Макфарлан ще се присъедини към нас за обяд. Нали?

— Благодаря много — отвърна той и после последва леките ѝ стъпки нагоре по хълма, докато си мислеше: „Защо? Защо, по дяволите, се е омъжила за този?“

Алистър се упъти към скалите.

— Ще приседнем тук и вие ще ми разкажете това, за което сте дошли.

— Вие сте знаели?

— Винаги усещам, когато се задава нещо лошо. Лошо е, нали? За Дики?

— Той се подложи на лека операция, която бе успешна, сърцето му се оказа слабо. Умря, докато беше под упойката.

Не знаеше какво точно ще се изпише по лицето ѝ, но в никакъв случай не очакваше този израз на безкрайно изтощение... Той я чу да промърморва:

— Отново да чакам, толкова дълго, толкова дълго... — Тя повдигна погледа си. — Да, какво щяхте да кажете?

— Само това. Някой го беше предупредил за тази операция. Някаква сестра. Той бе помислил, че това сте били вие. Вие ли бяхте?

Тя поклати глава.

— Не, не съм била аз. Но имам братовчедка, която е медицинска сестра. Ако не се вгледате много внимателно, може да ни сбъркате. Много си приличаме. Изглежда, става дума за нея. — Тя отново го погледна. — Няма значение, нали? — Изведнъж очите ѝ се разшириха. Тя пое дълбоко въздух и простена: — О! О, колко странно! Вие не разбирате...

Макфарлан беше объркан. Тя продължаваше да го гледа втренчено.

— Помислих си, че вие... Би *трябвало*... Изглежда, че също го имате...

— Кое?

— Дарбата, проклятието, както ви харесва. Вярвам, че го имате. Погледнете внимателно в пропастта между скалите. Не мислете за нищо, само гледайте... О! — изстена отново тя. — Е, видяхте ли нещо?

— Трябва да е било във въображението ми. За секунда помислих, че е пълна с кръв.

Тя кимна.

— Знаех, че го притежавате. Това е мястото, където поклонниците на слънцето са принасяли своите жертви. Знаех го още преди някой да ми го е казал. Има и моменти, в които разбирам как точно са се чувствали, все едно че самата аз съм била там. Има нещо в тази пустош, което ме кара да се чувствам у дома... Разбира се, естествено е да имам този дар. Аз произхождам от фамилията Фъргюсън. Всички от това семейство притежават второ зрение. Преди да се омъжи за баща ми, майка ми е била медиум. Името ѝ е Крайстинг. Беше доста известна.

— Под „дарба“ разбирате способността да се видят нещата, преди да са се случили?

— Да, събития от миналото или от бъдещето, все едно. Например усетих да се чудите защо съм се омъжила за Морис. О, да, чудихте се. Омъжих се просто защото винаги съм знаела, че нещо ужасно тегне над главата му... Искях да го спася... Жените сме такива. С моята дарба би трябвало да мога да го предотвратя... ако въобще е възможно... Не успях да помогна на Дики. А и Дики не можеше да разбере... Страхуваше се. Беше твърде млад.

— Двадесет и две.

— Аз съм на тридесет. Но нямах предвид това. Има толкова начини да си разделен от някого — надалеч, нависоко... но да си разделен във времето е най-лошо от всичко.

Тя изпадна в дълго мълчание.

Нисък звън на гонг долетя от къщата долу.

По време на обяда Макфарлан наблюдаваше Морис Хауърт. Несъмнено той бе влюбен до полуда в жена си. В очите му се четеше неподдаваща се на съмнения, щастлива, животинска привързаност. Макфарлан отбеляза, че тя също му отвръщаше с нежност, но в жеста ѝ имаше нещо майчинско.

Когато обядът завърши, той се сбогува с домакините.

— Още ден-два ще остана в странноприемницата. Бих ли могъл да ви видя отново? Утре например?

— Разбира се, но...

— Но какво...

Тя бързо прокара ръка пред очите си.

— Не знам. Просто си мислех, че не трябва отново да се срещаме, това е всичко... Довиждане.

Той бавно потегли надолу по пътя. Без да има някаква причина, студенина стягаше сърцето му. Нищо особено нямаше в думите ѝ, разбира се...

Зад ъгъла шеметно изскочи мотоциклет. Той се прилепи до оградата точно навреме. Странна сива бледност пропълзя по лицето му...

III

— Боже Господи, нервите ми са в ужасно състояние — промърмори Макфарлан, събуждайки се на следващата сутрин. Опита се безпристрастно да възстанови събитията от вчерашния следобед. Моторът, прекият път към страноприемницата и внезапно падналата мъгла, поради която изгуби пътя. Знаеше, че наблизко има опасни мочурища. После кюнецът на комина, който падна от страноприемницата, мирисът на изгоряло посред нощ и следите от загаснали въглени по килимчето пред камината. Нищо особено! Изобщо нищо. Но тези нейни думи и спотаената в сърцето му увереност, че *тя знаеше*.

С неочаквана енергия той рязко отметна завивките си. Трябва веднага да се качи нагоре и да се види с нея. Само това ще развали магията. *Ако стигне дотам жив и здрав...* Боже, колко беше изглупял! Имаше време за малка закуска. В десет вече беше тръгнал по пътя. В десет и половина ръката му докосна звънеца. Чак тогава той си позволи да поеме дълбоко въздух и да се успокои.

— Мисис Хауърт вкъщи ли е?

На вратата стоеше същата възрастна жена, която му бе отворила и преди. Но сега лицето ѝ бе различно, опустошено от мъка.

— О, сър! Вие, сър, сигурно не сте чули?

— Какво да чуя?

— Мисис Алистър, невинното дете. Нейното подсилващо лекарство. Тя го вземаше всяка вечер. Нещастният капитан сега е съвсем сам, почти е полудял... По погрешка в тъмното взела друго шишенце от рафта... Извикали лекар, но било твърде късно...

В главата на Макфарлан тутакси прозвучаха думите: *„Винаги съм знаела, че нещо ужасно тегне над главата му... Би трябвало да мога да го предотвратя... ако въобще е възможно...“* Но човек не може да измами съдбата... Фатална грешка, която погубва, вместо да помогне.

Старата прислужница продължаваше:

— Невинното дете! Толкова очарователна и мила, толкова състрадателна към всеки изпаднал в беда. Не можеше да понесе, когато някой страда... — поколеба се и добави: — Искате ли да се качите да я видите, сър? Съдейки по това, което тя каза за вас, вероятно отдавна сте се познавали. От много отдавна, както каза тя...

Макфарлан последва нагоре по стълбищата възрастната жена и влезе в една стая, намираща се след гостната, там, откъдето бе чул да идва песента онзи ден. В горната част на прозорците имаше цветни стъкла. Те хвърляха червена светлина върху горната част на леглото... *Циганката с червена лента през челото...* Глупости! Нервите пак му изневеряваха. Той погледна за последен път Алистър Хауърт.

IV

— Една дама желае да ви види, сър.

— А? — Макфарлан погледна хазяйката разсеяно. — О! Извинете ме, мисис Раус. Привиждат ми се призраци.

— Наистина ли, сър? Знам, че странни неща могат да се видят из пустите хълмове след залез-слънце. Бялата лейди, ковачът на Дявола, морякът и циганката...

— Кой? Морякът и циганката?

— Така казват, сър. Това е доста известна история от младостта ми. Любовта ги събрала преди време... Но те отдавна не са се появявали.

— Така ли? Чудя се дали отново...

— Боже мой, сър, какви ги приказвате! А младата дама...

— Каква млада дама?

— Онази, която ви очаква. Тя е в гостната. Казва, че името ѝ е Лоус.

— О!

Рейчъл! Обзе го странно чувство, че вселената се свива, че перспективата се отмества. Беше надникнал в друг свят. Беше забравил за Рейчъл, защото тя принадлежеше само на този живот... Онова странно изместване на перспективата, връщането към света, притежаващ само три измерения...

Той отвори вратата на стаята за гости. Там стоеше Рейчъл с откритите си кафяви очи. И изведнъж, както се случва с човек, събуждащ се от сън, той почувства топлината от нахлуването на един радостен свят. Беше жив! Жив! Помисли си: „Има само един живот, в който може да си *сигурен*! Този!“.

— Рейчъл! — повдигна брадичката ѝ той. После я целуна по устните.

ФЕНЕРЪТ

Беше една несъмнено стара къща. Целият площад беше стар, с онова излъчване на превъзходство и достойнство от отминали времена, които често витаят в старите катедрални градове. Номер деветнадесет правеше впечатление с това, че беше най-старата постройка между старите. Излъчваше истинска патриархална строгост. По-сива от най-сивите, по-надменна от надменните, по-студена от най-студените. Доминираше над останалите неприветлива, негостоприемна и белязан; с онова особено униние, което е характерно за дълго пустеещите къщи.

Във всеки друг град веднага биха й лепнали етикета „къщата на привиденията“, но в Уейминстър нямаха склонност към духовете и гледаха на тях като на нещо не особено почитено, освен в случаите, в които те не бяха притежание на „добро провинциално семейство“. И така, за номер деветнадесет никой не говореше като за свърталище на духове, но година след година тя оставаше „ЗА ПРОДАН ИЛИ ПОД НАЕМ“.

Мисис Ланкастър погледна къщата с одобрение, докато паркираше колата си. Приказливият посредник бе в крайно приповдигнато настроение от мисълта, че номер деветнадесет можеше да отпадне от тефтерите му. Пъхна ключа в бравата, без да прекъсва хвалебствията си.

— Откога е необитаема? — заинтересува се мисис Ланкастър, прекъсвайки твърде безцеремонно словоизлиянията му.

Мистър Радиш (от „Радиш и Фоплоу“) леко се обърка.

— Хм... тъъ... от известно време — отвърна угоднически той.

— Така си и мислех — каза сухо мисис Ланкастър.

Слабо осветеният хол бе студен, и то зловещо студен. Някоя жена с по-голямо въображение може би би потреперила, но тази тук бе пословично практична. Беше висока, с тъмни, леко прошарени кестеняви коси и доста студени сини очи.

Тя обходи къщата от тавана до мазето, задавайки от време на време уместни въпроси. Когато огледът завърши, върна се обратно в

една от стаите, които гледаха към площада, и се обърна към посредника с решителен вид.

— Какво не е наред с къщата?

Мистър Радиш бе хванат натясно.

— Разбира се, всяка необзаведена къща изглежда малко безрадостно — опита се вяло той да отбие атаката.

— Глупости — отвърна мисис Ланкастър. — Наемът е смешно нисък за подобна къща, съвсем нищожен. Трябва да има някаква причина. Предполагам, свърталище на духове?

Мистър Радиш нервно потрепна, но не каза нищо.

Мисис Ланкастър го изгледа изпитателно. След малко продължи:

— Всичко това са глупости. Не вярвам в призраци и тем подобни. Колкото до мен, това не би повлияло на решението ми дали да наема къщата. Но слугите за съжаление са лековерни и лесно се плашат. Бъдете така добър да ми кажете какво точно се предполага, че витае из къщата?

— Аз... ъъ... наистина не знам — измънка посредникът.

— Сигурна съм, че знаете — каза дамата тихо. — Не мога да наема къщата, без да знам. Какво е било? Убийство?

— О, не! — възкликна мистър Радиш, шокиран от мисълта за нещо до такава степен чуждо на почтителността на площада. — Само... само едно дете.

— Дете?

— Да.

— Не знам точно историята — продължи той с нежелание. — Разбира се, има най-различни версии, но ми се струва, че преди тридесет години човек на име Уилямс е наел номер деветнадесет. Не се знаело нищо за него, не държал прислуга, нямал приятели и рядко излизал през деня. Имал едно дете, мъничко момченце. След като прекарал тук два месеца, заминал за Лондон и още не бил стъпил в големия град, когато бил разпознат като един от търсените от полицията хора заради някакво обвинение, какво точно и аз не знам. Макар че трябва да е било нещо голямо, защото той предпочел да се застреля, отколкото да се предаде. Междувременно детето живеело самичко тук в къщата. То имало храна за известно време и ден след ден очаквало баща му да се върне. За жалост било му внушено, че при никакви обстоятелства не трябва да излиза от къщата или да разговаря

с когото и да било. Било малко, слабо и болнаво същество и дори не си помисляло да наруши тези указания. Съседите не знаели, че баща му е заминал и често нощно време чували как то ридае. — Мистър Радиш направи пауза. — И, хм, детето умряло от глад — завърши той с тон, все едно съобщаваше, че навън е завалял дъжд.

— Предполага се, че духът на детето обитава къщата, така ли? — попита мисис Ланкастър.

— Всъщност историята няма никакви последствия — побърза да я увери мистър Радиш. — Никой *не е видял нищо*, но хората казват, абсурдно е, разбира се, че чуват детето да плаче.

Мисис Ланкастър се приближи до входната врата.

— Къщата много ми хареса — каза тя. — За тази цена няма да намеря нищо по-добро. Ще премисля още веднъж и ще ви съобщя.

— Изглежда много ведра, нали тате?

Мисис Ланкастър огледа с одобрение новото си владение. Весели килимчета, добре излъскани мебели и всякакви дреболии напълно бяха променили мрачния облик на номер деветнадесет.

Разговаряше с един слаб, приведен мъж с отпуснати рамене и деликатно, загадъчно лице. Мистър Уинбърн и дъщеря му никак не си приличаха. И наистина едва ли би могло да се измисли по-ярък контраст между нейната крайна практичност и неговата мечтателна унесеност.

— Да — отвърна той с усмивка. — Никой дори не би си и помислил, че къщата е свърталище на духове.

— Тате, недей да говориш глупости! Освен всичко, това ни е и първият ден тук.

Мистър Уинбърн се усмихна.

— Много добре, скъпа, ще се съгласим, че няма подобни неща като призраци.

— И моля те — продължи мисис Ланкастър, — не споменавай и дума пред Джеф. Той има такова въображение.

Джеф беше малкият син на мисис Ланкастър. Цялото семейство се състоеше от мистър Уинбърн, овдовялата му дъщеря и Джефри.

Дъжд беше започнал да барабани по прозорците — туп-тап, туп-тап.

— Чуваш ли? — попита мистър Уинбърн. — Не ти ли звучи като ситни стъпки?

— По-скоро като дъждовни капки — отвърна мисис Ланкастър с усмивка.

— Но това... *това* са стъпки — викна баща ѝ, накланяйки се напред, за да чуе по-добре.

Мисис Ланкастър му се изсмя.

Наложи се мистър Уинбърн също да се засмее. Пиеха чай в хола и той бе седнал с гръб към стълбата. В този момент обърна стола си, за да види какво става.

Малкият Джефри слизаше надолу доста бавно и невъзмутимо, с типичното детинско страхопочитание към непознати места. Стълбите бяха голи, от полиран дъб. Той се приближи и застана до майка си. Мистър Уинбърн леко потрепна. Докато малкият пресичаше хола, той ясно дочу други стъпки по стълбището, все едно че някой вървеше след Джефри. Стъпки, влачещи се с някаква особена болезненост. Сви скептично рамене. „Безспорно дъждът“ — помисли си той.

— Виждам кекс — отбеляза Джеф с удивително безпристрастния тон на наблюдател, който сочи някакъв интересен факт.

Майка му побърза да се съобрази с намека.

— Е, сине, харесва ли ти новия ни дом? — попита тя.

— Много — отвърна Джефри с щедро препълнена уста. — Хиляди, хиляди и хиляди пъти.

След това последно уверение, явно плод на най-дълбоко задоволство, той утихна, като единствената му грижа бе да омете кекса за възможно най-краткото време, докато някой друг не го е забелязал.

Излапвайки набързо и последната хапка, Джефри веднага се разбъбри.

— О, мамче! Джейн казва, че тук имало тавани. Мога ли веднага да отида да ги изследвам? И може би има тайна врата. Джейн казва, че няма, но аз си мисля, че би трябвало да има. Пък и знам, че има *тръби... тръби за водата*. — Лицето му светна. — Нали бих могъл да си поиграя с тях и... ах, мога ли да отида да видя бо-бойлера?

Той произнесе последната дума с такъв очевиден екстаз, че дядо му се засрами от себе си, защото тази несравнима детска радост извика във въображението му само представата за топла вода, която изобщо не е стоплена, и големи, безкрайни сметки от водопроводчика.

— Утре ще мислим за таваните, скъпи — каза мисис Ланкастър.
— Вземи си кубчетата и направи една хубава къща или машина.

— Не ща да правя 'ъща.

— Къща.

— Нито къща, нито машина.

— Направи бойлер — подхвърли дядо му.

Джефри светна.

— С тръби?

— Да, с много тръби.

Дъждът продължаваше да вали. Мистър Уинбърн се заслуша. Да, това, което бе чул, сигурно бе от дъжда. Макар че звучеше като стъпки. Бе сънувал странен сън тази нощ.

Сънува, че върви през някакъв град, стори му се голям град. Но беше изцяло детски град, нямаше нито един възрастен човек, никой друг, освен деца, много деца. В съня му те всички се втурнаха, викайки: „Доведе ли го?“. Стори му се, че разбира какво го питат и поклати тъжно глава. Когато видяха това, децата се обърнаха и започнаха да плачат, ридаяйки горчиво.

Градът и децата постепенно избледняха и той се събуди в леглото си, но плачът още звучеше в ушите му. Макар че бе напълно буден, той ясно го чуваше. Спомни си, че Джефри спеше на долния етаж, докато звуците на детското страдание се носеха над него. Той приседна и запали клечка кибрит. Изведнъж риданието секна.

Мистър Уинбърн не съобщи на дъщеря си за своя сън, нито за онова, което бе станало впоследствие. Беше убеден, че не е плод на въображението му и наистина по-късно бе чул същото нещо и през деня. Вятърът виеше в комина, но *това* беше отделен звук, ясен, добре отличим — тъжни, отчаяни, кратки ридания.

Той откри и че не е единственият, който ги чува. Дочу домашната прислужница да казва на камериерката: „... не ми се чини таз дойка да се грижи добре за младия господар Джефри. Изплакал си очите, а тя едва таз сутрин го чула“. Джефри слизаше на закуска и обяд, греещ от здраве и щастие. Мистър Уинбърн знаеше, че не Джеф плаче, а другото дете, чиито стъпки го бяха стряскали вече неведнъж.

Само мисис Ланкастър не беше чула нищо. Ушите ѝ навярно не бяха пригодени да чуват звуци от други светове.

Въпреки това тя също бе шокирана един ден.

— Мамче — каза жалостиво Джеф, — много ми се иска да ми разрешиш да си поиграя с онова малко момченце.

Мисис Ланкастър повдигна поглед от бюрото си и се усмихна:

— Кое момченце, миличък?

— Не му знам името. Беше на тавана, седнал на пода и плачеше, но веднага избяга, щом ме видя. Предполагам, че е срамежлив — отбеляза Джеф с леко презрение, — не като *голямо* момче. После, докато бях в детската, видях го да стои на вратата и да ме гледа как си строя. Погледна ме така самотно, като че искаше да играем заедно. Казах му: „Ела да правим мотор“, но той не ми отговори, само ме изгледа, все едно че вижда купчина шоколади, но майка му е казала да не ги пипа. — Джеф въздъхна. Явно никакви тъжни лични спомени го бяха налегнали. — Ама като я попитах Джейн, кое е това момче и й казах, че искам да си играя с него, тя ми отвърна, че няма никакво такова момче в къщата и да не разправям подобни измишльотини. Хич не я обичам тази Джейн.

Мисис Ланкастър се изправи.

— Джейн е била права. Няма никакво малко момче.

— Но аз го видях. О, мамче, моля те наистина, пусни ме да си играя с него, така ужасно самичък и нещастен изглеждаше. Навярно ще успея да го накарам да му стане по-добре.

Мисис Ланкастър тъкмо щеше да каже нещо, когато баща й поклати глава.

— Джеф, това момченце е наистина самотно — каза той много внимателно. — И ти сигурно би могъл да направиш нещо за него, но сам трябва да откриеш как, като в ребус, разбираш ли ме?

— Трябва сам да го направя, защото ставам вече *голям*, нали?

— Да, защото порастваш.

Когато момчето излезе от стаята, мисис Ланкастър се обърна нервно към баща си:

— Тате, това е вече прекалено. Да насърчаваш момчето да вярва в глупавите приказки на слугите!

— Никой от слугите нищо не му е казвал — рече кротко възрастният мъж. — Той е видял онова, което аз *чувам*, което и аз вероятно щях да видя, ако бях на неговата възраст.

— Но това са глупости! Защо аз нито чувам нещо, нито виждам?

Мистър Уинбърн се усмихна със странно примирена усмивка, но не каза нищо.

— Защо? — повтори дъщеря му. — И защо му каза, че би могъл да помогне на онова... онова нещо. Това е... това е съвсем невъзможно.

Старият я погледна със замислено лице.

— Защо не? — попита той. — Спомняш ли си този стих:

*И кой е на Съдбата светлият фенер
че своите деца да поведе, препъващи се в мрака?
Разбирането сяко — отвърна им Небето.*

— Джефри притежава точно това, инстинктивното разбиране. Всички деца го имат. Загубваме го по-късно, когато пораснем, сами го отхвърляме от себе си. Понякога, когато доста остареем, слаби отблясъци отново достигат до нас, но фенерът свети най-ярко в детството. Именно затова считам, че Джефри би могъл да помогне.

— Не разбирам — промълви тихо мисис Ланкастър.

— Нито пък аз. Това момченце е в беда и иска да бъде освободено. Но как? Не знам, но е ужасно. Като си помисля как плаче от отчаяние... а е само едно дете

Един месец по-късно след този разговор Джефри се разболя тежко. Източният вятър бе станал доста суров, а той не бе много силно дете. Докторът поклати глава и каза, че случаят е извънредно тежък. Сподели повече с мистър Уинбърн и призна, че положението е съвсем безнадеждно.

— При каквото и да е стечение на обстоятелствата момчето никога не би могло да доживее до по-зряла възраст. Имал е сериозни проблеми с дробовете от много дълго време.

Мисис Ланкастър започна да осъзнава присъствието на другото дете едва когато започна да се грижи за Джеф. Хлипанията в началото се сливаха със звука на вятъра, но постепенно ставаха все по-ясни, все по-убедителни. Най-сетне тя ги чу в моментите на пълна тишина — детски ридания — приглушени, изпълнени с безнадеждност, сърцераздирателни.

Състоянието на Джеф се влошаваше непрекъснато и в своите бълнувания той отново и отново говореше за „малкото момче“.

— Искам да му помогна да се избави! Наистина искам! — викаше той.

След бълнуването изпадаше в летаргично състояние.

Джефри лежеше съвсем неподвижен, едва дишайки, потънал в забрава. Нищо друго не можеше да се направи, освен да се чака и безпомощно да се наблюдава. Настъпи една спокойна нощ, ясна и тиха, дори и без повей от вятър.

Изведнъж малкият се размърда. Очите му се отвориха. Погледът му се плъзна покрай майка му и се спря на отворената врата. Опитва се да каже нещо и тя се наведе да долови думите му, изречени едва-едва.

— Добре, идвам — пошушна той и се отпусна обратно.

Ужас обхвана майката и тя се втурна към баща си. Някъде близо до тях другото дете се смееше. Весел, доволен, тържествуващ, звънлив смях огласи стаята.

— Страх ме е, страх ме е — простена тя.

Баща ѝ я обгърна с една ръка, сякаш да я запази. Внезапен порив на вятъра ги накара да потреперят, после бързо утихна и въздухът остана така неподвижен, както и преди.

Смехът секна и те доловиха лек шум, толкова слаб, че бе почти невъзможно да бъде чул. Постепенно стана достатъчно ясен, за да го определят. Стъпки, леки стъпки, които бързо се отдалечаваха...

Туп-тап, туп-тап, чуваха се добре познатите, запъващи се малки стъпки. Но сега със сигурност *други* стъпки внезапно се преплетоха с първите, доста по-бързи и леки.

Втурнаха се едновременно към вратата.

Надолу, надолу, надолу, точно покрай вратата, близо до тях, туп-тап, туп-тап продължаваха да звучат *заедно* невидимите стъпки на двете деца.

Мисис Ланкастър погледна като обезумяла.

— Те са *двама, двама!*

Внезапно, пребледняла от ужас, тя се обърна към детското креватче в ъгъла. Баща ѝ нежно я възпря и посочи навън.

— Виж — рече той.

Туп-тап, туп-тап — все по-тихо и по-тихо.

Накрая всичко утихна.

РАДИОАПАРАТ

— Най-вече избягвайте тревогите и вълнението — каза доктор Мейнъл с типичното лекарско спокойствие.

Както най-често се случва с хората, които чуват този вид успокоителни, но безсъдържателни думи, мисис Хартър изглеждаше по-скоро скептична, отколкото облекчена.

— Има известна сърдечна слабост — продължи докторът без запъване, — но нищо обезпокоително. Уверявам ви. Въпреки това може би няма да е зле да ви монтират ескалатор. А? Какво ще кажете?

Мисис Хартър изглеждаше разтревожена.

За разлика от нея доктор Мейнъл изглеждаше доволен от себе си. Причината, поради която обичаше да наглежда по-често богатите си пациенти, отколкото бедните, бе в това, че можеше да даде воля на въображението си и да им препоръчва какви ли не небивалици.

— Да, ескалатор — повтори доктор Мейнъл, опитвайки се да измисли нещо още по-дръзко. — По този начин ще избегнем излишното натоварване. Ежедневни упражнения на равно, при подходящо време — да, но избягвайте изкачванията. И най-вече — заключи щастливо той, — колкото се може повече отвличащи мисълта неща. Не се вторачвайте в здравето си.

Пред Чарлз Риджуей, племенника на възрастната дама, докторът се изрази малко по-ясно.

— Не ме разбирайте погрешно. Леля ви би могла да живее още с години, както и вероятно ще стане. В същото време поради някой шок или претоварване би могла ей така да си отиде. — Той щракна с пръсти. — Тя би трябвало да води много спокоен живот. Никакво напрежение. Никаква умора. Но, разбира се, не бива да бъде оставяна да се замисля. Трябва да се поддържа бодра и да се ангажира вниманието ѝ.

— Да се ангажира вниманието ѝ — повтори замислено Чарлз Риджуей.

Чарлз беше сериозен млад мъж. От този тип млади хора, които смятат, че е необходимо да задълбочават знанията си при всеки удобен случай.

Тази вечер бе предложил да инсталират радиоапарат.

Вече сериозно обезпокоена от мисълта за поставяне на ескалатор, мисис Хартър се разстрои още повече и не беше никак склонна да приеме предложението му. Чарлз обаче бе сладкодумен и убедителен.

— Не знам дали ми харесват тези модни джунджурии — каза тъжно мисис Харпър. — Вълните, тези електрически вълни. Те може би ще ми действат зле.

Чарлз, с маниер на превъзходство, внимателно доказва безпочвеността на подобни опасения.

Това не убеди мисис Хартър, която почти нищо не знаеше по въпроса, но обикновено не отстъпваше от мнението си.

— Цялото това електричество — промърмори плахо тя. — Можеш да казваш каквото си искаш, Чарлз, но на някои хора им *влияе*. Винаги ме боли главата, преди да започне гръмотевична буря. Знам го. — Тя кимна тържествуващо с глава.

Чарлз бе търпелив млад мъж. Пък и настоятелен.

— Скъпа лелю Мери — продължи той, — нека ясно да ви обясня как стоят нещата.

Беше почти спец по въпроса и й изнесе цяла лекция по темата. Разгорещи се дотам, че започна да говори за силно- и слабо излъчващи лампи, за ниски и високи честоти, за усилване и кондензатори.

Потопена в море от неразбираеми за нея думи, мисис Хартър се предаде.

— Разбира се, Чарлз — измънка тя, — ако наистина считаш...

— Скъпа лелю Мери! — възкликна Чарлз ентусиазирано. — Това е тъкмо за теб, ще те предпазва от меланхолия и тем подобни.

Скоро ескалаторът, препоръчан от доктор Мейнъл, бе монтиран и това едва не взе здравето на мисис Хартър, която, както повечето възрастни дами, притежаваше вкоренена непоносимост към външни хора в дома си. Тя ги подозираше вкупом и поотделно в аспирации към старото й сребро.

След ескалатора пристигна и радиоапаратът. Мисис Хартър гледаше с неприязън отблъскващия я предмет — голяма, груба кутия,

осеяна с копчета.

Необходим бе целият ентусиазъм на Чарлз, за да я помири с него.

Чарлз беше във вихъра си, въртеше копчетата и словоохотливо обясняваше.

Мисис Хартър седеше в своя стол с висока облегалка, търпелива и любезна, но с твърдото вътрешно убеждение, че тези модерни новости не са нищо повече от чисти глупости.

— Чуйте, леля Мери, сега сме във връзка с Берлин, не е ли чудесно? Можете ли да го чуете?

— Но мога да чуя нищо друго, освен бръмчене и пукане — отвърна мисис Хартър.

Чарлз продължи да върти копчетата.

— Брюксел! — възторжено обяви той.

— Така ли? — рече мисис Хартър без никаква следа от ентусиазъм.

Чарлз отново завъртя копчетата и в стаята се разнесе невероятен вой.

— Сега явно сме във връзка с кучкарника — отбеляза мисис Хартър, която все пак беше възрастна дама с характер.

— Ха, ха! — засмя се Чарлз — Ето че се развеселихте, леля Мери. Чудесно!

Мисис Хартър не можеше да не се усмихне. Бе много привързана към Чарлз. Племенницата ѝ, Мириам Хартър, бе живяла известно време при нея. Възрастната дама бе имала намерение да я направи своя наследница, но Мириам не оправда надеждите ѝ. Бе нетърпелива и очевидно се отегчаваше от компанията на леля си. Винаги бе някъде, „миткайки нагоре-надолу“, както се изразяваше мисис Хартър. Най-накрая се забърка с някакъв младеж, който леля ѝ напълно не одобряваше. Мириам бе изпратена обратно при майка си с кратка бележка, като че ли беше стока. Тя се омъжи за въпросния младеж и за Коледа мисис Хартър обикновено ѝ изпращаше кутийка за кърпички или каренце за маса.

Разочарована от племенничката си, мисис Хартър обърна вниманието си към племенника. Още от самото начало Чарлз бе един безспорен успех. Винаги се държеше приятно и почтително с леля си и с огромна заинтересованост слушаше историите от нейната младост. В това отношение бе пълна противоположност на Мириам, която

откровено се отегчаваше и не се срамуваше да го покаже. Чарлз никога не се отегчаваше, винаги беше в добро настроение, винаги весел. Всеки ден нееднократно казваше на леля си, че е една просто прекрасна възрастна лейди.

Много доволна от откритието си, мисис Хартър бе писала на адвокатата си и го бе инструктирала да състави ново завещание. След като ѝ бе изпратено и съответно одобрено от нея, тя го разписа.

Дори в случая с радиото скоро се оказа, че Чарлз е спечелил нови лаври.

Отначало враждебно настроената мисис Хартър постепенно омекна и накрая бе дори очарована. Тя се забавляваше с радиото многократно по-добре, когато Чарлз го нямаше. Проблемът бе в това, че той не оставяше на мира апарата. Тъкмо когато мисис Хартър се е разположила удобно в стола си, напълно щастлива, в съгласие със света, и се е заслушала било в симфоничен концерт, било в лекция за Лукреция Борджия или за живота в изкуствените водоеми, точно тогава хармонията се нарушаваше от неприятното пицcene, съпровождащо ентусиазма на Чарлз да хваща чужди станции. Но в онези вечери, когато Чарлз излизаше на вечеря с приятели, мисис Хартър наистина изцяло се наслаждаваше на радиото. Тя завърташе две копчета, седнаше в стола с високата облегалка и се забавляваше с програмата за вечерта.

Три месеца след като радиоапаратът бе монтиран, се случи първото странно нещо. Чарлз бе отишъл на бридж.

По програма тази вечер излъчваха концерт балади. Известно сопрано изпълняваше „Annie Laurie“ и тъкмо по средата на изпълнението се случи нещо необичайно. Настъпи внезапно прекъсване, музиката спря за момент, бръмченето и прашенето продължиха, но и те скоро утихнаха. Последва мъртвешка тишина и тогава тя чу много тих, нисък бръмчащ звук.

Мисис Хартър имаше необяснимото чувство, че апаратът приемаше от безкрайно далече. Мъжки глас с лек ирландски акцент проговори ясно и отсечено:

— *Мери*, чуваш ли ме, Мери? Патрик е... Скоро ще дойда да те взема. Ти ще си подготвена, нали Мери?

После, почти изведнъж мелодията на „Annie Laurie“ изпълни отново стаята. Мисис Хартър стоеше като вкаменена на стола си, а

ръцете ѝ се бяха вкопчили в двете подпори. Сън ли беше това? Патрик! Гласът на Патрик! Гласът на Патрик разговаря с нея в същата тази стая. Не, трябва да е било сън, някакво бълнуване. Трябва да е заспала за минута-две. Странен сън, гласът на починалия ѝ съпруг да говори от ефира. Малко се бе изплашила. Какво ѝ бе казал?

„Скоро ще дойда да те взема Мери. Ще бъдеш подготвена, нали?“

Може би беше предчувствие? Сърдечна слабост. Сърцето ѝ. Въпреки всичко годините отлитаха.

— Само предупреждение, това е всичко — каза си мисис Хартър, повдигайки се бавно и болезнено от стола. После типично в свой стил добави: — И всички тези пари, праросани за ескалатор!

Никому не спомена за случилото се, но през следващите един-два дни бе умислена и леко загрижена.

Последва втори случай. Отново беше сама в стаята. Симфоничният концерт по радиото бе прекъснат също така внезапно, както и преди. Отново тишина, усещане за отдалеченост и най-накрая гласът на Патрик, но не такъв какъвто беше приживе, а приглушен, идващ от много далеч, сякаш не от този свят. „Патрик е, Мери Съвсем скоро ще дойда да те взема...“

Последва припукване, бръмчене и отново симфоничният концерт огласи стаята.

Мисис Хартър погледна часовника. Не! Този път не бе задрямала. Будна и в пълно съзнание е чула гласа на Патрик. Бе сигурна, че не е било бълнуване. Объркана, тя се опита да си припомни всичко, което ѝ бе разказвал Чарлз за радиовълните.

Възможно ли е Патрик *наистина* да ѝ е говорил? Възможно ли е гласът му да се носи из пространството? Съществуваха някакви липсващи дължини или нещо подобно. Тя си спомни, че Чарлз ѝ бе говорил за празни пространства в скалата. Вероятно тези липсващи вълни биха могли да обяснят така наречените психически феномени? Не, изглежда нямаше нищо толкова невъзможно в това предположение. Патрик бе говорил с нея. Той се бе възползвал от помощта на съвременната наука, за да я подготви за онова, което скоро я очаква.

Мисис Хартър позвъни на прислужницата си, Елизабет.

Елизабет беше висока, изпита жена на около шестдесет. Под строгата ѝ външност се криеше огромна привързаност и нежност към

нейната господарка.

— Елизабет — обърна се към нея мисис Хартър, когато преданата ѝ подчинена пристигна. — Спомняш ли си какво ти казах? Горното ляво чекмедже на бюрото ми. Заключено е. Дългият ключ с белия етикет. Всичко е готово там.

— Готово, госпожо?

— За моето погребение — раздразнено каза мисис Хартър. — Много добре знаеш какво имам предвид, Елизабет. Ти самата ми помогна да сложа вътре нещата.

Лицето на Елизабет придоби странно изражение.

— О, госпожо — простена тя, — не мислете за подобни неща. Смятах, че поне малко сте се оправили.

— Всички някой ден ще си отидем — каза практично мисис Хартър. — Минах седемдесетте, Елизабет. Хайде, хайде, не бъди глупачка. Ако се налага да ревеш, иди да го правиш някъде другаде.

Елизабет излезе, като все още подсмърчаше. Мисис Хартър я изпрати с поглед, в който имаше доста симпатия.

— Старата му глупачка! Но пък предана — промърмори си тя. — Много предана. Я, да се сетя. Сто или само петдесет лири съм ѝ оставила? Сигурно са били сто. От доста време сме заедно.

Този въпрос продължи да безпокои старата дама и на следващия ден тя писа на адвоката си да ѝ изпрати завещанието, ако е възможно, за да му хвърли един поглед. Същия ден Чарлз я стресна с нещо, което каза по време на обяда.

— Между другото, лельо Мери, кой е този смешен тип горе, в празната стая? Искам да кажа на портрета над камината. Онова конте с брадичката и бакенбардите?

Мисис Хартър го погледна строго.

— Това е чичо ти Патрик като млад — отвърна тя.

— О, прощавайте лельо Мери, ужасно съжалявам. Не исках да прозвуча грубо.

Мисис Хартър прие извинението с достойно кимване с глава.

Чарлз продължи доста несигурно:

— Просто се чудех, нали разбирате...

Той спря нерешително и мисис Хартър каза рязко:

— Е? Какво щеше да кажеш?

— Нищо — бързо отвърна Чарлз. — Нищо важно.

В момента старата дама не настоя повече, но по-късно през деня, когато бяха сами, тя се върна на темата.

— Бих искала, Чарлз, да ми кажеш какво те накара да питаш за портрета на чичо ти?

Чарлз изглеждаше притеснен.

— Казах ви, лелю Мери. Абсолютно нищо, освен глупавото ми въображение. Наистина твърде абсурдно.

— Чарлз! — каза мисис Хартър с най-властния си глас. — Настоявам да науча.

— Ами, скъпа лелю, ако е толкова важно... Миналата нощ, докато се приближавах към къщи по алеята, ми се стори, че го видях, искам да кажа човека от картината, да поглежда от крайния прозорец. Някаква игра на светлините, предполагам. Чудех се кой би могъл да бъде? Лицето му бе сякаш от викторианската епоха, ако разбирате какво имам предвид. После Елизабет ми каза, че нямало никой, никакви посетители или чужди хора въщи. По-късно същата вечер случайно минах през празната стая и видях портрета над камината. Абсолютно същият човек! Предполагам, че всъщност е много лесно да се обясни. Подсъзнанието и така нататък. Вероятно съм виждал картината преди това, без да го съзнавам, и съм си представил същия човек на прозореца.

— Крайния прозорец? — попита рязко мисис Хартър.

— Да, защо?

— Нищо — отвърна мисис Хартър.

Въпреки това тя се стресна. Стаята преди беше на съпруга ѝ.

Същата тази вечер, докато Чарлз отсъстваше отново, мисис Хартър седеше и слушаше радио в трескаво очакване. Ако за трети път чуеше странния глас, това щеше да ѝ докаже окончателно и без сянка от съмнение, че тя е във връзка с някакъв друг свят.

Въпреки че сърцето ѝ биеше учестено, тя не се изненада, когато се получи същото прекъсване и приглушеният, отдалечен ирландски глас проговори отново след обичайната гробна тишина.

— Мери, вече си готова... В петък ще дойда да те взема... Петък, девет и половина... Няма от какво да се страхуваш, няма да боли... Бъди готова.

Музиката нахлу отново, шумна и нестройна, почти пресичайки последната дума.

За минута-две мисис Хартър остана съвсем неподвижна. Лицето ѝ бе побеляло и изпито, устните ѝ синееха.

После стана и се премести на бюрото си. С леко трепереща ръка написа следните думи:

Тази вечер в девет и петнадесет ясно чух гласа на покойния си съпруг. Той ми събщи, че ще дойде да ме прибере в петък вечерта, в девет и тридесет. В случай че почина на този ден и в този час, бих желала настоящият факт да бъде разгласен, за да се докаже неопровержимо възможността за общуване със задгробния свят.

Мери Хартър

Мисис Хартър прочете отново написаното, постави го в плик и написа адреса. После позвъни на звънеца и Елизабет веднага се отзова. Мисис Хартър стана от бюрото си и подаде бележката на възрастната жена.

— Елизабет — започна тя, — в случай че почина в петък вечерта, бих искала тази бележка да бъде предадена на доктор Мейнъл. — Забелязвайки намерението на Елизабет да се възпротиви, мисис Хартър добави: — Не! Недей да ми противоречиш. Често си ми казвала, че вярваш в предчувствията. Сега аз имам предчувствие. Има още нещо. В завещанието си съм ти оставила петдесет лири. Бих искала да получиш сто. В случай че не мога да отида лично до банката, преди да умра, мистър Чарлз ще се погрижи за това.

Както и преди, мисис Хартър пресече сълзливите възражения на Елизабет. На следващата сутрин старата дама повдигна въпроса и пред племенника си.

— Искам да запомниш, Чарлз, че ако се случи нещо с мен, Елизабет трябва да получи допълнително още петдесет лири.

— Напоследък сте много угрижена, лелю Мери — каза Чарлз бодро. — Какво би могло да ви се случи. Според доктор Мейнъл ще празнуваме стотния ви рожден ден след около двадесет години!

Мисис Хартър му се усмихна със симпатия, но нищо не каза. След малко попита:

— Какво ще правиш в петък вечерта, Чарлз?

Той леко се изненада.

— Всъщност семейство Юингс ме поканиха да играя бридж с тях, но ако вие предпочитате да си остана вкъщи...

— Не — отвърна решително мисис Хартър. — Разбира се, че не. Наистина, Чарлз. Тази нощ повече от всякога бих предпочела да остана сама.

Чарлз я изгледа с любопитство, но мисис Хартър не благоволи да каже нищо повече. Една възрастна дама, изпълнена с кураж и решимост. Бе убедена, че трябва да премине през необичайното изпитание без чужда помощ.

Петък вечерта завари къщата в пълна тишина. Както обикновено, мисис Хартър седеше в стола си с права облегалка, близо до камината.

Цялата подготовка бе приключила. Същата сутрин бе отишла до банката, беше изтеглила в брой петдесет лири и ги бе дала на Елизабет, без да обръща внимание на съзливите ѝ протести. Бе прегледала и подредила всичките си лични вещи, като на някои от тях постави бележки с имената на роднини и приятели. Бе съставила и списък с указания за Чарлз. Уорчестърският сервиз за чай бе предназначен за братовчедката Ема. Младият Уилям щеше да получи купичките за сервиране, и така нататък.

В този момент тя хвърли поглед на продълговатия плик, който държеше в ръката си, и извади от него прегънат документ. Той представляваше завещанието ѝ, надлежно изпратено от мистър Хопкинсън, както тя бе пожелала. Вече го беше прочела внимателно, но сега го прегледа още веднъж, за да си припомни точното му съдържание. Беше кратък, сбит документ. Петдесет лири, дарени на Елизабет Маршал като отплата за преданата ѝ служба, две дарения по петстотин лири на сестра ѝ и първия ѝ братовчед, всичко останало се даряваше на любимия ѝ племенник Чарлз Риджуей.

Няколко пъти мисис Хартър кимна с глава. Чарлз ще бъде много богат мъж, когато тя си отиде. Е, момчето беше много мило с нея. Винаги любезен, винаги предан и с весел нрав, който я радваше.

Погледна часовника. Оставаха три минути до и половина. Тя обаче беше подготвена. И спокойна, съвсем спокойна. Макар и да си повтаряше тези думи няколко пъти, сърцето ѝ биеше необичайно и неравномерно. Въпреки че не го съзнаваше, нервите ѝ бяха обтегнати до крайност.

Девет и половина. Радиото бе включено. От какво би могла да се страхува? От гласа, който съобщава прогнозата за времето, или от онзи далечен глас на човек, умрял преди двадесет и пет години?

Но тя не чу нито един от тях. Наместо това прозвуча шум, шум, който тя познаваше добре, но тази вечер сякаш ледена ръка стисна сърцето ѝ. Шумолене около вратата...

Отново шумолене. И изведнъж студена вълна стремително префуча през стаята. Мисис Хартър ясно си даде сметка за това, което усещаше. Беше я страх... не просто страх, беше ужасена...

Изведнъж ѝ проблесна мисълта: *Двадесет и пет години са дълго време Патрик сега е чужд човек за мен.*

Ужас! Точно това усещане я завладяваше.

Тихи стъпки зад вратата, приближаващи леко и колебливо. В този момент вратата бавно се отвори...

Изправяйки се, мисис Хартър се олюля, очите ѝ се втренчиха във вратата, нещо се изплъзна от пръстите ѝ и падна през решетката на камината.

Сподавен вик заседна в гърлото ѝ. В слабата светлина от коридора се очертаваше познат силует с кестенява брада и бакенбарди, облечен в старомодно викторианско сако.

Патрик бе дошъл да я вземе!

Сърцето ѝ подскочи от ужас и спря. Тя се свлече и остана на пода, превита и неподвижна.

Елизабет я откри час по-късно.

Мистър Мейнъл бе извикан на момента, а Чарлз Риджуей бе веднага известен да се върне вкъщи. Но беше късно да се направи нещо. Вече никой не можеше да помогне на мисис Хартър.

Едва два дена по-късно Елизабет се сети за бележката, която ѝ бе дала нейната господарка. Доктор Мейнъл я прочете с огромен интерес и я показа на Чарлз Риджуей.

— Много интересно съвпадение — отбеляза той, — очевидно на леля ти се е причувал гласът на покойния ѝ съпруг. Тя вероятно се е напредила до крайна степен и вълнението се е оказало фатално. Когато е настъпило определеното време, е починала от шока.

— Автосугестия? — поинтересува се Чарлз.

— Нещо такова. Веднага ще ви известя за резултата от аутопсията, макар самият аз да не се съмнявам в него. При подобни

обстоятелства аутопсията е желателна, макар да представлява чиста формалност.

Чарлз кимна с разбиране.

Предната нощ, докато всички в къщата спяха, той бе прибрал някаква жица, която излизаше от кабинета с радиото и достигаше неговата спалня на горния етаж. Освен това поради хладната нощ той бе помолил Елизабет да запали камината в неговата стая и в огъня бе изгорил една кестенява брада и бакенбарди. Бе върнал обратно в един миришец на камфор сандък някакви викториански дрехи, принадлежали някога на покойния му чичо.

Доколкото можеше да предположи, бе въвн от опасност. Планът, който се оформи бегло в главата му, когато доктор Мейнъл спомена, че леля му би могла да живее съвсем спокойно още много години, пожъна зашеметяващ успех. „Внезапен шок“ — бе казал доктор Мейнъл. Чарлз, този грижовен млад мъж, любимец на възрастните дами, се усмихна на себе си.

Когато докторът си тръгна, Чарлз механично се зае със задълженията си. Някои формалности около погребението трябваше да бъдат уредени окончателно. Пристигащи отдалече роднини трябваше да бъдат посрещнати. Някои от тях се налагаше да останат за през нощта. Чарлз се зае делово и последователно да урежда всичко това под съпровода на собствените си мисли.

Много добър удар! Сега трябваше само да се отърве и от тях. Никой, най-малко собствената му леля знаеше в колко опасно затруднение се намираше Чарлз. Истинският му начин на живот, внимателно прикрит от външния свят, беше го докарал до прага на затвора.

В случай че не смогнеше да събере една значима парична сума в краткия срок от няколко месеца, беше заплашен да бъде разобличен и напълно разорен. Е, сега всичко беше наред. Чарлз се усмихна на себе си. Благодарение на, нека я наречем една груба шега, в която едва ли имаше *нещо* осъдително, той бе спасен. Сега той бе много богат. Не го гризеше и най-малкото безпокойство, тъй като мисис Хартър никога не бе скривала намеренията си.

Съвсем в хармония с мислите му, Елизабет показва главата си от вратата и му съобщи, че мистър Хопкинсън е пристигнал и би искал да го види.

„Тъкмо навреме“ — помисли си Чарлз. Като потисна вътрешния си импулс да си подсвирква, той се овладя и придаде на лицето си необходимия печален израз. Отправи се към библиотеката. Там поздрави изрядния възрастен джентълмен, който вече повече от четвърт век бе адвокат на мисис Хартър.

След като бе поканен, адвокатът седна и изкашляйки се сухо, премина направо към деловите въпроси.

— Страхувам се, че не напълно успях да вникна в писмото ви, мистър Риджуей. Вие вероятно сте останали с погрешното впечатление, че у мен се съхранява завещанието на покойната мисис Хартър?

Чарлз се втренчи в него.

— Но, разбира се. Чух леля ми да казва подобно нещо.

— О, да, да, разбира се. *Беше* у мен.

— *Беше?*

— Точно така. Мисис Хартър ми писа с молба да ѝ го изпратя миналия вторник.

Чарлз бе обхванат от безпокойство. Той вече предчувстваше някаква неприятност.

— Без съмнение би могло да бъде открито сред документите ѝ — продължи с равен глас адвокатът.

Чарлз нищо не каза. Бе загубил контрол над речта си. Той вече бе прегледал документите на мисис Хартър достатъчно внимателно, за да бъде съвсем сигурен, че няма никакво завещание сред тях. След малко, когато се взе в ръце, той съобщи този факт. Гласът му звучеше като чужд за самия него и той имаше усещането, че го заливат студени вълни.

— Някой преглеждал ли е личните ѝ вещи? — попита адвокатът.

Чарлз отговори, че това е вече направено от личната ѝ прислужничка. По предложение на мистър Хопкинсън повикаха Елизабет. Тя дойде бързо. Беше мрачна и стегнато отговори на поставените ѝ въпроси.

Беше прегледала всички дрехи и лични неща на господарката си. Бе напълно сигурна, че сред тях е нямало никакъв официален документ, подобен на завещание. Да, беше добре запозната с външния вид на завещанието, тъй като сутринта в деня на смъртта си господарката ѝ го бе държала в ръцете си.

— Сигурна ли сте? — попита рязко адвокатът.

— Да, сър. Тя ми го каза и ме накара да взема петдесет лири в банкноти. Завещанието бе поставено в дълъг син плик.

— Съвсем вярно — каза мистър Хопкинсън.

— Сега, като се замислих — продължи Елизабет, — този същия син плик беше оставен на масата на следващата сутрин, но беше празен. Сложих го на бюрото.

— Спомням си го — потвърди Чарлз.

Той стана и тръгна към бюрото. След около минута се върна с плика в ръка и го подаде на мистър Хопкинсън. Той го разгледа и поклати глава.

— Това е пликът, в който изпратих завещанието миналия вторник.

Двамата гледаха строго към Елизабет.

— Има ли още нещо, сър? — попита почтително тя.

— За момента не, благодаря.

Елизабет тръгна към вратата.

— Една минута само — заинтересува се адвокатът. — Онази вечер имаше ли запален огън в камината?

— Да, сър, винаги има запален огън.

— Благодаря, това е достатъчно.

Елизабет излезе. Чарлз се приведе напред и с трепереща ръка се подпря на масата.

— Какво си мислите? Какво намеквате?

Мистър Хопкинсън поклати глава.

— Все още би трябвало да се надяваме, че завещанието ще бъде намерено. Ако ли пък не...

— Ако не?

— Боя се, че има само един възможен извод. Леля ви е поискала завещанието си, за да го унищожи. Понеже не е искала Елизабет да пострада, тя ѝ е дала в брой завещаната сума.

— Но защо? — извика като обезумял Чарлз. — Защо?

Мистър Хопкинсън се изкашля сухо.

— Да не би да сте имали, хм... някакво неразбирателство с леля си, мистър Риджуей? — промърмори той.

Чарлз дишаше тежко.

— Не, никога — извика разгорещено той. — Отношенията ни бяха сърдечни и основани на възможно най-голяма привързаност до самата ѝ кончина.

— Ех! — въздъхна мистър Хопкинсън, без да го поглежда.

Това, че адвокатът не му повярва, дойде като шок за Чарлз. Кой знае какво бе стигнало до ушите на дъртия сухар? Сигурно бе дочул някои от слуховете за него. И какво по-естествено от това, да се предположи, че същите слухове са достигнали и до леля му, вследствие на което те са се скарали?

Но не беше вярно! Това бе един от най-горчивите моменти за Чарлз. Бяха повярвали на лъжите му. Сега, когато казваше истината, не срещаше същото доверие. Каква ирония!

Разбира се, леля му никога не би изгорила завещанието!

Разбира се...

Мислите му се върнаха назад. И каква бе ситуацията, която си припомни? Възрастната жена, която се хваща с едната ръка за сърцето... нещо изпада... някаква хартия... и пада върху нажежените до червено въглени...

Лицето на Чарлз посиня. Той чу собствения си пресипнал глас да казва:

— А в случай че не се намери...

— Все още се пази предишното завещание на мисис Хартър. То е от септември 1920 година. Според него цялата собственост остава на нейната племенница Мириам Хартър, понастоящем Мириам Робинсън.

Какви ги говореше дъртият глупак? Мириам? Мириам и безличният ѝ съпруг, заедно с техните четири цивреци пикльовци. Цялата хитрост заради Мириам!

Телефонът рязко извънхна до лакътя му. Той вдигна слушалката. Беше гласът на доктора, мил и сърдечен.

— Ти ли си, Риджуей? Мислих, че би искал да знаеш. Аутопсията току-що приключи. Причината за смъртта е била каквато и предполагаш. Макар че всъщност проблемът със сърцето ѝ е бил много по-сериозен, отколкото подозирах. Дори и при най-големи грижи не би могла да издържи повече от два месеца. Помислих, че би искал да знаеш. Малко или повече предполагам, че ще те утеши.

— Извинявай — каза Чарлз, — би ли повторил това отново!

— Не е могла да издържи повече от два месеца — повтори лекарят с малко по-висок глас. — Така или иначе, не е могло да се помогне, приятелю...

Но Чарлз вече бе окачил с трясък слушалката. Сякаш идващ от огромно разстояние, до него достигна гласът на адвоката:

— Боже мой, мистър Риджуей, да не ви прилоша?

По дяволите всичко! Самодоволната мутра на адвоката.

Отвратителният изкуфял глупак Мейнъл. За него не оставаше никаква надежда, грозеше го сянката на затвора...

Почувства, че Някой го е изиграл, разигравал го е, както котка си играе с мишка. Някой сигурно се смееше...

СВИДЕТЕЛ НА ОБВИНЕНИЕТО

Мистър Мейърн прочисти гърло с типичната за него крайно суха кашлица и нагласи пенснето си. После отново погледна човека насреща, обвинен в предумишлено убийство.

Мистър Мейърн бе дребен мъж с остър, пронизателен поглед на сивите си очи, с педантични маниери и бе облечен изискано, да не кажем контешки. В никакъв случай не бе глупак. И наистина като адвокат репутацията му бе твърде висока. Тонът, с който разговаряше с клиента си, беше сух, но не и несъпричастен.

— Бих искал отново да ви обърна внимание, че сте в много опасна ситуация и че е необходимо да бъдете напълно искрен.

Ленърд Воул, който се бе вторачил унесено в голата стена срещу себе си, извърна поглед към адвоката.

— Знам — каза той отчаяно. — Повтаряте ми го постоянно. Но аз още не мога да осъзная, че съм обвинен в убийство... *Убийство!* Толкова долно престъпление.

Мистър Мейърн бе практичен, а не емоционален човек. Той се покашля отново, свали пенснето си, почисти го и пак го постави на носа си.

— Да, да — започна той. — Скъпи мистър Воул, ние ще положим решителни усилия да ви измъкнем и ще успеем, ще успеем. Но аз трябва да разполагам с всички факти. Трябва да съм наясно до каква степен са опасни обвиненията срещу вас. Тогава може да изберем най-добрата схема за защитата ви.

Младият мъж все още го гледаше объркано и с отчаяние. В очите на мистър Мейърн случаят беше достатъчно безнадежден и вината на затворника — неопровержима. В този момент за пръв път той усети съмнение.

— Считате ме за виновен — каза с тих глас Ленърд Воул. — Но, Господи, заклевам се, че не съм. Знам, че положението ми е почти безнадеждно. Все едно съм се оплел в някаква мрежа и накъдето и да

се обърна, се заплитам още повече. Но не съм го направил, мистър Мейърн, не съм!

Попаднал в подобно положение, всеки човек би твърдял, че е невинен. Мистър Мейърн знаеше това. Въпреки всичко той беше впечатлен. Все пак може би Ленърд Воул бе невинен.

— Прав сте, мистър Воул — заключи той мрачно. — Случаят изглежда доста безнадежден за вас. Но независимо от всичко, аз приемам вашите уверения. Сега да се спрем на фактите. Бих желал вие лично да ми предадете с ваши думи как точно се запознахте с мис Емили Френч.

— Случи се един ден на Оксфорд стрийт. Видях една възрастна жена да пресича. Носеше много пакети. По средата на улицата ги изпусна и започна да се опитва да ги събере. В този момент един автобус за малко не върхлетя върху нея. Тя успя само да се добере невредима до бордюра, зашеметена и объркана от виковете на хората. Аз събрах пакетите, изтрих калта от тях, доколкото можах, завързах отново единия и ѝ ги подадох.

— Не става и дума за това да сте спасили живота ѝ?

— О, Боже Господи, не! Това, което направих, беше един най-обикновен жест на любезност. Тя ми беше много задължена, сърдечно ми благодари и каза нещо за моите обноси, в смисъл че не се срещат често сред моите връстници. Не мога да си спомня точните думи. После повдигнах шапката си за довиждане и отминах. Не очаквах някога пак да се срещнем. Ала животът е пълен със съвпадения. Същата вечер я видях на едно парти в дома на мой приятел. Тя ме разпозна веднага и помоли да ѝ бъда представен. Тогава разбрах, че се казва мис Емили Френч и че живее на Крикълууд. Поприказвахме известно време. Просто една възрастна дама, която внезапно и силно се привързва към хората. Бях я очаровал само с една обикновена постъпка, която можеше да направи всеки друг. На тръгване тя сърдечно стисна ръката ми и ме помоли да намина да я видя. Когато, разбира се, казах, че с удоволствие ще ѝ се обадя, тя поиска да назова точно определен ден. Много не ми се ходеше, но ми се стори грубо да ѝ откажа, така че назовах следващата събота. Когато си тръгна, приятелите ми ми разказаха за нея. Тя се оказа богата, ексцентрична дама, която живееше сама с прислужницата си и притежаваше не по-малко от осем котки.

— Ясно — отбеляза мистър Мейърн. — Още тогава е бил повдигнат въпросът, че тя е била богата?

— Ако искате да кажете, че съм се интересувал — започна Ленърд Воул разгорещено, но мистър Мейърн го спря с жест.

— Трябва да гледам на случая така, все едно че се представя от обвинението. Един страничен наблюдател не би могъл да предположи, че тя е богата. Тя е живяла скромно, почти бедно. Да започнем оттам, че вие бихте я счели за една жена, изпаднала в затруднение, ако не бяха ви казали обратното. Кой точно ви съобщи?

— Приятелят ми Джордж Харви, в чиято къща бе партито.

— Възможно ли е да си спомня?

— Не бих могъл да знам. Естествено, доста време измина оттогава.

— Съвсем точно, мистър Воул. Разбирате ли, първата работа на обвинението ще бъде да докаже, че тогава сте били зле финансово, вярно е, нали?

Ленърд Воул почервения.

— Да — отвърна той, снишавайки гласа си. — Просто кошмарно не ми вървеше точно в този момент.

— Съвсем точно — повтори мистър Мейърн. — И така, затънал финансово, както вече отбелязах, вие усърдно сте се старали да спечелите благоволенieto на старата дама. Сега, ако можехме да кажем, че сте нямали и представа за нейното богатство и че сте я посетили от чиста любезност...

— Какъвто всъщност е случаят.

— Бих казал. Няма да го коментирам. Искам да погледна на нещата отстрани. Много зависи от това какво си спомня мистър Харви. Възможно ли е да помни този ваш разговор, или не? Възможно ли е да бъде объркан от адвокат така, че да мисли, че разговорът е протекъл по-късно?

Ленърд Воул се замисли за няколко минути. После каза с твърде спокоен глас, но много по-блед отпреди:

— Не мисля, че тази версия ще бъде успешна, мистър Мейърн. Няколко от присъстващите чува какво каза той и дори ме занасяха, че съм пленил сърцето на богатата стара дама.

Махвайки с ръка, адвокатът се опита да прикрие разочарованието си.

— Жалко — отбеляза той. — Но ви поздравявам за откровеността, мистър Воул. Очаквам от вас да ме насочите. Правилно преценихте. Да се настоява на подобна версия би било пагубно. Трябва да изоставим този въпрос. Вие се запознавате с мис Френч, отивате ѝ на гости и приятелството ви се задълбочава. Необходима ни е ясна причина за всичко това. Защо вие, млад човек на тридесет и три, добре изглеждащ, обичащ спорта, тачен от приятелите си, ще отделите толкова много време на една възрастна дама, с която едва ли имате нещо общо?

Ленърд Воул разпери ръце с нервен жест.

— Не бих могъл да ви кажа, наистина не бих могъл. След първото ми посещение тя ме изнуди да дойда отново, разказвайки ми колко е самотна и нещастна. Правеше го така, че ми бе трудно да откажа. Тя толкова открито демонстрираше привързаността и симпатията си към мен, че изпадах в нелепо положение. Разбирате ли, мистър Мейърн, аз имам слаб характер, нося се по течението, аз съм от онези хора, които не могат да казват „не“. Не знам дали ще ми повярвате, но след третото си или четвърто посещение аз наистина се привързах към старата. Майка ми почина, докато бях малък и за мен се грижеше леля ми, която също си отиде, преди да навърша петнадесет. Ако ви кажа, че наистина ми бе приятно някой да се грижи за мен и да ме глези, сигурно бихте ми се изсмели.

Мистър Мейърн не се засмя. Наместо това той си свали пенснето и отново започна да го бърше, нещо, което винаги подсказваше, че се е замислил дълбоко.

— Приемам обяснението ви, мистър Воул — каза той най-сетне. — Предполагам, че е психологически вероятно. Съвсем друго нещо е дали съдът ще приеме подобна гледна точка. Моля ви, продължавайте с разказа си. Кога за пръв път мис Френч ви помоли да хвърлите поглед на финансовите ѝ дела?

— След третото или четвъртото ми посещение при нея. Тя разбираше много малко от пари и се безпокоеше за някои свои инвестиции.

Мистър Мейърн рязко вдигна поглед.

— Внимавайте, мистър Воул. Прислужницата Джанет Макензи твърди, че подарката ѝ е била много веща в бизнеса и сама е

движила всичките си дела. Това се потвърждава и от показанията на банкерите ѝ.

— Нищо не бих могъл да добавя — отвърна сериозно Воул. — Тя ми бе казала така.

Мистър Мейърн го измери с поглед за минута-две. Макар да не каза нищо в този момент, вярата му в невинността на Воул укрепна. Той познаваше психиката на възрастните дами. Представи си как мис Френч, заслепена от представителния млад мъж, търси претекст, под който да го задържи по-близо до себе си. Какво по-подходящо от това, тя да не разбира от финанси и да го моли да ѝ помогне? Като достатъчно светска дама е разбирала, че всеки мъж би бил леко поласкан от подобно признаване на собственото му превъзходство. Ленърд Воул е бил поласкан. Вероятно тя не бе имала и нищо против този млад мъж да научи, че е богата. Емили Френч е била жена със силна воля, която не би се поколебала да плати цената на желанията си. Всичко това премина бързо през главата на мистър Мейърн, но той не му даде никакъв външен израз, а просто зададе следващия си въпрос.

— Вие движехте делата ѝ вместо нея по нейно настояване?

— Да.

— Мистър Воул — продължи адвокатът, — сега ще ви задам много важен въпрос, на който е жизненоважно да ми кажете истината. Бил сте затънал. Занимавал сте се с делата на една възрастна жена, която ви е казала, че разбира много малко или почти нищо от бизнес. Отклонявал ли сте по какъвто и да е било начин средства за ваше ползване? Сключвал ли сте сделки, които биха ви облагодетелствали лично и които би било добре да не стават публично достояние?

Той обузда реакцията на клиента си.

— Изчакайте малко, преди да ми отговорите. Има два пътя пред нас. Първо, би могло да твърдим, че сте бил честен и неизкушен, докато сте се занимавали с делата ѝ, и да посочим колко малка е вероятността при това да извършите убийство за нещо, което бихте могли да придобиете по по-безопасен начин. В случай че има нещо във вашите действия, за което би могло да се захване обвинението, или, грубо казано, сте мамили старата дама, ние ще трябва да поддържаме тезата, че не съществува мотив за убийство, тъй като тя вече е представлявала доходен източник на средства за вас.

Но Ленърд Воул дори не се замисли.

— Всичките ми действия от името на мис Френч са напълно честни и открити. Всеки би могъл да разбере, че в рамките на своите възможности съм действал изцяло в неин интерес.

— Благодаря ви — каза мистър Мейърн. — Много ме улеснихте. Приемете го като комплимент, че ви считам за достатъчно умен, за да не ме излъжете за подобно важно нещо.

— Разбира се — каза Воул разпалено. — Най-силният аргумент в моя полза е, че нямам мотив. Ако приемем, че съм търсел приятелството на богатата стара дама, надявайки се да измъкна пари от нея, което е и същността на това, което вие казахте, съвсем естествено е нейната смърт да попари всичките ми надежди.

Твърдият поглед на адвокатата не се отместваше от него. После съвсем несъзнателно повтори механично номера с пенснето си. Чак когато то бе поставено добре на носа му, проговори.

— И не сте знаели мистър Воул, че мис Френч е оставила завещание, според което вие сте главният наследник?

— Какво? — подскочи на крака затворникът.

Бе очевидно и непресторено слисан.

— Боже Господи! Какво говорите? Тя е оставила парите си на мен?

Мистър Мейърн бавно поклати глава. Воул се отпусна отново обратно, държейки главата си с ръце.

— Правите се, че не знаете нищо за това завещание?

— Правя се? Въобще не се преструвам. Нищо не знаех за него.

— Джанет Макензи се кълне, че ви е било известно. Че нейната господарка е споделила с нея, че сте разговаряли по въпроса и ви е информирала за своите намерения?

— Твърди подобно нещо? Но тя лъже! Не, май пропускам нещо. Джанет е възрастна жена. Тя е преданото куче-пазач на своята господарка и не ме харесваше. Беше ревнива и подозрителна. Бих казал, че сигурно мис Френч е споделила своите намерения с Джанет и тя или погрешно е разбрала, или е решила, че аз съм накарал господарката ѝ да направи завещание. Най-вероятно е и сега да си мисли, че господарката ѝ е казала подобно нещо.

— Считате ли, че омразата ѝ се простира дотам, че съзнателно да лъже?

Ленърд Воул изглеждаше стреснат и шокиран.

— Не, наистина не! Заради какво?

— Не знам — замислено отбеляза мистър Мейърн. — Но тя е доста зле настроена към вас.

Нещастният млад мъж изохка отново.

— Започвам да разбирам — промърмори той. — Ужасно е. Аз съм се докопал до нея, точно така и ще кажат. После съм я накарал да ми завещае всичките си пари и през нощта, когато няма никой в къщата... И на другия ден я намират мъртва. О, Боже! Ужасно е!

— Грешите, че е нямало никой в къщата — каза мистър Мейърн. — Джанет, както може би си спомняте, е била освободена тази вечер. Тя излязла, но към девет и половина се е върнала да вземе някаква мостра за ръкав на блуза, която била обещала на приятелка. Тя влязла през задната врата, качила се по стълбищата и я е взела. После излязла отново. Чула гласове в гостната и макар да не успяла да чуе за какво говорят, съвсем ясно различила гласа на мис Френч и някакъв мъжки глас.

— Девет и половина, девет и половина... — продължи да повтаря Ленърд Воул. — В девет и половина.

Той подскочи.

— Но тогава аз съм спасен.

— Какво искате да кажете с това, спасен? — извика удивен мистър Мейърн.

— *Аз се бях върнал у дома до девет и половина!* Жена ми може да го потвърди. Тръгнах си от мис Френч в около девет без пет. Пристигнах вкъщи към девет и двадесет. Жена ми ме чакаше. О, слава Тебе, Господи! И да е благословена онази мостра на Джанет Макензи.

В унеса си той не успя да забележи, че мрачното изражение на адвокатата не се бе променило. Думите, които чу в следващия момент, го свалиха с трясък на Земята.

— Но кой тогава според вас е убил мис Френч?

— Сигурно някой крадец, както се и предполагаше от началото. Както си спомняте, прозорецът е бил отворен със сила. Тя е била убита с удар от лост и лостът е бил намерен да лежи на пода до нея. Липсвали са предмети. Ако не бяха абсурдните подозрения на Джанет към мен, полицията никога не би се отклонила от вярната следа.

— Това едва ли би могло да ни помогне, мистър Воул — не се съгласи адвокатът. — Нещата, които са изчезнали, са били дреболии без никаква стойност, взети за прикритие. Следите по прозореца също не са много убедителни. Освен това, помислете сам. Казвате, че сте напуснали къщата преди девет и половина. Но тогава кой е бил мъжът, с когото мис Френч е разговаряла в гостната? Тя едва ли би си бърбрила приятелски с някой крадец.

— Не — съгласи се Воул. — Не...

Изглеждаше объркан и обезкуражен.

— Но въпреки всичко — добави той с ободрен дух, — аз имам алиби. Трябва обезателно да се видите с Румейн, съпругата ми. Колкото се може по-скоро.

— Разбира се — кимна адвокатът. — Вече трябваше да се срещнем с мисис Воул, но тя отсъстваше, когато са ви арестували. Изпратих веднага телеграма в Шотландия и доколкото знам, се връща тази вечер. Веднага ще се отбия покрай нея, щом си тръгна оттук.

Воул кимна, лицето му постепенно се изпълваше с огромно задоволство.

— Да, Румейн ще ви каже. Божичко! Какъв късмет.

— Простете ме, мистър Воул, вие вероятно сте много привързан към съпругата си?

— Да, разбира се.

— А тя към вас?

— Тя просто се е обрекла на мен. Би направила всичко на този свят заради мен.

Той говореше ентусиазирано, но адвокатът бе леко озадачен. Показания на предана съпруга. Дали някой би им повярвал?

— Някой друг видял ли ви е, когато сте се върнали в девет и двадесет? Например прислугата?

— Ние нямаме прислуга.

— По пътя към къщи срещнали ли сте някого?

— Никой, когото познавам. Част от пътя пътувах с автобус.

Кондукторът би могъл да си спомни.

Мистър Мейърн поклати глава със съмнение.

— Значи никой не би могъл да потвърди показанията на жена ви?

— Не. Но това сигурно няма да е необходимо, нали?

— Страхувам се, че ще бъде необходимо. Ще бъде — каза припряно мистър Мейърн. — Има и още нещо. Знаеше ли мис Френч, че сте женен?

— О, да.

— Въпреки това не сте я представили на съпругата си? Защо? За пръв път Ленърд Воул се разколеба и се запъна.

— Ами, не знам.

— Наясно ли сте, че Джанет Макензи твърди, че господарката ѝ ви е считала за ерген и е смятала да се омъжи за вас в бъдеще?

Воул се изсмя.

— Пълен абсурд. Между нас имаше четиридесет години разлика.

— Пресметнал съм — отбеляза сухо адвокатът. — Но фактът остава. Жена ви никога ли не се е срещала с мис Френч.

— Не... — отново се запъна той.

— Позволявам си да отбележа — каза адвокатът, — че ми е трудно да разбера вашето отношение.

Воул се изчерви, поколеба се и след това проговори.

— Ще говоря ясно. Бях загазил доста, както вече знаете. Надявах се мис Френч да ми заеме определена сума. Тя ме обичаше, но съвсем не я интересуваха трудностите пред една млада брачна двойка. Още отпреди бях установил, че приема за дадено неразбирателството между мен и съпругата ми. Считаше, че живеем отделно. Искях парите заради Румейн, мистър Мейърн. Аз си мълчах и оставих старата лейди да мисли каквото си иска. Бе ми споменавала, че има желание да ме осинови. Никога не е ставало и дума за женитба. Подобно нещо има само във въображението на Джанет.

— И това ли е всичко?

— Да, това е всичко.

Имаше ли колебание в думите му? Определено, помисли си адвокатът. Той стана и подаде ръка.

— Довиждане, мистър Воул — каза той, гледайки измъченото му младо лице, и добави с неочаквана импулсивност. — Вярвам във вашата невинност, независимо от множеството факти, сочещи обратното. Надявам се да бъде доказана и да ви оправдая напълно.

Воул му се усмихна.

— Ще видите, че алибито ми е желязно — каза той бодро, обаче не забеляза, че адвокатът си замълча.

— До голяма степен всичко се върти около показанията на Джанет Макензи — добави мистър Мейърн. — Тя ви мрази. Това поне е ясно.

— Няма защо да мрази точно мен — възмути се младият мъж.

Адвокатът поклати глава и тръгна.

— А сега към мис Воул — каза си той.

Очевидно бе доста обезпокоен от това как се развиват нещата.

Семейство Воул живееше в малка запусната къща край Падингтън Грийн. Тъкмо натам се бе отправил мистър Мейърн.

В отговор на позвъняването му отвори едра, неугледна жена, очевидно чистачка.

— Дали мисис Воул си е дошла?

— Върна се преди около час. Ама не знам дали можете я видите.

— Ако ѝ предадете визитката ми — каза тихо мистър Мейърн, — сигурно няма да откаже да се срещнем.

Жената го изгледа с подозрение, избърса ръка в престилката си и взе визитката му. После затвори вратата пред носа му и го остави да чака на стълбището.

След няколко минути се върна. Отношението ѝ бе малко по-различно.

— Влезте вътре, моля.

Тя го въведе в малка гостна. Както се бе загледал в някаква картина на стената, погледът му изведнъж се натъкна на лицето на едра, бледа жена, която очевидно бе влязла съвсем тихо в стаята.

— Мистър Мейърн? Вие би трябвало да сте адвокатът на съпруга ми, нали? Идвате след среща с него? Защо не седнете?

Той усети, че не е англичанка в момента, в който проговори. Сега, докато я оглеждаше по-внимателно, забеляза високите ѝ скули, наситения синьо-черен цвят на косите ѝ, както и някои дребни жестове, които издаваха чужденката. Много странна ѝ тиха жена. Мълчаливост, която може да те накара да стоиш на тръни. За пръв път мистър Мейърн усещаше, че насреща му стои нещо неразбираемо.

— И така, скъпа мис Воул — започна той, — не трябва да се отчайвате...

Той спря. Беше съвсем очевидно, че Румейн Воул няма и ни най-малкото намерение да се отчайва. Беше свършено спокойна и сдържана.

— Бихте ли ми разказали всичко? — започна тя. — Трябва да знам всичко, Не ме щадете. Бих искала да знам и най-лошото.

Тя се поколеба и повтори с притихнал глас, поставяйки по странен начин акцента:

— Искам да знам най-лошото.

Мистър Мейърн преразказа разговора си с Ленърд Воул. Тя слушаше внимателно, като поклащаше глава от време на време.

— Ясно — каза тя, когато той свърши. — Той иска да кажа, че се е върнал в девет и петнадесет онази нощ.

— Не се ли е върнал тогава? — попита рязко мистър Мейърн.

— Не е в това въпросът — отвърна тя хладно. — Това ще го оправдае ли? Ще ми повярват ли?

Мистър Мейърн се сепна. Много бързо тя бе достигнала до сърцевината на нещата.

— Това е, каквото ми е необходимо да знам — каза тя. — Ще бъде ли достатъчно? Има ли някой друг, който би потвърдил показанията ми?

Той се почувства малко неспокоен от приглушеното нетърпение, което тя излъчваше.

— Досега няма такъв — каза той с нежелание.

— Разбирам — отвърна Румейн Воул.

Тя седна и остана неподвижна за малко. По устните ѝ се прокрадна лека усмивка.

Чувството на безпокойство все повече и повече се засилваше у адвокатата.

— Мисис Воул — започна той, — знам какво изпитвате...

— Така ли? — прекъсна го тя. — Странно.

— При създалите се обстоятелства...

— При създалите се обстоятелства смятам да защитавам собствените си интереси.

Той се вторачи в нея зашеметен.

— Но, скъпа мисис Воул, вие сте изнервена. Толкова отдадена на съпруга си...

— Моля?

Резкият ѝ тон го накара да потрепне. Той повтори с колебание:

— Толкова отдадена на съпруга си...

Румейн Воул кимна бавно със същата странна усмивка.

— Да не би да ви е казал, че съм привързана към него? — попита меко тя. — О, да. Виждам, че ви го е казал. Колко са глупави мъжете! Глупави, глупави...

Тя рязко се изправи на краката си. Цялото напрежение, което се носеше из въздуха, сега се бе концентрирало в гласа ѝ:

— Мразя го, уверявам ви! Мразя го, мразя го! Искам да го видя мъртъв на бесилото.

Адвокатът отстъпи назад пред нея и стаената омраза в очите ѝ.

Тя се доближи и без да спира, яростно продължи:

— Вероятно *ще* имам *възможността* да го видя. Например, ако ви кажа, че се е върнал не в девет и двадесет онази нощ, а в *десет* и двадесет. Казал ви е, че нищо не знае за парите, които е щял да получи. Ами ако ви кажа, че е знаел, разчитал е на тях и е извършил убийство, за да ги получи? Ако пък ви кажа, че същата нощ пред мен е признал всичко, което е извършил? Че е имало кръв по сакото му? Тогава какво? Да предположим, че и в съда кажа всичките тези неща?

Очите ѝ го предизвикваха. С усилие той потисна нарастващия смут у себе си и се опита да каже нещо с уравнивесен глас:

— От вас не може да бъде искано да свидетелствате срещу собствения си съпруг...

— Той не ми е мъж!

Последните думи бяха изречени толкова бързо, че той се усъмни дали е чул правилно.

— Простете. Аз...

— Той не ми е съпруг.

Атмосферата бе толкова напрегната, че и игла да паднеше, щеше да се чуе.

— Бях актриса във Виена. Съпругът ми е жив, но е в лудница. Това попречи да се оженим. Сега се радвам, че стана така.

Тя кимна предизвикателно.

— Бих желал да ми кажете едно нещо — каза мистър Мейърн. Той направи усилие да изглежда студен и безпристрастен. — Защо сте толкова зле настроена към Ленърд Воул?

Тя се усмихна леко и поклати глава.

— Да, бихте искали да научите, но аз няма да ви кажа. Ще запазя тайната си...

Мистър Мейърн се изкашля с типичната си кратка суха кашлица и стана.

— Няма смисъл да продължаваме този разговор — отбеляза той. — Ще ви се обадя, след като съм разговарял с клиента си.

Тя се приближи до него и прекрасните ѝ тъмни очи се срещнаха с неговите.

— Кажете ми — започна тя, — когато дойдохте тук днес, искрено ли вярвахте, че той е невинен?

— Да — отвърна мистър Мейърн.

— Бедният човечец — изсмя се тя.

— И все още вярвам — заключи адвокатът. — Приятна вечер, госпожо.

Той излезе от стаята, отнасяйки със себе си образа на сепнатото ѝ лице.

Докато вървеше по улицата, мистър Мейърн си каза: „Изглежда, ще бъде дяволски трудна работа.“

Всичко бе странно. И жената бе особена. Много опасна жена. Жените са истински сатанински създания, ако те хванат натясно.

Какво е необходимо да се предприеме? Нещастният младеж изобщо няма на какво да се опре. Разбира се, той вероятно не е извършил престъплението...

— Не — каза си Мейърн. — Не, има прекалено много доказателства срещу него. Не мога да вярвам на тази жена. Тя просто си измисляше цялата история, но никога не би я повторила пред съда.

Искаше му се да е по-сигурен в последното.

Полицейската съдебна процедура беше кратка и драматична. Основни свидетели на обвинението бяха Джанет Макензи, прислужница на старата дама, и Румейн Хилге, австрийска поданица, любовница на обвиняемия.

Мистър Мейърн седеше и слушаше очернящата история на Румейн. Тя повтаряше дума по дума техния разговор.

Обвиняемият запази правото си на защита и бе назначена дата за началото на процеса.

Мистър Мейърн беше почти изчерпал всички възможности. Делото срещу Ленърд Воул бе безнадеждно. Дори известният съветник, нает от защитата, не хранеше сериозни надежди.

— Ако можехме да разклатим показанията на австрийката, би могло да се направи нещо — коментираше колебливо той. — Въпреки това положението е мрачно.

Мистър Мейърн беше концентрирал цялото си внимание в едно. В случай че Ленърд Воул говореше истината и бе напуснал дома на убитата в девет, то тогава кой е бил мъжът, когото Джанет е чула в девет и половина да говори с мис Френч?

Единственият лъч надежда бе племенникът на мис Френч, хаймана, който в миналото кога с ласкателства, кога със заплахи бе успявал да измъкне различни суми от леля си. Адвокатът бе научил, че Джанет Макензи винаги е била привързана към този млад мъж и не преставала да напомня за молбите му пред господарката си. Разбира се, изглеждаше възможно именно той да е бил с мис Френч, след като Ленърд Воул си е тръгнал, като се има предвид, че не бе открит в никое от старите си свърталища.

Във всяка друга насока опитите на адвоката да открие някаква следа оставаха безуспешни. Никой не бе забелязал Ленърд Воул да влиза у дома си или да си тръгва от мис Френч. Никой не е бил видян да влиза или излиза от къщата на Крикълууд. Проучванията не водеха до никакъв резултат.

Точно в навечерието на процеса мистър Мейърн получи писмо, което отведе мисълта му в свършено различна насока.

То дойде с пощата в шест. В мръсен плик с накриво залепена марка беше поставен лист най-проста хартия, върху който пишеше нещо с неграмотен разкривен почерк.

Наложи се мистър Мейърн да го прочете няколко пъти, докато разбере смисъла му.

Скъпи мистър:

вий сте оня адфокат дет държи на унуй момче. Ако искайте оная чужда нацапотена пачавра дай я хванете за купа й лъжи ще дойде на страноприемницата Шоу Рентс Стипни 16. Шъ ви излезе двестатачка питай за мисис Мъгсън.

Адвокатът прочете и препречете странното писание. Естествено, би могло и да е някакъв номер, но след като го премисли, убедеността му, че става дума за нещо реално, нарасна. Беше сигурен, че това е единственият шанс за обвиняемия. Показанията на Румейн Хилге съвсем бяха очернили клиента му. Схемата на защита, която смяташе да следва, доказвайки, че не може да се има доверие на една жена, водеща открито неморален начин на живот, беше меко казано слаба.

Мистър Мейърн взе решение. Негов дълг бе да спаси клиента си на всяка цена. Трябваше да отиде на Шоу Рентс.

Беше трудно да открие мястото, но най-сетне го намери. Представляваше една разнебитена сграда сред бедните коптори. Миришеше отвратително. Когато попита за мис Мъгсън, го насочиха към някаква стая на третия етаж. Почука, но никой не отговори. Почука пак.

При второто почукване дочу тътрещи се стъпки отвътре и вратата се отвори внимателно само на инч. Отзад надничаше превита фигура.

Фигурата беше на жена, която внезапно се изкикоти и отвори по-широко вратата.

— Значи си бил ти, миличък — каза тя с хриптящ глас. — Нема никой с теб, нали? Без номерца? Точно тъй. Можеш да влезеш, можеш да влезеш.

С известно нежелание адвокатът прекрачи прага и влезе в малка мръсна стая, осветена от мъждукащата светлина на газова лампа. В ъгъла имаше нечисто, разхвърляно легло, проста чамова маса и два разнебитени стола. Сега за пръв път той успя да види в цял ръст обитателката на това отвратително жилище. Беше жена около средната възраст, с превита фигура, сплъстена сива коса и носеше здраво стегната забрадка около лицето си. Тя забеляза, че погледът му се бе спрял на това и издаде същия странен, беззвучен кикот.

— Чудиш се що крия хубостта си, миличък? Хе, хе, хе. Боиш се да не те прелъстя? Ще разбереш, ще разбереш.

Тя дръпна встрани кърпата и адвокатът неволно отстъпи ужасен пред почти безформената червенина. Жената отново се покри.

— Не искаш да ме целунеш, миличък? Хе, хе. Нищо чудно. Макар че някога бях красиво момиче. Не беше толкова отдавна,

колкото би си помислил. Сярна киселина, миличък, сярна киселина. Това е причината. О! Но аз ще си го върна...

Тя избухна в отвратителен поток от псувни, който мистър Мейърн напусто се опита да пресече. Тя най-сетне млъкна, кършейки нервно ръце.

— Стига толкова — каза строго адвокатът. — Тук съм, защото ми бе обещано да получа информация, оправдаваща моя клиент Ленърд Воул. За това ли става дума?

Очите ѝ се усмихваха с циничен и хитър блясък.

— А паричките, миличък? — изхриптя тя. — Нали си спомняш — двеста лири?

— Ваш дълг е да дадете показания и ще ви се наложи, ако ви призоват.

— Няма да стане така, скъпичък. Аз съм възрастна жена, нищо не знам. Но ако ми дадеш двестата лири, може би ще ти подсказва това-онова. Сещаш ли се?

— Какво например?

— Какво ще кажеш за едно писъмце? От нея. Няма значение как е попаднало у мен. Моя си работа. В него е целият номер. Преди това обаче, двестата ми лири.

Мистър Мейърн я изглежда студено и взе решение.

— Ще ти дам десет лири и нито една повече. И то при условие че писмото наистина представлява това, което казваш.

— Десет лири? — изпищя тя побесняла.

— Двадесет — добави мистър Мейърн. — Това е последната ми дума.

Той стана, все едно си тръгваше. После, наблюдавайки я внимателно, извади портмонето си и преброи двадесет и една лири.

— Нали виждаш — каза той. — Всичко, което имам в себе си. Това е.

Той обаче вече беше усетил, че тя няма да издържи пред вида на парите. Започна да псува и да беснее, но най-накрая се предаде. Отиде до леглото и извади нещо изпод прокъсания дюшек.

— На, да те вземат мътните! — изръмжа тя. — Това, което искаш, е най-отгоре.

Подхвърли му топче с писма. Мистър Мейърн го развърза и започна да ги разглежда с обичайния си спокоен, методичен маниер.

Жената го наблюдаваше напрегнато, но не можеше да отгатне нищо по каменното му лице.

Той прегледа всяко от писмата, спря се отново на първото и го прочете за втори път. Накрая отново завърза внимателно купчината.

Това бяха любовни писма, написани от Румейн Хилге, но не бяха предназначени за Ленърд Воул. Последното писмо бе писано в деня на ареста на Воул.

— Не казах ли истината, миличък? — изхленчи жената. — Ще ѝ излезе горчиво това писмо, нали?

Мистър Мейърн постави писмата в джоба си и попита:

— Как се добрахте до тази кореспонденция?

— Такъв удар — отвърна тя със зловна усмивка. — Знам и още нещо. Чух какво каза онази пачавра в съда. Проверете къде е била *тя* в десет и двадесет, нали твърдеше, че си е била вкъщи по това време? Попитайте в киното на Лайън Роуд. Те ще се сетят, такова хубаво, добре сложено момиче, да я убие Господ, дано!

— Кой е мъжът? — попита мистър Мейърн. — Видях само малкото му име.

Гласът ѝ стана плътен и груб, ръцете ѝ се зачупиха. Накрая тя приближи едната си ръка до лицето.

— Този човек ми причини това. Вече минаха много години. Тя ми го отне, пущината. Когато тичах по него и му се хвърлих, той запрати дяволското нещо! Тя се смееше, да пукне дано! Чаках да ми падне с години. Преследвах я, шпионирах я. И най-сетне! Ще си изпати за това, нали господин адвокат? Ще си изпати?

— Най-вероятно е да бъде затворена за лъжесвидетелство — отвърна тихо мистър Мейърн.

— Да бъде затворена, ето това исках. Тръгвате ли си? Къде са ми парите? Къде са тези добри парички?

Без да промълви и дума, мистър Мейърн остави банкнотите на масата. Поемайки дълбоко въздух, той се обърна и напусна мизерната стаичка. На излизане забеляза как тя тихо и монотонно си тананикаше над парите.

Адвокатът не загуби и минута. С лекота откри киното на Лайън Роуд. Портиерът веднага разпозна Румейн Хилге на снимката, която му показа. Въпросната вечер тя бе влязла в киното заедно с някакъв мъж малко след десет. Той не помнеше добре спътника ѝ, но си спомняше

нея, защото бяха разговаряли за филма. После останали до края на прожекцията, която траела около час.

Мистър Мейърн бе доволен. Показанията на Румейн Хилге бяха изтъкани от лъжи от началото до края. Тя ги бе избълвала от чиста омраза. Адвокатът се запита дали някога ще научи на какво се дължеше тази омраза. Какво ѝ бе причинил Ленърд Воул? Затворникът онемя, когато му съобщи за отношението ѝ към него. Твърдеше съвсем сериозно, че подобно нещо е невъзможно, макар че след първоначалното избухване негодуванието му не изглеждаше съвсем искрено.

Ленърд *знаеше* причината. Мистър Мейърн беше убеден в това. Знаеше, но не възнамеряваше да го сподели. Загадката си оставаше загадка. Мистър Мейърн продължи да се чуди дали някой ден ще може да разбере за какво става дума.

Адвокатът погледна часовника си. Беше късно, но сега времето решаваше всичко. Той спря такси и каза някакъв адрес.

— Сър Чарлз трябва да научи още сега — промърмори той на себе си и влезе в колата.

Процесът срещу Ленърд Воул за убийството на Емили Френч предизвика всеобщ интерес. На първо място, обвиняемият бе млад и представителен, второ, бе подведен под отговорност за най-тежкото престъпление, а пък и личността на Румейн Хилге, основен свидетел на обвинението, изостряше допълнително интереса. Нейни снимки се бяха появили в повечето вестници, придружени от кратки разкази за произхода и живота ѝ.

Процедурата бе открита съвсем рутинно. В началото бяха изброени редица технически улики. После бе призована Джанет Макензи. В основни линии тя повтори каквото бе казала и преди. При кръстосания разпит адвокатът на защитата успя да покаже веднъж-дваж, че що се отнася до връзката на Воул с мис Френч, показанията ѝ са противоречиви и подчерта, че дори да е чула мъжки глас от гостната, нищо не доказваше присъствието на Воул там. Най-сетне той успя да създаде усещането, че основният мотив за подобни показания са нейната ревност и неприязън към обвиняемия.

Бе призован следващият свидетел.

— Казвате се Румейн Хилге?

— Да.

— Вие сте австрийска поданичка?

— Да.

— Живели сте през последните три години с обвиняемия и сте се представяли за негова съпруга?

Само за секунди очите ѝ се срещнаха с тези на човека, намиращ се на подсъдимата скамейка. В изражението ѝ имаше нещо странно и недоловимо.

— Да.

Въпросите продължиха. Един по един излизаха мрачните факти. Във вечерта на престъплението обвиняемият е взел със себе си лост. Върнал се е двадесет минути след десет и е признал, че е убил старата лейди. Ръкавелите му били изцапани с кръв и той ги изгорил в кухненската печка. Искал да я накара да мълчи, като сипел заплахи.

Докато разказът ѝ продължаваше, отношението на съда от леко благоприятно за обвиняемия се обърна изцяло срещу него. Самият той седеше унил, с наведена глава и усещане за обреченост.

Лесно можеше да се забележи обаче, че адвокатът на обвинението се опитваше да обуздае неприязънта на Румейн. Очевидно желал е тя да изглежда по-безпристрастна.

Тежко и заплашително се изправи адвокатът на защитата.

Той заяви пред нея, че цялата ѝ история е злобна машинация от начало до край, че тя дори не си е била у дома в посоченото време, че е влюбена в друг мъж и съзнателно се опитва да изпрати на смърт Воул за престъпление, което не е извършил.

Румейн отхвърли всички обвинения с ненадмината наглост.

Тогава дойде неочакваната развръзка. Писмото излезе наяве. То бе прочетено на глас в съдебната зала, потънала в гробовна тишина.

„Макс, любими мой, Съдбата го поставя в ръцете ни! Той е арестуван за убийство и не просто убийство, а убийството на възрастна дама! Ленърд, който не би убил и муха! Най-сетне ще мога да си отмъстя! Нещастник! Ще кажа, че онази нощ се е върнал с кръв по дрехите и че всичко ми е признал. Ще го окача на бесилото, Макс, и когато го отвеждат, той ще знае, че аз, Румейн съм го

изпратила на смърт. И после — щастие, любими! Дълго чаканото щастие!“

В залата присъстваха експерти, които биха могли да се закълнат, че почеркът бе на Румейн Хилге, но до тях не се стигна. Изправена срещу написаното в писмото, Румейн Хилге се предаде напълно и призна всичко. Ленърд Воул се бе върнал у дома, както твърдеше, в девет и половина. Тя бе съчинила цялата история, за да го унищожи.

С отпадането на показанията на Румейн Хилге пропадна и обвинението. Сър Чарлз призова няколко свидетели и самия обвиняем, който съвсем накратко разказа своята версия, без да бъде подлаган на кръстосан разпит.

Обвинението се поокопити, но без особен успех. Заключение думи на съдията не бяха изцяло в полза на обвиняемия, но настроението в залата бе напълно определено и съвсем малко време бе необходимо на съдебните заседатели да определят присъдата.

— Считаме подсъдимия за невинен!

Ленърд Воул бе свободен!

Дребничкият мистър Мейърн побърза да се измъкне от мястото си. Трябваше да поздрави клиента си.

Хвана се, че усърдно чисти пенснето си и спря. Тъкмо миналата вечер жена му бе казала, че започва да му става навик. Странно нещо са навиците. Хората и не подозират, че ги притежават.

Много интересен случай, извънредно интересен. Тази жена, Румейн Хилге, също.

От целия процес странната фигура на Румейн Хилге като че изпъкваше най-ярко пред него.

Бледата, тиха Румейн от „Паддингтън“ бе показала изведнъж неочаквана пламенност в съда. Страстите ѝ се бяха излели със силата на тропически дъжд.

Дори и да затвореше очи, той я виждаше, силна и енергична, леко наклонила напред изящното си тяло, дясната ѝ ръка през цялото време ту се присвиваше, ту се отпускаше несъзнателно. Странно нещо са навиците. Вероятно и този неин жест бе някакъв навик. Май съвсем

скоро бе забелязал подобно нещо у някого. Но у кого? Беше съвсем скоро...

Изведнъж се сети и дъхът му внезапно секна. *Жената от Шоу Рента...*

Той се вцепени, главата му се завъртя. Беше невъзможно, напълно невъзможно... Но все пак Румейн Хилге бе актриса.

Съветникът на защитата се приближи отзад и го потупа по рамото.

— Поздрави ли вече нашия човек? Много преживя, сам знаеш. Ела да го видим.

Но дребничкият адвокат само стисна ръката му.

Искаше само едно нещо. Да се срещне лице в лице с Румейн Хилге.

Видя се с нея доста след това. Мястото на срещата им е без значение.

— Значи сте разбрали — започна тя, след като ѝ разказа какво се бе досетил. — Лицето? О, това беше съвсем просто. Пък и светлината от газовата лампа едва ли би могла да издаде грима ми.

— Но, защо, защо...

— Защо действах според интереса си? — усмихна се тя, като си спомни кога бе изрекла тези думи за последен път.

— Такъв съвършен спектакъл!

— Скъпи приятелю, просто трябваше да го спася. Показанията на предана съпруга едва ли биха помогнали. Сам ми намекнахте. Но психологията на тълпата ми е твърде ясна. В момента, в който насила се изтръгне моето признание и се окажа виновна пред закона, вълна от съчувствие ще се излее върху обвиняемия.

— А топчето с писма?

— Само едно от тях, спасителното, би могло да се стори, както казвате... нагласена работа.

— А Макс?

— Никога е нямало такъв, приятелю.

— Все още считам — каза печално мъничкият мистър Мейърн, — че бихме могли да го измъкнем и по, хм, редовния начин...

— Не ми се искаше да рискувам. Разбирате ли, *вие* го считяхте за невинен...

— Доколкото разбирам, било е *очевидно* — прекъсна я дребничкият адвокат.

— Скъпи ми мистър Мейърн — отвърна Румейн. — Изглежда нищо не разбирате. Аз знаех, че е виновен.

ТАЙНАТА НА СИНЯТА ВАЗА

С печален вид Джак Хартингтън се опита да прецени правия си удар. Заставайки до топката, повдигна отново поглед към целта и измери разстоянието с очи. Изражението на лицето му ясно издаваше цялото презрение и отвращение, които чувстваше. Измъкна с въздишка стика си за голф, изпробва два яростни удара, които отнесоха едно глухарче заедно със сноп трева, и най-сетне решително се насочи към топката.

Трудно е да си на двадесет и четири, едничката амбиция в живота ти да е да преодолееш, доколкото е възможно непохватността си в голфа, а пък да е необходимо да отделяш време и внимание на прехраната си. Пет дни и половина от седмицата Джак бе принуден да прекарва в нещо като махагонова гробница в града. Събота сутринта и цялата неделя бяха фанатично посветени на истинските неща в живота. В изблик на усърдие той бе наел стая в малкия хотел, близо до гара Стортън Хийт, ставаше ежедневно в шест сутринта, като не пропускаше да оползотвори и последния час преди влака в осем и четиридесет и шест.

Единственият недостатък на целия план бе, че толкова рано сутринта той по принцип не можеше да уцели каквото и да било. Нескопосаният удар запрати топката далеч от целта. Всички топки се носеха безцелно по игрището и му бяха необходими най-малко четири допълнителни удара, независимо от терена.

Джак въздъхна, стисна стика и си повтори вълшебните думи: „Лявата до края и не поглеждай нагоре.“

Залитна назад и се вцепени от пронизителния писък, който огласи тишината на лятната утрин.

— Убийство! Помощ! Убийство!

Беше глас на жена. Викът постепенно замря, последван от сподавено стенание.

Джак захвърли стика си и се затича в посоката, откъдето бе дошъл викът. Бе някъде съвсем наблизо. Тази част от игрището се

намираше на доста диво място и наоколо имаше само няколко къщи. Всъщност само една бе в непосредствена близост. Малка живописна вила, на която Джак често бе обръщал внимание поради старовремската ѝ изисканост. Насочи се именно към нея. Къщата бе скрита от покрит с пирен хълм, но той го заобиколи и след минута вече бе опрял ръка на малката, залостена от резе врата.

В градината видя младо момиче и естествено заключи, че тя е извикала за помощ. Скоро обаче промени мнението си.

Момичето държеше малка кошница в ръката си, до половина пълна с плевели, които явно бе откъснала сама от широката леха с теменужки. Очите ѝ тъмнееха, меки като кадифе, по-скоро виолетови, отколкото сини. В широката си виолетова рокля самата тя приличаше на теменужка.

Погледна Джак с израз на досада и учудване.

— Прощавайте — започна младият мъж. — Вие ли извикахте преди малко?

— Аз? Не. Не съм била аз.

Искреното ѝ учудване обърка Джак. Гласът ѝ бе приятен и мек, с лек чуждестранен акцент.

— Но вероятно сте чули! — възкликна той. — Викът дойде оттук наблизо.

Тя се вторачи в него.

— Нищо не съм чула.

Сега Джак на свой ред се учуди. Беше напълно невъзможно да не е чула агонизиращия зов за помощ. Въпреки това изглеждаше толкова спокойна, че едва ли го лъжеше.

— Чу се отнякъде съвсем наблизо — настоя той.

В погледа ѝ вече се прокрадна съмнение.

— Какво викаше?

— Убийство! Помощ! Убийство!

— Убийство! Помощ! Убийство! — повтори момичето. — Някой трябва да ви е изиграл номер, мосю. Кой би могъл да бъде убит тук?

Джак объркано се озърна, очаквайки да види труп на градинската пътека. Беше сигурен, че викът е истински, а не плод на неговото въображение. Огледа прозорците на вилата. Всичко бе тихо и спокойно.

— Искате ли да претърсите къщата? — попита сухо момичето. Тя бе до такава степен скептично настроена, че Джак се обърка още повече. Той извърна лице.

— Извинете. Сигурно е дошъл някъде отгоре, откъм гората.

Повдигна шапката си и се отдалечи. Когато извърна поглед назад, видя, че момичето спокойно продължава да плеви.

Известно време броди из гората, но не намери следи от нещо необичайно. Повече от всякога бе убеден, че е чул вика. Накрая изостави търсенето и се забърза към хотела, закуси надве-натри, за да хване както обикновено влака в осем и четиридесет и шест в последната минута. Докато седеше във влака, го обзеха съмнения. Не трябваше ли веднага да се обади в полицията и да каже какво е чул? Не го бе направил единствено поради скептичното отношение на момичето. Тя определено бе решила, че си фантазира, а пък и в полицията вероятно щяха да помислят така. *Беше ли абсолютно сигурен, че е чул вика?*

Както често се случва, когато човек се опитва да възстанови отминало събитие, той не се чувства толкова уверен, колкото преди. Може да е било далечен крясък на птица, който да му е заприличал на женски глас?

Той гневно отхвърли подобно предположение. Беше глас на жена и той го бе чул. Спомни си, че бе погледнал часовника си точно преди да чуе вика. Сигурен бе, че го чу около седем и двадесет и пет. Този факт вероятно би помогнал на полицията, в случай че имаше за какво.

Когато се върна у дома същата вечер, той прегледа нетърпеливо пресата, за да провери дали не е извършено някакво престъпление. Не намери нищо подобно и вече не знаеше дали да се чувства облекчен, или разочарован.

Следващата сутрин бе влажна, толкова влажна, че би охладила ентусиазма дори и на най-запаления играч. Джак стана в последния възможен момент, изгълта закуската си, хукна за влака и започна да преглежда вестниците. Нямаше и помен от някакви ужасни разкрития. Във вечерните вестници — също.

— Странно — каза си Джак. — Но какво да се прави. Сигурно някакви проклетни хлапета са си правили номера в гората.

На другата сутрин излезе рано. Когато мина покрай малката вила, забеляза с ъгълчето на окото си същото момиче отново да плеви

в градината. Очевидно ѝ беше навик. Направи особено добър приближаващ удар, като се надяваше тя да го е забелязала. Докато се подготвяше за следващия си удар, той хвърли поглед на часовника си.

— Точно седем и двадесет и пет — промърмори той. — Чудно дали...

Изведнъж се вкамени. Някъде зад него проехтя същият вик, който така го бе стреснал преди. Женски глас, изпълнен с ужас.

— Убийство! Помощ! Убийство!

Джак хукна натам. Теменужното момиче стоеше близо до железната врата. Тя се сепна, като видя Джак да приближава тичешком и да вика, ликувайки:

— Този път не може да не сте го чули.

Някакво усещане, което той не можа да определи, я накара да разшири очи и той забеляза, че момичето се отдръпна от него и дори погледна назад към къщата, все едно се готвеше да побегне за помощ.

Тя се втренчи в него и поклати глава.

— Нищо не съм чула.

Все едно че нещо го удари по челото. Откровеността ѝ бе така очевидна, че не можеше да не ѝ повярва. Но въпреки това не можеше да си го е измислил, не, не би могъл...

Гласът ѝ прозвуча внимателно, почти със съчувствие.

— Шок през войната, нали?

За миг той разбра причината за нейната уплаха и погледа ѝ към къщата. Тя считаше, че той страда от халюцинации...

Тогава му дойде ужасната мисъл. Обляха го студени вълни. Не беше ли права? *Не страдаше ли* от халюцинации? Обзет от ужас от тази мисъл, той се обърна и, залитайки, се отдалечи, без да отрони и дума. Момичето го проследи с поглед. Въздъхна и поклати глава, сетне се наведе и продължи да плеви.

Джак се опита да прецени нещата. „В случай че чуя проклетия вик отново в седем и двадесет и пет, ще бъде ясно, че страдам от някакви халюцинации. Но аз няма да го чуя.“

Целия ден се чувстваше нервен. Легна си рано, решен сутринта да подложи на проверка нещата.

Както често се случва в подобни случаи, до среднощ не можа да заспи и накрая се успа. Бе станало седем и двадесет, когато излезе от хотела и тичешком се отправи към мястото. Разбра, че няма да успее да

стигне до въпросното място в седем и двадесет и пет, но ако виковете бяха чиста халюцинация, би трябвало да ги чуе, където и да се намира. Продължи да тича, а очите му бяха втренчени в часовника.

Двадесет и пет. Отдалече се чу ехото от вика на женски глас. Не можеха да се отличат думи, но той беше сигурен, че това е същият вик, който бе чул и преди, и че идва от същото място, някъде в околността на вилата.

Чудно, но този факт го накара да се почувства сигурен. Въпреки всичко не бе изключено да е някакъв номер. Макар да беше малко вероятно, може би онова момиче си правеше шеги с него. Изпъна решително рамене и извади стика от чантата си. Ще изиграе няколкото дупки в посока на вилата.

Както обикновено, момичето беше в градината. Тя го погледна и той я поздрави доста срамежливо, като повдигна леко шапката си... Тази сутрин, помисли си той, тя изглеждаше по-красива от всякога.

— Хубав ден, нали? — подметна бодро Джак, проклинайки в себе си баналността на тази фраза.

— Да, наистина, прекрасен.

— Добър е и за градината, вероятно?

Тя се усмихна леко и очарователна трапчинка се очерта на едната ѝ буза.

— За жалост, не! Моите цветя имат нужда от дъжд. Вижте, почти са изсъхнали.

Джак се възползва от поканата, приближи се до ниския бодлив плет, отделящ градината от пътя, и надникна вътре.

— Изглеждат съвсем добре — отбеляза сковано той, ясно осъзнавайки, че тя го огледа с леко съжалителен поглед.

— Слънцето е чудесно, нали? — подхвърли момичето. — Цветята винаги могат да бъдат полети. Слънцето обаче дава сила и възстановява здравето. Виждам, че моєю е много по-добре днес.

Съчувственият ѝ тон безкрайно раздразни Джак.

— Чувствам се съвсем добре — отвърна той, но си помисли: „Да го вземат дяволите! Като че се опитва да ме лекува със сугестия.“

— Чудесно — побърза да отговори тя с успокояващ глас.

Джак имаше неприятното чувство, че тя не му вярва. Вкара още няколко топки и забърза за закуска. Докато закусваше, не за пръв път почувства, че човекът от съседната маса внимателно го оглежда. Беше

мъж на средна възраст с решително, волево лице. Имаше малка тъмна брадичка, пронизателен поглед на сивите му очи и уверени свободни маниери, които издаваха принадлежността му към кастата на добрите професионалисти. Джак беше чувал, че името му е Лавингтън и някакви неопределени слухове, че е известен медик, но тъй като не минаваше често по Харли Стрийт, това не му говореше много.

Но тази сутрин повече от всякога чувството, че е наблюдаван тайно, бе особено осезателно и предизвика лек страх у него. Може би тайната му бе ясно изписана на лицето и всеки можеше да се досети? И дали този човек поради професията си можеше да разбере, че има нещо нередно в сивото му вещество?

Джак потрепери при тази мисъл. Истина ли беше? Наистина ли полудяваше? Халюцинация ли бе всичко, или огромна измама?

Изведнъж му дойде наум много прост начин, за да провери. Досега, когато бе излизал, винаги беше сам. Ами в случай че имаше някой с него? Тогава само едно нещо от три би могло да се случи. Гласът може да не се обади. Да го чуят и двамата. Или само той да го чуе.

Същата вечер приведе в изпълнение плана си. Искаше му се Лавингтън да дойде с него. Много лесно се запrikaзваха. По-възрастният човек вероятно това и бе чакал. Беше очевидно, че по една или друга причина Джак го интересуваше. Той с лекота и съвсем естествено предложи да поиграят малко голф преди закуска. Уговориха се за следващата сутрин.

Тръгнаха малко преди седем. Денят беше идеален, спокоен и безоблачен, но не много топъл. Докторът играеше добре, за разлика от Джак. Цялото му внимание беше приковано към приближаващия момент. Често поглеждаше тайно към часовника си. Стигнаха до седмото възвишение. Между него и дупката се намираше малката вила. Беше седем и двадесет.

Както обикновено, момичето беше в градината, когато минаха оттам. Не ги погледна.

На игрището имаше две топки, тази на Джак, близо до дупката и тази на доктора, малко по-далеч.

— Сега ще го направя — каза Лавингтън. — Би трябвало да успея.

Той се наведе, за да прецени пътя на топката. Джак стоеше вцепенен с приковани в часовника очи. Беше точно седем и двадесет и пет.

Топката премина бързо по тревата, спря на ръба на дупката, поколеба се и падна в нея.

— Добър удар — изкоментира Джак. Гласът му бе хриплив и съвсем чужд. С въздишка на огромно облекчение придърпа часовника нагоре по ръката си. Не се беше случило нищо. Магията бе развалена.

— Нали нямате нищо против да ме изчакате да запаля лулата си? — попита Джак.

Спряха се за малко на осмото възвишение. С треперещи пръсти, които не се подчиняваха на волята му, Джак напълни и запали лулата си. Огромна тежест се бе свлякла от плещите му.

— Боже, какъв чудесен ден! — отбеляза той с огромно задоволство, вглеждайки се в откритата се пред него гледка. — Хайде, ваш ред е, Лавингтън!

И тогава се случи. Точно в момента, в който докторът удари топката, се чу пронизителен женски глас, изпълнен с ужас.

— Убийство! Помощ! Убийство!

Лулата падна от безпомощната ръка на Джак, той се извърна бързо по посоката на звука, а после се вторачи вцепенен в своя партньор.

Лавингтън гледаше надолу по терена, закривайки с ръка очите си.

— Малко по-късо. Но ми се струва, че въпреки това премина препятствието — рече Лавингтън.

Не беше чул нищо.

На Джак му се стори, че всичко се завъртя около него. Направи една-две стъпки, олюля се и падна. Когато се свести, усети, че лежи на тревата, а Лавингтън се беше навел над него.

— Хайде, полека сега, полекичка.

— Какво е станало?

— Припаднахте, млади човече. Или почти се опитахте да го сторите.

— Боже! — изпъшка Джак.

— Какво ви има? Нещо с главата ли?

— Ще ви кажа след малко. Но нека преди това аз ви попитам нещо.

Докторът запали лулата си и приседна върху насипа.

— Питайте каквото пожелаете — отвърна той спокойно.

— През последните дни ме наблюдавате. Защо?

Лавингтън леко премигна.

— Твърде странен въпрос. Всеки може да гледа, където си иска.

— Не ме баламосвайте. Питам съвсем сериозно. Имам жизненоважна причина да се интересувам.

Лицето на Лавингтън стана сериозно.

— Ще ви отговоря съвсем прямо. Забелязах у вас признаците на огромно напрежение и се чудех на какво би могло да се дължи.

— Много е просто — горчиво отвърна Джак. — Аз полудявам. — Той направи драматична пауза, но думите му, изглежда, не събудиха интереса и реакцията, които очакваше. Той повтори: — Наистина полудявам.

— Много интересно — промърмори Лавингтън. — Много любопитно.

У Джек се надигна недоволство.

— Предполагам, че за вас е така. Всички лекари са дяволски лишени от съчувствие.

— Хайде, хайде, млади приятелю, говорите каквото ви падне. Да започнем с това, че макар да съм дипломиран, аз не практикувам. Не съм лекар в точния смисъл на думата. Искам да кажа лекар на тялото.

Джек го гледаше напрегнато.

— А на психиката?

— Да, в известен смисъл, но по-вярно би било да кажем на душата.

— О!

— Усещам пренебрежението в тона ви, но все пак трябва да има начин да назоваваме активния принцип, който би могъл да бъде отделен и да съществува, независимо от своя телесен дом. Трябва да се споразумеем относно душата, млади човече. Това не е единствено религиозен термин, измислен от свещениците. Но нека го наречем разсъдък, подсъзнателно „аз“, или да използваме някой друг термин, който би ви се харесал. Не трябва да се сърдите на начина, по който говоря. Мога да ви уверя, че веднага ми се стори много любопитно

нормален и уравновесен млад мъж като вас да страда от заблудата, че полудява.

— Не съм на себе си. Напълно откачам.

— Ще ми простите, но не съм склонен да ви повярвам.

— Страдам от халюцинации.

— След вечеря?

— Не, сутрин.

— Едва ли — каза докторът и припали загасналата си лула.

— Уверявам ви. Чувам неща, които никой друг не чува.

— Един човек на хиляда е способен да види луните на Юпитер.

Няма никаква причина да се съмняваме в тяхното съществуване само защото останалите деветстотин деветдесет и девет души не ги виждат и заради това да обявим този един за луд.

— Луните на Юпитер са доказана научна истина.

— Напълно е възможно днешните видения да се окажат утрешните научни факти.

Без да иска, Джак бе повлиян от деловия тон на Лавингтън. Почувства се несравнимо по-спокоен и ободрен. Докторът се загледа внимателно в него известно време и след това кимна.

— Така е по-добре — каза той. — Такива младоци като вас твърдоглаво вярват, че нищо не може да съществува извън собствената им философия за света и съответно вдигат огромна паника, когато нещо изведнъж разклати тези им устои. Сега нека чуем какви са основанията да считате, че полудявате и тогава ще решим дали да ви изпратим в лудница, или не.

Джак предаде възможно най-правдиво цялата поредица от случки.

— Само едно не мога да разбера — завърши той, — защо тази сутрин се случи в седем и половина. Пет минути по-късно.

Лавингтън помисли за малко.

— Колко е часът по вашия часовник? — попита той.

— Осем без петнадесет — отговори Джак, след като го погледна.

— Тогава отговорът е повече от прост. Моят показва осем без двадесет. Вашият е с пет минути напред. За мен това е много интересна подробност. Всъщност тя е безценна.

— Защо? — заинтригува се Джак.

— И така, обяснението е, че първата сутрин *наистина* сте чули някакъв подобен вик, може да е било шега, а може и да не е било шега. На следващите сутрини сам сте си внушил, че чувате същото нещо, по същото време.

— Сигурен съм, че няма подобно нещо.

— Естествено, не е станало съзнателно. Подсъзнателното често си прави шеги с нас. Но при по-сериозно вглеждане подобна хипотеза не би издържала. Ако това е случай на сугестия, трябваше да чуете вика в седем и двадесет и пет по вашия часовник и никога не бихте могли да го чуете, след като вече сте мислил, че това време е отминало.

— Тогава какво?

— Ами не е ли очевидно? Този вик за помощ се появява на точно определено място и време. Мястото е околността на тази вила, а часът е седем и двадесет и пет.

— Но защо точно *аз* да бъда този, който да го чуе? Не вярвам в призрази и всички тези истории за привидения. Стъпки от призрази и тем подобни. Защо чувам проклетото нещо?

— Е, не бихме могли да кажем сега. Интересно е, че от най-заклетите скептици стават най-добрите медиуми. Хората, които се интересуват от окултни феномени, рядко успяват да ги наблюдават лично. Някои хора виждат и чуват неща, които другите не могат. Защо, не ни е известно. Освен това в девет от десет такива случая те не биха искали да ги чуят и са убедени, че имат халюцинации, точно като вас. Това е нещо подобно на електричеството. Има вещества, които са добри проводници, други не са проводници. Дълго време не ни бе известна причината и просто трябваше да се задоволим със самия факт. Вече знаем причината. Несъмнено някой ден ще знаем, защо вие чувате вика, а момичето не. Всичко се подчинява на природните закони. Всъщност нещо подобно на свръхестественото не съществува. Трудно ще бъде да се разкрият законите на психическите явления, но всяка малка стъпка в тази насока е важна.

— Но какво да *права* аз?

Лавингтън се изкиска.

— Виждам, че сте практичен. Ами, скъпи млади приятелю, ще закусите добре и ще си заминете за града, без да затормозвате вече главата си с неща, които не разбирате. Аз от своя страна ще се

поогледам наоколо и ще видя какво бих могъл да открия около вилата. Там е сърцето на загадката, уверявам ви.

Джак се изправи.

— Добре, сър. Тръгвам. Но, бих казал...

— Да?

Джак се изчерви.

Лавингтън го изгледа развеселен.

— Не споменахте, че момичето е красиво! Е, спокойно. Считам, че загадката е започнала още преди тя да се роди.

Джак се завърна вкъщи преизпълнен с любопитство. Повярва сляпо на доктора. Бе приел нещата толкова естествено, беше говорил толкова делово и невъзмутимо, че беше впечатлил Джак.

Слизайки на вечеря, откри новия си приятел да го очаква във фоайето. Докторът предложи да вечерят на една маса.

— Някакви новини, сър? — нетърпеливо попита Джак.

— Много лесно успях да науча цялата история на вилата. Първо е била обитавана от някакъв стар градинар и жена му. Старият починал, а съпругата му отишла да живее при дъщеря си. По-късно била закупена от някакъв строител, който я модернизирал доста успешно и я продал на джентълмен от града. Идвал тук през уикендите. Преди година я продал на семейство Търнър. Доколкото разбирам, те са били доста странна двойка. Той бил англичанин, а за съпругата му — екзотично изглеждаща жена, се предполага, че имала нещо руско. Живеели много спокойно, не се виждали с никой и рядко излизали от пределите на градината си. Местните клюкари твърдят, че са се страхували от нещо, но не считам, че може да се доверим на това. Един ден внезапно заминали и повече не се върнали. Посредниците тук получили писмо от мистър Търнър, с което искал къщата да бъде продадена колкото се може по-скоро. Мебелите били набързо разпродадени, а самата къща закупил мистър Молевърър. Той всъщност живял само две седмици в нея, а после я дал под наем обзаведена. Сега в нея живеят един болен от туберкулоза френски професор и дъщеря му. Дошли преди десет дни.

Джак изслуша всичко мълчаливо.

— Не мога да разбера с какво това ни помага — рече той най-сетне. — А вие?

— По-скоро бих искал да науча нещо повече за семейство Търнър — отвърна тихо Лавингтън. — Те са си тръгнали рано сутринта, както ви казах. Доколкото разбирам, никой не ги е видял да напускат. По-късно мистър Търнър е бил видян, но не мога да открия никой, който да е виждал мисис Търнър.

Джак пребледня.

— Не може да бъде... Мислите ли...

— Не се вълнувайте, млади човече. Влиянието на хората, намиращи се на прага на смъртта и особено на насилствената смърт, върху заобикалящата ги среда е особено силно. Тази среда би могла да съхрани случилото се и да го предаде на подходящо нагласен приемател. Какъвто и е вашият случай.

— Но защо аз? — измърмори, негодувайки, Джак. — Защо не някой, който би могъл да направи нещо?

— Считате подобно свойство за целенасочено и смислено, докато то е сляпо и механично. Аз самият не вярвам в призраци, които населяват определено място с дадена цел. Но толкова често съм бил свидетел на сляпо възтържествуване на справедливостта, че не бих могъл да го отдам на чисто съвпадение. Тайно движение на слепи сили, които по неясни пътища предизвикват подобен край... — Той се сепна, все едно отърсвайки се от някаква натрапчива мисъл, която го е обсебила изцяло, и се обърна към Джак със заучена усмивка. — Нека изоставим темата поне за тази вечер — предложи той.

Джак се съгласи, но не беше толкова просто да спре да мисли за това.

През уикенда усърдно се зае да проучи лично нещата, но не успя да разкрие много повече от лекаря. Заряза голфа преди закуска.

Следващото звено във веригата се появи неочаквано. Един ден, когато се върна, му съобщиха, че го очаква някаква млада дама. За негова огромна изненада това бе момичето от градината, теменужното момиче, както той я бе нарекъл за себе си. Изглеждаше много притеснена и объркана.

— Простете ми, мосю, че дойдох направо, но бих искала да ви кажа нещо. Аз...

Тя се огледа несигурно наоколо.

— Да влезем тук — предложи бързо Джак и я поведе към така наречената „Дамска приемна“ на хотела, която сега бе празна и

представляваше неприятно място, декорирано обилно с червен плюш.

— Заповядайте, мис, мис...

— Маршо, мосю. Фелис Маршо.

— Седнете, мадмоазел Маршо и ми разкажете.

Фелис се подчини. Днес бе облечена в тъмнозелено и красотата и очарованието на малкото, пълно с достойнство лице, бяха по-видими от всякога. Сърцето на Джак заби по-бързо, докато сядаше до нея.

— И така — започна обяснението си Фелис, — ние сме тук от съвсем кратко време и още с идването си чухме, че къщата, нашата малка сладка къща, била обитавана от призраци. Никой прислужник не искаше да дойде. Това съвсем не ме смути, мога да се справям лесно с *menage*^[1] и готвенето.

„Истински ангел — помисли си заслепеният млад мъж. — Тя е прекрасна.“

Но запази израза си на делово внимание.

— Допреди четири дни си мислех, че цялата тази история с призраците е просто глупост. Мосю, в продължение на четири нощи сънувам един и същи сън. Сънувам една дама, красива, висока и много светла. В ръцете си държи синя порцеланова ваза. Тя е тъжна, много тъжна и постоянно ми подава вазата, все едно ме моли да направя нещо с нея, но напусто — тя не може да говори, а аз не разбирам какво иска. Това бе сънят през първите две нощи, но по-предишната нощ той продължи. Жената и синята ваза постепенно се стопиха и изведнъж я чух да вика, бях сигурна, че е нейният глас, нали ме разбирате. И о, мосю, тя викаше същите думи, които ми казахте онази сутрин: „Убийство! Помощ! Убийство!“. Събудих се ужасена. Казах си, че е просто кошмар, а думите са съвпадение. Но тази нощ сънят се появи отново. Какво става, мосю? Какво ще правим?

Лицето на Фелис бе ужасно изплашено. Малките ѝ ръце се бяха сключили напрегнато и тя се бе втренчила умолително в Джак. Той не изглеждаше обезпокоен, макар че точно така се чувстваше.

— Всичко е наред, мадмоазел Маршо. Не трябва да се безпокоите. Ще ви кажа какво е добре да направите, ако нямате нищо против. Повторете същата история на един мой приятел, отседнал тук. Доктор Лавингтън.

Фелис даде знак, че е съгласна и Джак отиде да потърси Лавингтън. Двамата се върнаха след няколко минути.

Лавингтън внимателно огледа момичето, докато Джак ги представи набързо. С няколко успокояващи думи той успя да я предразположи и се заслуша внимателно в историята ѝ.

— Много интересно — каза той, когато тя завърши. — Съобщили ли сте на баща си?

Фелис поклати глава.

— Не исках да го безпокоя. Той е много болен. — Очите и се напълниха със сълзи. — Пазя го от всяко нещо, което би могло да го развълнува или разтревожи.

— Разбирам ви — рече внимателно Лавингтън. — Радвам се, че се обърнахте към нас, мадмоазел Маршо. Хартингтън, както знаете, е преживял нещо подобно. Считам, че сега вече сме на върната следа. Бихте ли могли да се сетите още нещо?

Фелис направи бързо движение.

— Разбира се! Колко съм глупава. Това е най-важното в цялата история. Погледнете, мосю, ето какво намерих отзад в един от шкафовете. Явно се е плъзнала зад рафта.

Тя им подаде мръсен лист хартия за рисуване, върху който с водни бои грубо бе скициран портрет на жена. Беше пълна цапаница, но вероятно приликата бе достатъчно добра. Изобразяваше висока светла жена и имаше нещо едва забележимо, което подсказваше, че не е англичанка. Стоеше до една маса, върху която бе поставена порцеланова ваза.

— Точно тази сутрин я намерих — обясни Фелис. — *Monsieur le docteur*, това е лицето на жената, която видях в съня си, а синята ваза е съвсем същата.

— Невероятно — каза Лавингтън. — Очевидно ключът към загадката е в синята ваза. Прилича ми на китайска, вероятно старинна. Изглежда странно издължена.

— Китайска е — заключи Джак. — Виждал съм една точно такава в колекцията на чичо си. Той е известен колекционер на китайски порцелан и знаете ли, струва ми се, че съвсем наскоро видях нещо подобно.

— Китайска ваза — умисли се Лавингтън. За малко остана потънал в мислите си, после повдигна внезапно глава, а в очите му играеше странен блясък.

— Хартингтън, откога чичо ви притежава вазата?

— Откога ли? Наистина не знам.

— Помислете. Да не би да я е закупил наскоро?

— Сега, като се замислих, ми се струва, че да, скоро я купи. Аз самият не се интересувам от порцелан, но си спомням, че ми показва скоро „новите придобивки“ и тази ваза бе една от тях.

— Преди по-малко от два месеца? Семейство Търнър е напуснало къщата точно преди два месеца.

— Да, горе-долу толкова.

— Вашият чичо посещава ли понякога разпродажби в провинцията?

— Той винаги обикаля с колата си най-различни изложби.

— Това означава, че не би било толкова невероятно, ако приемем, че той е закупил порцелановия предмет при продажбата на покъщнината на семейство Търнър. Интересно съвпадение или, както го наричам, търсещите стъпки на сляпото правосъдие. Хартингтън, трябва веднага да разберете от чичо си, откъде е закупил вазата.

Лицето на Джак загуби ентусиазма си.

— Боя се, че е невъзможно. Чичо Джордж замина за континента. Аз дори нямам и адрес, където бих могъл да му пиша.

— Колко време ще отсъства?

— Най-малко от три седмици до месец.

Последва тишина. Фелис гледаше с очакване ту единия, ту другия мъж.

— Нищо ли не можем да направим? — попита плахо тя.

— Не, всъщност има едно нещо — каза Лавингтън, потискайки вълнението си. — Доста е необичайно, но ми се струва, че ще успеем. Хартингтън, трябва да вземете тази ваза. Донесете я тук и ако мадмоазел разреши, ще прекараме една нощ в къщата заедно със синята ваза.

Все едно че мравки полазиха Джак.

— Какво мислите, че ще се случи? — попита той притеснен.

— Нямам ни най-малка представа, но искрено вярвам, че загадката ще бъде разрешена, призракът ще се успокои. Съвсем възможно е вазата да има двойно дъно и там да е скрито нещо. В случай че не стане нищо, ще се надяваме на изобретателността си.

Фелис склочи ръцете си.

— Чудесна идея — възкликна тя.

Очите ѝ светеха с ентузиазъм. Джак далеч не бе толкова възхитен и вътрешно много се страхуваше, но нищо на света не можеше да го застави да си признае това пред Фелис. Докторът се държеше така, все едно предложението му бе най-обикновеното на света.

— Кога бихте могли да вземете вазата? — попита Фелис, обръщайки се към Джак.

— Утре — отвърна без желание той.

Сега се налагаше да доведе нещата докрай, но споменът за отчаяния вик за помощ, който го тревожеше всяка сутрин, трябваше да бъде прогонен, за да не измъчва повече съзнанието му.

На следващата вечер отиде в къщата на чичо си и взе въпросната ваза. Когато я видя отново, бе повече от сигурен, че е идентична с онази на скицата, но след като я разгледа внимателно, не откри никакви следи от какъвто и да било тайник.

Беше единадесет часа, когато двамата с Лавингтън пристигнаха в къщата. Фелис ги очакваше и внимателно отвори вратата, преди още да успеят да почукат.

— Заповядайте — пошушна тя. — Баща ми спи на горния етаж и не трябва да го будим. Направила съм ви кафе.

Тя ги заведе в малка уютна дневна. Навеждайки се над спиртната лампа в камината, тя им приготви по чаша ароматно кафе.

Джак освободи вазата от многото ѝ обвивки. Когато я видя, дъхът на Фелис секна.

— Да, да! — възкликна нетърпеливо тя. — Тази е, бих я познала навсякъде.

Междувременно Лавингтън извършваше необходимите според него приготовления. Махна всички неща от една малка маса и я постави в средата на стаята. Около нея разположи три стола. После взе синята ваза от ръцете на Джак и я постави в центъра на масата.

— Сега — отбеляза той — сме готови. Изгасете светлината и нека се разположим около масата.

Те го послушаха. Отново в тъмното прозвуча гласът на Лавингтън.

— Недейте да мислите за каквото и да било. Не насилвайте съзнанието си. Възможно е един от нас да притежава способности на медиум. В случай че има такъв, той ще изпадне в транс. Запомнете,

няма от какво да се страхувате. Освободете сърцата си от страха и се отпуснете, отпуснете...

Гласът му постепенно се изгуби и настъпи тишина. Минута след минута сякаш тишината се изпълваше с напрежението на някакви възможни събития. Лесно му беше на Лавингтън да каже: „Освободете се от страха.“ Джак не чувстваше страх, просто беше изпаднал в паника. Беше почти напълно сигурен, че и Фелис изпитваше същото. Изведнъж чу niskия ѝ глас, изпълнен с ужас.

— Ще се случи нещо ужасно. Предчувствам го.

— Освободете се от страха — повтори Лавингтън. — Не се съпротивлявайте на онова, което ще се случи.

Тъмнината ставаше все по-дълбока, а тишината все по-осезаема. Неясното усещане за опасност, която приближава, се засилваше.

Джак почувства, че се задъхва, задушаваше се, опасността бе толкова близо...

После моментното напрежение отмина. Той се носеше, носеше се надолу по течението, очите му се затвориха, спокойствие, тишина...

Джак леко се поразмърда. Главата му тежеше като пълна с олово. Къде се намираше?

Слънце... птички... Той лежеше, втренчил очи в небето.

Тогава се сети. Бяха седнали. Малката стая. Фелис и докторът. Какво се беше случило?

Седна. Главата му неприятно пулсираше. Огледа се наоколо. Беше лежал в един нисък шубрак, недалече от къщата. Сигурно са се изплашили, че не е могъл да излезе от транса си, и са го изнесли на чист въздух.

Когато стигна до къщата, силно почука на вратата. Никой обаче не му отговори, нямаше и никакви признаци на живот. Сигурно бяха отишли да извикат за помощ. Или... Джак почувства как го изпълва неопределен страх. Какво се бе случило миналата нощ?

Възможно най-бързо той се върна в хотела. Тъкмо когато смяташе да зададе някои въпроси на хората от рецепцията, усети здрав удар в ребрата, който едва не го повали. Когато се обърна, изпълнен с негодувание, видя белокос, възрастен джентълмен, който се задъхваше от смях.

— Не ме очакваше, моето момче. Не ме очакваше, а? — каза господинът.

— Ами, чичо Джордж, мислех, че си много далеч. Италия или там някъде.

— Да, но не бях. Пристигнах миналата вечер в Дувър. Реших да тръгна с колата и по пътя да се отбия да те видя. И какво откривам? Цяла нощ не се прибираш, а? Хубави неща...

— Чичо Джордж — прекъсна го решително Джак, — имам да ти разправам невероятни неща. Бих казал дори, че сигурно няма да ми повярваш.

— Предполагам, че така ще стане — засмя се възрастният човек. — Все пак, можеш да опиташ.

— Но трябва да хапна — продължи Джак. — Умирам от глад.

Той го поведе към ресторанта и по време на обилното угощение разказа всичко, както се беше случило.

— И само Господ знае къде изчезнаха — завърши той.

Чичо му бе на път да получи удар.

— Вазата — успя най-сетне да промълви той. — СИНЯТА ВАЗА! Какво стана с нея?

Джак се вторачи неразбиращо в него, но потопен в потока от думи, започна да се досеща. Те се нижеха бързо:

— Минг, уникат, гордостта на колекцията ми, струва най-малко десет хиляди лири, предложение от Хогенхаймер, американския милионер, единствена по рода си в цял свят. По дяволите, господинчо, какво си направил с моята СИНЯ ВАЗА?

Джак излетя от стаята. Трябва да намери Лавингтън. Младата госпожица на рецепцията го изглежда студено.

— Доктор Лавингтън си замина късно миналата нощ, с кола. Оставил ви е бележка.

Джак бързо я отвори. Беше кратка и ясна:

Скъпи млади приятелю,

Дали е отминало времето на свръхестественото? Не съвсем, особено ако те изиграят с помощта на съвременния научен език. Най-сърдечни поздравии от Фелис, болния й баща и мен. Имаме преднина от дванадесет часа, която ми се струва предостатъчна.

Винаги ваш:

[\[1\]](#) домакинството (фр.). — Б.пр. [↑](#)

СТРАННИЯТ СЛУЧАЙ НА СЪР АРТЪР КАРМАЙКЪЛ ПО БЕЛЕЖКИТЕ НА ПОКОЙНИЯ ДОКТОР ЕДУАРД КАРСТЕЪРС, ПРОЧУТ ФИЗИОЛОГ

Напълно съзнавам, че съществуват два съвсем различни начина да се погледне на странните и трагични събития, които описвам тук. Моето собствено мнение никога не се разколеба. Убедиха ме да опиша цялата история подробно и наистина считам, че в името на науката подобни странни и необясними факти не трябва да потънат в забвение.

Всичко започна с една телеграма от мой приятел, доктор Сетъл. Освен името Кармайкъл в телеграмата не се казваше нищо конкретно, но се съобразих с молбата в нея и взех влака в дванадесет и двадесет от Падингтън до Уулдън, Хертфордшир.

Името Кармайкъл ми беше известно. Познавах бегло покойния сър Уилям Кармайкъл от Уулдън, но изобщо не го бях виждал през последните единадесет години. Знаех, че има син, сегашният баронет, който сигурно е вече на около двадесет и три. В главата ми се въртяха някакви неясни спомени за слухове относно втория брак на сър Уилям, но не можех да си спомня нищо определено. Имах само някаква бегла представа за втората лейди Кармайкъл.

Сетъл ме посрещна на гарата.

— Много мило, че дойде — поздрави ме той и стисна силно ръката ми.

— Няма за какво. Разбирам, че става дума за нещо по моята част.

— До голяма степен.

— Значи проблеми с психиката? — попитах аз обезпокоен. — Някакви необичайни симптоми?

Натовариха багажа ми и седнахме в двуколката, която ни понесе към Уулдън, намиращ се на около три мили. Сетъл не ми отговори веднага. После изведнъж се разприказва.

— Напълно неразбираемо! Пред нас е млад мъж на двадесет и три години, напълно нормален във всяко едно отношение. Приятно, дружелюбно момче, притежаващо не повече от необходимата доза самомнение, не блести с особен интелект, но пък образцов представител на младежите от висшето общество. Вечерта си ляга напълно здрав, както обикновено, а на сутринта го намират в почти видиотено състояние да се разхожда из селото, напълно неспособен да разпознае и най-близките си хора.

— О! — възкликнах заинтригуван аз. Случаят обещавахе да бъде интересен. — Пълна загуба на паметта? Това се случи...

— Вчера сутринта. На девети август.

— И доколкото разбирам, е нямало нищо. Не е имало шок, който би могъл да причини подобно състояние.

— Нищо.

— Премълчаваш ли нещо? — усъмних се аз.

— Н-не.

Колебанието му потвърди подозренията ми.

— Необходимо е да знам всичко.

— Няма нищо общо с Артър. По-скоро е свързано с къщата.

— С къщата? — повторих удивен.

— Ти доста си се занимавал с подобни неща, нали Карстеърс? „Експериментирал“ си с така наречените къщи, обитавани от привидения. Какво мислиш за цялата работа?

— В девет от десет случая е чиста измама — отвърнах аз. — Но десетият обикновено, хм, срещал съм се с такива явления, които остават напълно необясними от материалистична гледна точка. Аз съм от тези, които вярват в свръхестественото.

Сетъл кимна. Вече влизахме през портала на парка. С камшика си той ми посочи ниска бяла къща, разположена на едната страна на хълма.

— Това е мястото — добави той. — Точно в нея има *нещо*, нещо тайнствено и ужасно. Всички го усещаме... А аз не съм суеверен човек.

— Каква форма приема? — попитах аз.

Той се вторачи пред себе си.

— Предпочитам да не знаеш нищо. Така ако човек като теб, безпристрастен, който нищо не знае, също го види, е...

— Да — отвърнах аз. — Така е по-добре. Но ще се радвам, ако можеш да ми разкажеш нещо повече за семейството.

— Сър Уилям — започна Сетъл — е бил женен два пъти. Артър е син от първата му жена. Преди девет години отново се жени за настоящата лейди Кармайкъл, която е доста странна. Тя е само наполовина англичанка и подозирам, че във вените ѝ тече и азиатска кръв.

Той поспря.

— Сетъл, ти не одобряваш лейди Кармайкъл — заключих аз.

— Не, не я харесвам — призна си откровено той. — Винаги ми се е струвало, че има нещо злоещо в нея. Но да продължа. От втората си съпруга сър Уилям има второ дете, също момче, което сега е на единадесет години. Преди три години сър Уилям почина и Артър наследи имението и титлата. Неговата мащеха и доведеният му брат продължиха да живеят с него в Уулдън. Трябва да ти кажа, че имението доста обедня. Почти целият доход на сър Артър отива за поддържането му. Всичко, което сър Уилям успя да остави на жена си, бяха няколко хиляди годишно, но за неин късмет Артър винаги чудесно се бе разбирал с мащехата си и за него бе удоволствие тя да остане да живее с него. Така...

— Да?

— Преди два месеца Артър се сгоди за едно очарователно момиче, мис Филис Патерсън — продължи той и снишавайки глас, съчувствено добави: — Трябваше да се оженят следващия месец. Можеш да си представиш колко е потресена...

Кимнах мълчаливо с глава.

Вече наближавахме къщата. От дясната ни страна постепенно се откри очарователна гледка. През ливадата бавно вървеше едно младо момиче. Беше се запътило към къщата. Не носеше шапка и слънцето блестеше във великолепната ѝ руса коса. Държеше голяма кошница с рози, а около краката ѝ се умилкваше прекрасна сива персийска котка.

Обърнах въпросителен поглед към Сетъл.

— Това е мис Патерсън — отвърна той.

— Горкото момиче — отбелязах аз. — Горкото! Как изглежда само с тези рози и сивата си котка.

Дочух слаб звук и бързо се извърнах към моя приятел. Поводите се бяха изплъзнали от ръцете му, а лицето му бе свършено бяло.

— Какво има? — възкликнах аз.

Полагайки усилия, той се съвзе.

След няколко минути стигнахме. Той ме въведе в зелената гостна, където ни очакваше чай.

Когато влязохме, срещу нас се изправи все още привлекателна жена на средна възраст и се приближи с протегнатата ръка.

— Лейди Кармайкъл, това е моят приятел, доктор Карстеърс.

Не бих могъл да обясня антипатията, която изпитах, поемайки протегнатата ръка на тази очарователна, внушителна жена, която се движеше с тъмното, омайно изящество, което бе накарало Сетъл да предположи, че във вените ѝ тече ориенталска кръв.

— Много мило от ваша страна, доктор Карстеърс, че дойдохте, за да се опитате да ни помогнете в голямата беда, която ни сполетя — каза тя с нисък мелодичен глас.

Отговорих нещо формално и тя ми подаде чая.

След малко в стаята влезе момичето, което бях видял отвън на поляната. Котката вече не беше с нея, но тя все още носеше кошницата с цветя. Сетъл ме представи и тя импулсивно заговори.

— О! Доктор Карстеърс, доктор Сетъл ми е говорил толкова много за вас. Имам чувството, че вие ще можете да помогнете на горкия Артър.

Мис Патерсън беше безспорно красива, макар страните ѝ да бяха бледи, а откритите и очи да бяха окръжени от сенки.

— Скъпа госпожице — започнах окуражително аз, — наистина не би трябвало да губите надежда. Много често случаите със загуба на паметта или раздвояване на личността траят твърде кратко. Всеки момент болният би могъл да се възстанови напълно.

— Не мога да повярвам — поклати глава тя, — че това е раздвояване на личността. *Това* просто не е Артър. *Не* е негово второ „аз“. Не е *той*. Аз...

— Филис, скъпа — обади се с мек глас лейди Кармайкъл. — Ето твоя чай.

Докато гледаше към момичето, нещо в израза на очите ѝ ми подсказа, че не таи особена любов към бъдещата си снаха.

Мис Патерсън отказа чая. За да намаля напрежението, попитах:

— Котето няма ли да получи чашка млекце?

Момичето ме изгледа твърде странно.

— Кот-коте ли?

— Да, вашият компаньон, преди малко в градината...

Думите ми бяха прекъснати от силен трясък. Лейди Кармайкъл бе обърнала чайника и врялата вода се стичаше по пода. Аз се втурнах и го вдигнах. Филис Патерсън погледна въпросително Сетъл. Той стана.

— Бихте ли желали сега да видите пациента си, Карстеърс?

Веднага го последвах. Мис Патерсън се присъедини към нас. Качихме се на горния етаж и Сетъл извади някакъв ключ от джоба си.

— Получава пристъпи — обясни той. — Затова го заключвам, докато отсъствам от къщата.

Той превъртя ключа и влезе.

Младият мъж седеше до прозореца, откъдето нахлуваха последните жълти лъчи на залязващото слънце. Беше странно неподвижен, присвит и изцяло отпуснат. В първия момент си помислих, че не ни забелязва, но изведнъж осъзнах, че ни гледа с немигащи очи. Когато погледът му срещна моя, той премигна, но не се помръдна.

— Хайде, Артър — каза бодро Сетъл. — Мис Патерсън и един мой приятел са дошли да те видят.

Младият човек до прозореца само премигна. Миг по-късно забелязах, че ни гледа плахо и потайно.

— Искаш ли да ти подам чая? — попита Сетъл със същия висок и ведър глас, все едно че разговаряше с дете.

Постави на масата една чаша, пълна с мляко. Повдигнах учудено вежди, а Сетъл ми се усмихна.

— Странно нещо — каза той. — Единствената течност, която пие, е мляко.

След малко, без да бърза, сър Артър започна малко по малко да се изпъва от присвитата си поза и бавно тръгна към масата. Внезапно осъзнах, че движенията му бяха напълно безшумни, краката му не издаваха никакъв звук, докато пристъпваха. Когато стигна масата, той постави единия си крак напред, а другия изнесе назад, опъвайки се до крайност. Протягането продължи, доколкото му позволяваше човешката физика и после се прозя. Никога не бях виждал подобна прозявка! Като че ли скри цялото му лице.

Вниманието му се насочи към млякото и той започна да се накланя напред, докато устните му не докоснаха течността.

Сетъл отговори на въпросителния ми поглед.

— Отказва да си служи с ръцете. Изглежда, се е върнал в някакво примитивно състояние. Странно, нали?

Почувствах Филис Патерсън да потреперва и докоснах ръката ѝ, за да я успокоя.

Най-сетне млякото бе изпито и Артър Кармайкъл се протегна още веднъж. После със същите безшумни стъпки се върна на мястото си и отново се сви като преди, примигвайки срещу нас.

Мис Патерсън ни изведе в коридора. Цялата трепереше.

— О, доктор Карстеърс! — изстена тя. — Това *не* е той, това нещо не е Артър! Знам... чувствам го...

Тъжно поклатих глава.

— Мозъкът може да ни изиграе неочаквани шеги, мис Патерсън.

Признавам, че бях объркан. Симптомите бяха необичайни. Макар да не бях виждал младия Кармайкъл преди, имаше някаква особеност в начина му на вървене, начина, по който примигваше, напомняше ми за нещо или за някого, но не можех да сетя.

Вечерята премина тихо, като тежестта на разговорите бе поета от лейди Кармайкъл и от мен. Когато дамите се оттеглиха, Сетъл ме попита за впечатлението ми от домакинята.

— Трябва да призная — отвърнах аз, — че без всякаква причина и основание никак не ми харесва. Съвсем прав си, има източна кръв и трябва да добавя, изявени окултни способности. Тя е жена с огромен магнетизъм.

Сетъл за малко да каже нещо, но се въздържа и просто отбеляза:

— Тя е абсолютно отдадена на малкия си син.

След вечеря отново седнахме в зеления салон. Тъкмо бяхме свършили с кафето и доста сковано разговаряхме по темите на деня, когато котката започна да мяучи жаловито зад вратата. Никой не ѝ обърна внимание и тъй като обичам животните, скоро станах.

— Мога ли да пусна нещастната животинка вътре? — попитах лейди Кармайкъл.

Забелязах, че лицето ѝ беше преbledняло, но тя направи вял жест, който аз счетох за съгласие, и отидох да отворя. Коридорът обаче беше свършено празен.

— Странно — казах аз. — Бих могъл да се закълна, че чух котка. Докато се връщах на мястото си, забелязах, че всички ме гледат напрегнато. Това ме накара да почувствам известно неудобство.

Легнахме си рано. Сетъл ме изпрати до стаята ми.

— Видя ли каквото трябваше? — попита той, като се огледа наоколо.

— Да, благодаря ти.

Стеснително той понечи да каже още нещо, но като че ли му бе трудно да го изрече.

— Между другото — добавих аз, — спомена ми, че има нещо загадъчно в къщата. Засега ми изглежда съвсем обичайна.

— Би ли казал, че има ведра атмосфера?

— Едва ли, при сегашните обстоятелства. Очевидно е под знака на голяма печал. Но що се отнася до всякакъв вид проявления извън нормата, мога да твърдя, че няма такива.

— Лека нощ — каза изведнъж Сетъл. — И приятни сънища.

Наистина сънувах. Котката на мис Патерсън, изглежда, се беше запечатила в съзнанието ми. Стори ми се, че през цялата нощ сънувах нещастното животно.

Събудих се стреснат. Изведнъж разбрах защо котката така натрапчиво се бе загнездила в мислите ми. Животинката мяучеше точно пред вратата ми. Невъзможно бе да се спи при този шум. Запалих свещта си и отидох до вратата. Но пред вратата ми беше пусто, макар мяукането да продължаваше. Хрумна ми друга идея. Нещастното животно вероятно бе затворено някъде и искаше да излезе. Отляво коридорът завършваше със стаята на лейди Кармайкъл. Обърнах се надясно и тъкмо бях направил няколко крачки, когато чух същия звук откъм гърба си. Рязко се извърнах, но звукът отново се появи, този път *отдясно*.

Нещо като течение ме накара да потрепна и веднага се върнах в стаята си. Изведнъж всичко утихна и аз скоро заспах отново. Когато се събудих, ме очакваше още един прекрасен летен ден.

Докато се обличах, видях от прозореца си смутителя на съня ми. Сивата котка крадешком се промъкваше през ливадата. Прецених, че смята да нападне намиращите се наблизо птици, които много усърдно цвъртяха и чистеха перушината си.

Тогава се случи нещо много странно. Котката се втурна и премина по средата на ятото птици, почти докосвайки ги с козината си, но птиците не се разлетяха. Нищо не разбихах. Изглеждаше невероятно.

Случката толкова ярко ме впечатли, че не се сдържах да я спомена на закуска.

— Знаете ли — обърнах се към лейди Кармайкъл, — че имате много странна котка?

Чух кратко издрънчаване на чаша и забелязах, че Филис Патерсън дишаше учестено с полуотворена уста и се бе втренчила в мен.

Последва тишина, след което лейди Кармайкъл каза с определено раздразнен глас:

— Мисля, че грешите. Тук няма никаква котка. Никога не съм имала котка.

Беше очевидно, че нещо съм объркал и побързах да сменя темата.

Случката обаче си оставаше загадка за мен. Защо лейди Кармайкъл твърдеше, че няма котка в къщата? Може би беше на мис Патерсън и присъствието ѝ се криеше от домакинята? Лейди Кармайкъл може би изпитва онази странна антипатия към котки, която често се среща в наши дни? Това едва ли бе правдоподобно обяснение, но ми се налагаше за момента да се примиря с него.

Пациентът ми продължаваше да е в същото състояние. За разлика от предишната вечер този път ми се удаде да го прегледам позадълбочено и обстойно. По мое предложение нещата бяха така организирани, че той да прекарва колкото се може повече време със семейството. Надявах се не само да мога да го наблюдавам, без да е нащрек, но и считах, че ежедневието ще събуди в интелекта му някаква искрица. Въпреки това поведението му оставаше непроменено. Беше тих и хрисим, но макар да изглеждаше отпуснат и апатичен, всъщност бе напрегнат и бдителен. Със сигурност ме изненада голямата привързаност, която демонстрираше към мащехата си. Не обръщаше никакво внимание на мис Патерсън, но все успяваше да седне колкото се може по-близо до лейди Кармайкъл. Веднъж го видях да потрива глава у рамото ѝ с няма обич.

Бях обезпокоен от случая. Не можех да избягна усещането, че има някакъв ключ към загадката, който до този момент ми бе убягнал.

— Много странен случай — споделих със Сетъл.

— Да — отвърна той. — Доста объркан.

Стори ми се, че ме изглежда много загадъчно.

— Кажи ми — продължи той, — сър Артър не ти ли напомня на нещо?

Думите му ме изненадаха неприятно и ми припомниха впечатленията ми от предишния ден.

— Да ми напомня за какво?

— Сигурно си фантазирам — промърмори той и поклати глава. — Просто мои измислици.

Не пожела да ми каже нищо повече по въпроса.

Изобщо целият случай бе потънал в мистерия. Все още бях обзет от объркващото усещане, че съм пропуснал да видя нещо важно, което би я разбулило. Същото се отнасяше до един по-дребен детайл. Имам предвид ужасяващата история със сивата котка. По една или друга причина това ми действаше на нервите. Сънувах котки, непрекъснато ми се струваше, че ги чувам. От време на време мярвах красивото животно в далечината. Фактът, че има някаква загадка, свързана с него, ужасно ме измъчваше. Един следобед внезапен импулс ме накара да се запrikaзвам с лакея.

— Можеш ли да ми кажеш нещо — започнах аз — за онази котка, която често виждам?

— Котка ли, сър? — На лицето му се изписа любезно учудване.

— Нямаше ли... няма ли тук котка?

— Нейно благородие *имаше* котарак, сър. Беше ѝ любимец, но трябваше да бъде убит. Много жалко, бе красиво животно.

— Сив котарак? — попитах бавно.

— Да, сър. Персийски.

— И е бил убит, казваш.

— Да, сър.

— Напълно ли си сигурен?

— О, да, напълно, сър. Нейно благородие не пожела да остави това на ветеринаря и сама го направи. Преди по-малко от седмица. Погребяха го под червенолистия бук, сър.

Лакеят излезе от стаята, оставяйки ме сам с мислите ми.

Защо лейди Кармайкъл така упорито твърдеше, че никога не е имала котка?

Интуицията ми подсказваше, че по някакъв начин тази незначителна история с котката е много съществена. Намерих Сетъл и го дръпнах настрани.

— Сетъл, бих искал да те попитам нещо. Дали си чувал и виждал котка в тази къща?

Той не изглеждаше изненадан от въпроса. По-скоро като че ли го очакваше.

— Чувал съм. Но не съм виждал.

— Ами първия ден? — възкликнах аз. — На ливадата с мис Патерсън!

— Видях мис Патерсън да минава през ливадата, но нищо повече.

Започвах да разбирам.

— Тогава — продължих аз, — котаракът...

Той кимна.

— Искях да разбера дали ти, който не си предубеден, ще чуеш онова, което всички чуваме...

— Значи го чувате?

Той кимна отново.

— Странно — промърморих замислено. — Никога не бях чувал котешки призрак да обитава някое място.

Разказах му какво бях научил от лакея и той се учуди.

— Това е новост за мен. Не го знаех.

— Но какво означава? — попитах безпомощно.

Той поклати глава.

— Само Господ знае! Карстеърс, ще ти призная, страх ме е! Струва ми се, че онова нещо издава заплашителни звуци.

— Заплашителни? — попитах рязко. — За кого?

— Не мога да ти кажа — разпери ръце той.

Същия ден след вечеря разбрах смисъла на думите му. Седяхме в зеления салон, както и вечерта след пристигането ми, когато се чу настойчивото мяучене на котката зад вратата. Този път със сигурност то звучеше ядосано. Приличаше на свиреп вой, проточен и заплашителен. След това медната кука от външната страна на вратата започна да трака, все едно че котешка лапа силно удряше по нея.

Сетъл подскочи.

— Кълна се, че това беше наистина! — извика той.

Завтече се към вратата и рязко я отвори.

Там нямаше нищо.

Върна се, като бършеше потта си. Филис бе пребледняла и трепереше. Лейди Кармайкъл беше мъртвешки бяла. Само Артър, приклеknал като дете с глава на коляното на мащехата си, остана спокоен и невъзмутим.

Мис Патерсън ме хвана под ръка и тръгнахме нагоре по стълбата.

— О, доктор Карстеърс — въздъхна тя. — Какво е това? Какво означава?

— Още не знаем, скъпа млада госпожице — отвърнах аз, — но смятам да разбера. Не трябва да се страхувате. Сигурен съм, че вас лично нищо не ви заплашва.

— Наистина ли мислите така? — погледна ме със съмнение тя.

— Сигурен съм — казах твърдо.

Спомних си как сивата котка любвеобилно се умилкваше в краката ѝ и всякакви лоши предчувствия се стопиха. Заплахата не бе за нея.

Тъкмо се унасях и потъвах в неспокоен сън, когато се събудих от страх. Чух драскащ, съскащ звук като от разпаряне или късане. Сkochих от леглото и изхвърчах в коридора. В същия момент Сетъл изхвърча от стаята насреща. Звукът идваше отляво.

— Чуваш ли, Карстеърс? — викна ми той. — Чуваш ли?

Двамата бързо се приближихме до вратата на лейди Кармайкъл. Нищо не бе преминало край нас, но шумът беше престанал. Светлината на свещите ни примигваше по гладката повърхност на вратата. Бяхме се вторачили един в друг.

— Нали разбра какво беше? — прошепна той.

Аз кимнах.

— Котешки нокти, които деряха и късаха нещо.

Леко потреперих. Внезапно възкликнах и наведох свещта си.

— Погледни тук, Сетъл.

Там имаше поставен до стената стол, чиято тапицерия бе нахъсана на дълги ивици...

Внимателно я разгледахме. Той ме изгледа и аз кимнах.

— Котешки нокти — пое си дълбоко въздух той. — Няма грешка.

Очите му се плъзнаха от стола към затворената врата.

— Ето кой е застрашен. Лейди Кармайкъл!

Не можах да спя повече тази нощ. Нещата се бяха развили така, че трябваше вече да се предприеме нещо. Доколкото можех да предположа, само един човек можеше да обясни загадката. Подозирах, че лейди Кармайкъл знае повече, отколкото казва.

На сутринта, когато слезе долу, тя беше мъртвешки бледа и само побутна храната си. Сигурен бях, че единствено желязната ѝ воля я крепеше. След закуска поисках да разменим няколко думи. Минах направо на въпроса.

— Лейди Кармайкъл — казах аз, — имам основание да мисля, че ви заплашва сериозна опасност.

— Така ли? — отбеляза с удивителна незаинтересованост тя.

— В къщата — продължих аз — има Нещо. Нечие присъствие, което очевидно е враждебно настроено към вас.

— Каква глупост — промърмори тя укорително. — Не мога да повярвам в подобни измислици.

— Столът срещу вашата врата — отбелязах със сух тон — бе раздран на ивици миналата нощ.

— Така ли? — повдигна вежди тя, като демонстрира учудване, но бе ясно, че не ѝ съобщавам нищо ново. — Предполагам, някаква дебелашка шега.

— Не беше шега — отговорих, влагайки известно чувство. — И заради самата вас бих желал да ми кажете...

Поспях за малко.

— Да ви кажа какво? — полюбопитства тя.

— Каквото и да е, което би могло да хвърли светлина по въпроса — добавих мрачно аз.

— Нищо не знам — изсмя се тя. — Абсолютно нищо.

Никакви предупреждения за опасност не можеха да я накарат да проговори. Въпреки това бях сигурен, че *знае* много повече от когото и да било от нас и има ключ към загадката, за който ние дори не подозираме. Виждах обаче, че беше почти невъзможно да я накарам да проговори.

Така или иначе взех всички възможни мерки, тъй като бях убеден, че я грози съвсем реална и непосредствена опасност. На следващата нощ, преди да си легне, двамата със Сетъл внимателно огледахме стаята ѝ. Бяхме се разбрали да дежурим подред и да наблюдаваме коридора.

Аз бях пръв и всичко мина спокойно. В три часа Сетъл ме замести. Бях уморен от предишната си безсънна нощ и заспах веднага. Присъни ми се нещо странно.

Сънувах, че сивата котка стои до леглото ми, а очите ѝ странно умоляващо се вглеждат в моите. Както става в сънищата, разбрах, че животното иска да го последвам. Така и сторих и то ме отведе надолу по централното стълбище и после зави наляво към другото крило. Влязохме в стая, която очевидно беше библиотеката. Спря в единия край на стаята, повдигна предните лапи на един от долните рафтове и ме погледна със същия трогателно молещ поглед, както и преди.

После котаракът и библиотеката изчезнаха и аз се събудих на сутринта.

Дежурството на Сетъл бе минало без проблеми, но той беше много заинтригуван от съня ми. По мое настояване ме отведе в библиотеката, която изглеждаше досущ като в съня ми. Дори можех да посоча точно мястото, откъдето котаракът тъжно ме бе изгледал за последен път.

Двамата бяхме застинали объркани. Изведнъж ми хрумна една идея и се спрях да прочета заглавието на книгата, намираща се на определеното място. Забелязах празнина между редицата от книги.

— Оттук е взета някаква книга — обявих аз.

Той също се спря до рафта.

— Я виж ти! Имало е стърчащ пирон в дъното и на него се е закачило парченце от липсващата книга.

Той внимателно откачи парченцето. Не беше по-голямо от един инч, но върху него беше отпечатана важна дума: „котката...“

— Втриса ме от това — каза Сетъл. — Повече от ужасно е.

— На всичко съм готов, само да науча коя е липсващата книга. Считаш ли, че има някакъв начин да разберем?

— Сигурно някъде има каталог. Може би лейди Кармайкъл...

— Лейди Кармайкъл нищо няма да ни каже — поклатих глава аз.

— Смяташ ли?

— Сигурен съм. Ние гадаем и търсим пипнешком, докато лейди Кармайкъл *знае*. И по някакви свои причини не казва нищо. Предпочита да се изложи на най-ужасния риск, отколкото да наруши мълчанието си.

Денят премина без особени събития, което ми напомняше на затишие пред буря. Имах и странното усещане, че загадката скоро ще бъде разрешена. Бях като слепец, който пипнешком се ориентира в тъмнината, но скоро щях да прогледна. Фактите бяха налице и липсваше само нещо дребно, което да ги свърже и да ги покаже в тяхната значимост.

И наистина! Така и стана по възможно най-странный начин!

Седяхме в зеления салон, както обикновено след вечеря. Не бяхме никак приказливи. В стаята бе толкова тихо, че чухме как по пода пробяга малко мишле. Точно тогава, в един миг нещото се случи.

С дълъг скок Артър Кармайкъл се хвърли от стола си. Потрепващото му тяло бързо като стрела се втурна по следите на мишката. Тя изчезна зад ламперията и той се притаи като за скок, целият нащрек, а тялото му все още потрепваше от напрежение.

Беше ужасяващо! Не бях изпитвал подобно вцепенение. Вече нямаше никакво съмнение на какво ми напомня Артър Кармайкъл с тези дебнещи очи и плъзгащи се стъпки. Обяснението премина през главата ми като светкавица, невероятно, безумно, налудничаво. Отхвърлих го като невъзможно, немислимо! Но не успях да освободя мисълта си от него.

Трудно ми е да си спомня какво се случи след това. Всичко бе замъглено и нереално. Знам, че се качихме някак си догоре, бързо си пожелахме лека нощ, боейки се да не срещнем погледите си, които биха потвърдили страховете ни.

Сетъл остана до вратата на лейди Кармайкъл и пое първото дежурство, като трябваше да ме събуди в три сутринта. Не изпитвах никакво особено безпокойство за лейди Кармайкъл. Бях прекалено зает с невероятната си фантастична хипотеза. Казвах си, че не е възможно подобно нещо, но тя неудържимо привличаше мислите ми.

Изведнъж спокойствието на нощта бе нарушено. Гласът на Сетъл се извиси. Викаше ме. Изскочих в коридора.

Той чукаше и блъскаше с все сила по вратата на лейди Кармайкъл.

— Проклетата му жена! — викаше той. — Заключила е!

— Но...

— То е вътре, човече! Вътре при нея! Не чуваш ли?

Зад заключената врата се чуваше зловещият провлачен вой на котарака. Последва ужасяващ писък, после друг... Разпознах гласа на лейди Кармайкъл.

— Вратата! — изкрещях. — Трябва да я разбием. Още минута и ще бъде твърде късно.

Опряхме рамена и напънахме с всичка сила. Вратата поддаде с трясък и ние почти паднахме вътре.

Лейди Кармайкъл лежеше в леглото си, потънала в кръв. Не бях виждал по-отблъскваща гледка. Сърцето ѝ все още биеше, но раните бяха ужасни, кожата по врата ѝ бе надрана и разкъсана... Потръпвайки, прошепнах:

— Ноктите...

Вълна от суеверен страх пробяга по мен.

Превързах внимателно раните и предложих на Сетъл да запазим в тайна причината за тях, особено от мис Патерсън. Написах телеграма да ни бъде изпратена болнична сестра. Помолих да я пуснат веднага след отварянето на телеграфната станция.

Изгревът се прокрадваше през прозореца. Погледнах поляната долу.

— Облечи се и ела навън — наредих внезапно на Сетъл. — Лейди Кармайкъл ще се оправи.

Той скоро се приготви и заедно излязохме в градината.

— Какво смяташ да правим?

— Ще изровим трупа на котарака — отвърнах кратко аз. — Трябва да бъдем сигурни...

Намерих лопата при инструментите и запретнахме ръкави под дъба. Най-сетне усилията ни бяха възнаградени. Не бе никак приятна гледка. Животното бе мъртво от седмица. Но видях каквото ми трябваше.

— Това е котката. Същата, която видях първия ден, когато пристигнах.

Сетъл помириса. Още можеше да се усети миризмата на горчиви бадеми.

— Цианкалий — констатира той.

Кимнах.

— Какво мислиш? — любопитства той.

— Каквото и ти!

Предположенията ми едва ли можеха да го изненадат. Явно същите се въртяха и в неговата глава.

— Не е възможно — промърмори той. — Невъзможно. В разрез с науката и природата... — Гласът му се изви и потрепна: — Тази мишка снощи. Но... Ах! Не може да бъде!

— Лейди Кармайкъл е много странна жена — отбелязах аз. — Тя притежава окултни способности, има хипнотично влияние. Нейните предшественици идват от Изтока. Можем ли да знаем как е използвала тези сили спрямо подобна слаба, добродушна натура като тази на Артър Кармайкъл? И Сетъл, недей забравя, че ако Артър Кармайкъл си остане безнадежден дебил, предан на нея, цялата собственост става практически нейна и на сина ѝ, когото, както твърдиш, тя обожава. А Артър е смятал да се жени!

— Но какво ще предприемем, Карстеърс?

— Нищо не може да се направи — отвърнах аз. — Ще се опитаме да застанем между лейди Кармайкъл и Възмездие.

Лейди Кармайкъл бавно се подобряваше. Раните ѝ заздравяваха, но както и можеше да се очаква, цял живот щеше да носи белезите на ужасното нападение.

Никога не се бях чувствал по-безпомощен. Силата, която ни превъзхождаше, все още беше на свобода, непобедена, и макар стаена за малко, очевидно очакваше своя час. Бях сигурен в едно. Веднага щом лейди Кармайкъл се възстанови достатъчно, трябваше да бъде отведена далеч от Уулдън. Имаше някакъв шанс, че ужасното Нещо няма да я последва. И така, дните течаха.

Бях определил осемнадесети септември като дата за отпътуването на лейди Кармайкъл. На сутринта на четиринадесети се случи нещо неочаквано.

Със Сетъл бяхме в библиотеката и обсъждахме подробностите около случая с лейди Кармайкъл, когато една слугиня влетя в стаята развълнувана.

— О, сър! — извика тя. — Бързо! Мистър Артър падна в езерцето. Стъпи в лодката и тя потегли, но той загуби равновесие и падна! Видях го през прозореца.

Веднага изхвърчах от стаята, последван от Сетъл. Филис стоеше до вратата и бе чула думите на прислужницата. Хукна след нас.

— Не трябва да се боите — извика тя. — Артър е чудесен плувец.

Имах лошо предчувствие и ускорих още повече темпото. Повърхността на езерото бе неподвижна. Празната лодка се носеше лениво, а от Артър нямаше и следа.

Сетъл захвърли сакото и обувките си.

— Влизам! — извика той. — Вземи куката и търси с другата лодка. Не е много дълбоко.

Сякаш изминаха векове, докато търсехме безуспешно. Минутите течаха. Тъкмо се бяхме отчаяли, когато го открихме. Изнесохме привидно мъртвото тяло на Артър Кармайкъл на брега.

Докато съм жив, няма да забравя безнадеждното страдание, изписано на лицето на Филис.

— Не, не... — устните ѝ отказваха да произнесат ужасяващата дума.

— Не, скъпа, не! — викнах аз. — Ще го съживим, няма страшно.

Но таях малка надежда. Беше останал почти половин час под водата. Изпратих Сетъл в къщата за топли одеяла и други необходими неща, а самият аз се заех с изкуственото дишане.

Мъчихме се повече от час, но не пробудихме и искрица живот. Направих знак на Сетъл да заеме мястото ми и се приближих към Филис.

— Боя се — започнах внимателно аз, — че е безсмислено да продължаваме. Не можем да помогнем вече на Артър.

За секунда тя остана като закована и после внезапно се хвърли до мъртвото му тяло.

— Артър! — извика отчаяно тя. — Артър! Върни се! Артър, върни се, върни се!

Вятърът отнесе гласа ѝ и ехото заглъхна. В този момент докоснах ръката на Сетъл.

— Виж!

Цветът на лицето на удавника съвсем леко се беше променил. Можах да напипам пулса му.

— Продължавай с дишането! — извиках аз. — Той се съживява!

Миговете сякаш летяха. За учудващо кратко време очите му се отвориха.

Тогава аз осъзнах разликата. *Това бяха интелигентни, човешки очи...*

Те се спряха на Филис.

— Здравей, Фил... — промълви немощно той. — Ти ли си? Мислих, че ще пристигнеш едва утре.

Тя още не можеше да говори, но му се усмихна. Той се огледа наоколо с нарастващо изумление.

— Но къде съм? И... Колко ужасно се чувствам! Какво ми става? Здравейте, доктор Сетъл!

— За малко да се удавите, ето какво става — отвърна мрачно Сетъл.

Сър Артър направи гримаса.

— Чувал съм, че връщането към живота е много трудно след това! Но как се е случило? Вървял съм насън?

Сетъл поклати глава.

— Трябва да го занесем в къщата — казах аз, пристъпвайки напред.

Той се вторачи в мен и Филис ме представи:

— Доктор Карстеърс е отседнал тук.

Ние го подхванахме от двете страни и тръгнахме към къщата. Изведнъж той повдигна глава, сякаш се сети нещо:

— Докторе, нали това няма да ме извади от строя за дванадесети?

— Дванадесети? — произнесох бавно аз. — Искате да кажете дванадесети август?

— Да, следващия петък.

— Днес сме четиринадесети септември — внезапно каза Сетъл. Объркването му беше очевидно.

— Но, но аз мислех, че сме осми август. Тогава сигурно съм бил болен?

Филис се намеси доста бързо с мекия си глас.

— Да — каза тя, — беше много болен.

Той се намръщи.

— Не мога да разбера. Бях съвсем добре, като си легнах снощи, тоест, разбира се, не точно миналата нощ. Спомням си, че сънувах. Аз

помня сънищата си... — Челото му се сбърчи още повече, докато се опитваше да си спомни. — Нещо, но какво беше? Нещо ужасно, което някой ми беше причинил, и аз бях ядосан, отчаян... После сънувах, че съм котка, да, котка! Странно, нали? Но и целият сън беше странен. Нещо повече — ужасяващ! Не мога да се сетя. Всичко изчезва, като се замисля.

Поставих ръка на рамото му.

— Не се опитвайте да мислите. Бъдете доволен, ако можете да забравите.

Той ме изгледа учудено и кимна. Чух как Филис въздъхна с облекчение. Бяхме стигнали до къщата.

— Между другото — обади се изведнъж сър Артър, — къде е мамчето?

— Тя е... болна — каза Филис след кратка пауза.

— О, доброто старо мамче. — В гласа му имаше неподправена загриженост. — Къде е тя? В стаята си ли?

— Да — отвърнах аз. — Но е по-добре да не бъде безпокоена...

Думите замръзнаха на устните ми. Вратата на салона се отвори и лейди Кармайкъл влезе, загърната в халата си.

Очите ѝ бяха впити в Артър. Ако мога да твърдя, че съм виждал истински ужасен и гузен поглед, то аз го видях в този момент. Лицето ѝ бе изгубило човешките си черти от панически ужас. Ръката ѝ обхвана гърлото.

Артър се доближи до нея с детинска привързаност.

— Здравей, мамче! Значи и ти си била болна? Много съжалявам.

Тя се сви, очите ѝ се разшириха. Тогава изведнъж с писъка на обречените тя се свлече назад през отворената врата.

Затичах се и се надвесих над нея. Махнах на Сетъл.

— Тихо! Заведете го полека горе и после ти се върни. Лейди Кармайкъл е мъртва.

Той се върна след няколко минути.

— Какво беше? — попита ме той. — От какво умря?

— Шок — отвърнах мрачно аз. — Шокът от вида на върналия се към живот Артър Кармайкъл. Но бих предпочел да го нарека Възмездие Господне!

— Искаш да кажеш... — поколеба се той.

Погледнах го в очите така, че той ме разбра.

— Един живот в замяна на друг — казах многозначително.

— Но...

— О! Разбирам, че един странен и непредвиден инцидент позволи на духа на Артър Кармайкъл да се върне в тялото му. Въпреки че Артър Кармайкъл е бил убит.

Той ме изглежда уплашено.

— С цианкалий?

— Да — отвърнах аз. — С цианкалий.

Двамата със Сетъл никога не споменахме за заключението си. Нямаше вероятност да ни повярват. Съгласно класическата гледна точка Артър Кармайкъл е страдал от временна загуба на паметта, лейди Кармайкъл е издрала собственото си гърло в пристъп на някаква мания, а духът на сивата котка е просто плод на въображението.

Но има два факта, които за мен остават непоклатими. Единият е разкъсаният стол в коридора. Другият е дори много по-важен. Намерихме каталога на библиотеката и след изтощително търсене установихме, че липсващото томче е стара и любопитна книга относно възможностите за въплъщаване на духа на човешки същества в животни!

И още нещо. С удовлетворение мога да кажа, че Артър не научи нищо. Филис зарови тайната на тези седмици дълбоко в сърцето си и съм уверен, че никога няма да я разкрие пред любимия си съпруг, който се върна от прага на смъртта, призован от нейния глас.

ПОВИКЪТ НА КРИЛЕТЕ

I

Сайлас Хамър го чу за първи път в една мразовита февруарска нощ. Двамата с Дик Бъроу се връщаха от вечеря у психиатъра Бърнард Селдън. Бъроу бе необичайно мълчалив и Сайлас Хамър с любопитство попита за какво се е замислил. Отговорът на Бъроу беше неочакван.

— Мислех си, че сред всички мъже, събрани тази вечер, само двама биха могли да претендират, че са щастливи. И най-странното е, че това сме ние с теб.

Думата „странно“ бе съвсем уместно употребена, тъй като едва ли би могло да има по-различни хора от Ричард Бъроу, един човек от Ийст енд, който изкарваше с труд парите си, и Сайлас Хамър, самодоволен милионер.

— Странно — продължи умислено Бъроу, — но ми се струва, че ти си единственият доволен милионер, когото съм срещал някога.

Хамър не отговори веднага. Когато проговори, тонът му бе променен.

— Бях малко, бедно, треперецо от студ вестникарче. Тогава си мечтаех за това, което имам сега. Спокойствието и лукса на парите. Не властта, която носят. Желаех да имам пари не за да властвам, а за да ги харча щедро за себе си! Виждаш, че не крия. Казват, че с пари не може да се купи всичко. Съвсем вярно. Но може да се купи всичко, което аз искам. Именно затова съм доволен. Бъроу, аз съм материалист, заклет материалист.

Яркото осветление по булеварда потвърди признанията му. Загладените черти на тялото се подчертаваха от тежко палто с кожи, а на светлината на уличните лампи ясно личаха пластовете плът под брадичката му. Дик Бъроу бе пълна негова противоположност със слабото си аскетично лице и искрящите си фанатични очи.

— Но *теб* не мога да разбера — каза натъртено Хамър.

Бъроу се усмихна.

— Живея сред бедността, нуждата, глада и всички злочестини на плътта! Една основна Идея ме крепи. Трудно е да се разбере, ако човек не вярва в Идеи, а както виждам, ти не си от вярващите.

— Не вярвам — отвърна безчувствено Сайлас Хамър, — в нищо, което не мога да видя, чуя или докосна.

— Точно така. Това е разликата помежду ни. Е, довиждане, сега земята ще ме погълне!

Бяха стигнали до осветената врата на една от спирките на метрото, откъдето Бъроу трябваше да продължи за вкъщи.

Хамър продължи сам. Беше доволен, че отпрати колата и реши да се върне пеша. Въздухът бе остър и мразовит и му бе приятно да усеща топлината на общитото с кожи палтото.

Преди да пресече улицата, се спря за малко на бордюра. Голям автобус тежко се движеше към него. С безкрайно спокойствие Хамър го зачака да отмине. Ако трябваше да мине пред него, щеше да му се наложи да бърза, а бързането не беше по вкуса му.

Близо до него се появи една пияна, раздърпана отрепка на човешкия род, препъна се и се търкулна от тротоара. Хамър чу вик и безрезултатния опит на автобуса да го избегне. Очите му глупаво се втренчиха с нарастващ ужас в отпуснатата, неподвижна купчина парцали по средата на пътя.

Изведнъж сякаш с вълшебна пръчка се появи тълпа, сред която стояха няколко полицаи и шофьорът на автобуса. Но очите на Хамър останаха приковани с ужас в безжизнения куп, който преди минута беше човек. Човек като него! Той потрепери, сякаш усети някаква заплаха.

— Не си го тургай на сърце, началство — подметна грубоват мъж от едната му страна. — Нищо не мой' направи. Оня си беше пътник.

Хамър го изглежда. Мисълта да се опита да спаси човека по някакъв начин изобщо не му бе хрумнала. Сега я отхвърли като абсурдна... Ако беше направил тази глупост, сега би бил... Отърси се от тези мисли и се отдалечи от тълпата. Почувства, че го обзема някакъв неизвестен, но вцепеняващ страх. Трябваше да си признае, че го е *страх*, ужасно го е страх от смъртта... Смъртта, която идваше с ужасяваща бързина и сляпа неизбежност и при бедни, и при богати...

Тръгна по-бързо, но този нов страх не го напускаше. Обгръщаше го със студената си пронизваща прегръдка.

Изненада се от себе си, тъй като знаеше, че по природа не бе от плашливите. Помисли си, че преди пет години подобен страх не би го върхлетял. Защото тогава животът не беше толкова сладък... Да, това бе причината. Любовта към живота бе ключът към загадката. За него удовлетворението от живота бе достигнало върхната си точка. Нищо не можеше да го помрачи, освен смъртта — унищожител!

Той се отклони от осветения булевард. Един пасаж, ограден от високи стени, водеше към площада, където се намираше къщата му, известна с богатата си колекция от предмети на изкуството.

Шумът от улицата зад гърба му намаля и заглъхна и можеше да се чуе само мекото потупване на обувките му.

Тогава в тишината се чу друг звук, който идваше отнякъде пред него. До стената бе седнал човек, който свиреше на флейта. Разбира се, един от огромното множество улични музиканти, но защо бе избрал подобно странно място? По това време полицията... но изведнъж прекъсна тези мисли, защото забеляза, че човекът няма крака. На стената до него бяха облежнати две патерици. Хамър сега разбра, че не свиреше на флейта, а на някакъв странен инструмент, чиито звуци бяха много по-високи и ясни.

Човекът продължаваше да свири. Не обърна внимание на приближаващия Хамър. Главата му бе отметната силно назад, все едно че се наслаждаваше на собствената си музика, а звуците се лееха звънливо и весело, все по-високо и по-високо...

Мелодията беше странна, по-скоро изобщо не беше мелодия, а музикална фраза, която се повтаряше отново и отново, звук по звук, в чудесна хармония. Приличаше на звука, издаван от цигулките „Риенци“, но с всяко повторение се извисяваше все повече и повече, придобивайки нова безгранична свобода.

Хамър никога не бе чувал подобна музика. В нея имаше нещо странно, нещо вдъхновяващо и извисяващо... то... Той трескаво се хвана с две ръце за една издатина на стената до себе си. Съзнаваше единствено, че *трябва да се задържи на земята*, на всяка цена трябва да се задържи на земята...

Изведнъж разбра, че музиката бе спряла. Сакатият се пресегна за патериците си. Сайлас Хамър стискаше като луд каменната издатина,

поради нелепото усещане, че се издига над земята и музиката го отнася нагоре... Колко нелепо!

Той се засмя! Каква откачена идея! Разбира се, и за секунда краката му не се бяха отделили от земята, но колко странна бе тази халюцинация! Бързото потрепване от дърво по тротоара му подсказа, че сакатият си тръгва. Загледа се след него, докато фигурата му не се стопи в мрака. Странен човек!

Хамър продължи бавно по пътя си. Не можеше да изтрие от паметта си странното, невъзможно усещане от този момент, в който земята бе пропаднала под него...

Тогава изведнъж, следвайки някакъв импулс, той се обърна и се завтече в посоката, накъдето бе тръгнал сакатият. Не можеше да е отишъл далеч и сигурно скоро щеше да го настигне.

Провикна се веднага, щом зърна сакатата фигура, която бавно се олюляваше.

— Хей! Почакайте малко.

Човекът се спря и застана неподвижен, докато Хамър го настигна. Точно над него светеше една лампа и осветяваше цялото му лице. Дъхът на Сайлас Хамър секна от изненада. Мъжът насреща му имаше най-красивото лице, което бе виждал. Можеше да е на всякаква възраст. Със сигурност не беше момче, но младостта му беше неоспорима. Младост и жизненост в пълния си разцвет.

Хамър се стъписа и се затрудни да започне разговора.

— Вижте — каза притеснено той, — бих искал да знам какво свирехте преди малко?

Човекът се усмихна... Радостта от тази усмивка сякаш завладя всичко наоколо...

— Това е една стара мелодия, много стара... отпреди много години, от векове.

Говореше с чиста и ясна дикция, произнасяйки еднакво отчетливо всяка сричка. Очевидно не беше англичанин, макар че Хамър се затрудни да определи националността му.

— Не сте англичанин, нали? Откъде сте?

Отново грейна широката, радостна усмивка.

— Идвам отвъд морето, сър. Дойдох тук преди много време.

Много, много отдавна.

— Сигурно сте претърпели лоша злополука. Наскоро ли?

— Преди време, сър.

— Какъв лош късмет да останеш без крака.

— Не е толкова лошо — отвърна човекът много спокойно. Със странна сериозност, той обърна поглед към събеседника си. — Бяха нечестиви!

Странни думи! Очевидно принудителна ампутация вследствие от някаква болест. Но все пак звучеше странно.

Хамър си тръгна умислен към къщи. Напразно се опитваше да пропъди случилото се от съзнанието си. Докато лежеше в леглото и вече се унасяше, дочу някъде в съседство часовник да отмерва един след полунощ. Един ясен звук, последван от тишина. Тишина, нарушена от слаб, но познат звук... Изведнъж го разпозна. Сърцето му бързо започна да бие. Някъде наблизо човекът от пасажата свиреше...

Звуците радостно прииждаха, бавно се редяха с познатото веселие, отново същата натрапчива кратка фраза...

— Странно — промърмори Хамър. — Странно е. Сякаш имат криле...

По-ясно и по-ясно, по-високо и по-високо, всеки звук се издигаше над другия и го понасяше със себе си. Този път той не се противи, остави се... Нагоре, нагоре... Вълните от звуци го понесоха все по-нависоко и по-нависоко. Тържествуващи и свободни, те продължаваха да го обгръщат.

По-високо и по-високо... Вече бяха преминали човешките измерения и продължаваха да се издигат, сякаш завинаги... Ще достигнат ли крайната си цел, идеала на извисяването?

Издигане...

Нещо го задържаеше, дърпаше го надолу. Нещо голямо, тежко и настойчиво. Безмилостно го теглеше обратно, надолу, надолу...

Той остана да лежи в леглото, втренчен в насрещния прозорец. После, дишайки тежко и болезнено, протегна ръка от леглото си. Движението странно го затрудняваше. Мекотата на леглото го гнетеше, потискаха го и тежките завеси, които спираха светлината и въздуха. Таванът все едно го смачкваше. Чувстваше, че се задъхва и задушават. Леко се размърда под чаршафите и почувства тежестта на тялото си като огромно бреме...

II

— Нуждая се от съвета ти, Селдън.

Селдън отдалечи на инч стола си от масата. Чудеше се какъв е поводът за тази вечеря на четири очи. Не беше виждал Хамър от зимата и тази вечер му се струваше, че усеща някаква трудно определяема промяна у приятеля си.

— Много просто — каза милионерът. — Просто се тревожа за себе си.

Селдън се усмихна и погледна през масата.

— Изглеждаш в най-добрата си форма.

— Не става дума за това — каза Хамър и спря. После добави: — Опасявам се, че полудявам.

Психиатърът го погледна с внезапно нараснал интерес. С бавно движение си наля чаша порто, после изгледа доста остро събеседника си и тихо попита:

— Какво те кара да мислиш така?

— Нещо, което ми се случи. Нещо необяснимо, невероятно. Не може да бъде истина, следователно аз полудявам.

— Успокой се — каза му Селдън — и ми разкажи.

— Не вярвам в свръхестественото — започна Хамър. — Никога не съм вярвал, но това... Ами... май е по-добре да ти разкажа цялата история от самото ѝ начало. Всичко започна миналата зима след една вечеря у вас.

После накратко и сбито разказа случилото се по пътя за вкъщи, както и за странната хармонична мелодия.

— Оттам започна всичко. Не бих могъл да ти предам точно чувството, но беше прекрасно! Не приличаше на нищо, което съм изпитвал или сънувал. И така, оттогава продължи да се случва непрестанно. Музиката, чувството за извисяване, стремителният полет... после ужасното дърпане, привличането към земята, после болката, реалната болка от събуждането... Нещо като слизване от висока планина. Нали знаеш как се появяват болки в ушите? Нещо

подобно, но засилено и придружено с ужасното чувство за *тежест*, която те смачква и те задушаваш... — Той спря и направи пауза. След малко продължи: — Слугите вече си мислят, че съм полудял. Не мога да понасям тавана и стените. Отгоре на къщата си устройх място, открито към небето, без обзавеждане, без килими и каквито и да било задушаваш ме неща... но дори и това не помага, защото къщите наоколо ми действат по същия начин... Искам да живея на открито, някъде, където да мога да дишам... — Той погледна Селдън. — Какво ще кажеш? Как би го обяснил?

— Хм — прокашля се Селдън. — Би могло да има много обяснения. Хипнотизирали са те или сам си се хипнотизирал. Може би нервите ти не са в ред. Или просто си сънувал.

— Нито едно от тези обяснения не върши работа — поклати глава Хамър.

— Има и други обяснения — добави бавно Селдън, — но те не са общопризнати.

— А *ти* готов ли си да ги признаеш?

— По принцип, да! Много от нещата, които не разбираме, не могат да бъдат обяснени по обичайните начини. Има още много необясними явления и смятам, че човек не трябва да има предразсъдъци.

Настъпи тишина, сетне Хамър попита:

— Какво би ме посъветвал да направя?

Селдън енергично се наклони напред.

— Има няколко възможности. Напусни Лондон и иди „на открито“. Тогава може би сънищата ще престанат.

— Не мога да го направя — отвърна бързо Хамър. — Сигнално се е дотам, че не мога без тях. Не искам да се отърва от тях.

— Да, така и предполагаш. Другата възможност е да намериш онзи, сакатия. В момента му приписваш всякакви свръхестествени качества. Поговори с него. Разпръсни магията.

Хамър отново поклати глава в знак на несъгласие.

— Защо не?

— Страх ме е — простичко отвърна той.

Селдън направи нетърпелив жест.

— Недей да вярваш толкова сяпо! А тази мелодия, от която е започнало всичко, какво представлява?

Хамър я затананика, а Селдън слушаше намръщен и объркан.

— Прилича на част от увертюра за „Риенци“. Има нещо извисяващо... сякаш има крила. Но мен не ме издига над земята!

А твоите полети едни и същи ли са?

— Не, не — наклони се разпалено напред Хамър. — Те като че ли се разгръщат. Всеки път виждам все повече и повече. Трудно е да се обясни. Разбираш ли, всеки път осъзнавам, че съм достигнал до определено място. Музиката ме отнася на *вълни*, всяка по-високо от предишната, докато не стигнем до място, откъдето не може да се продължи. Оставам там, докато не ме повлече обратно. Не е някакво място, а по-скоро *състояние*. Не веднага, а след известно време започвам да разбирам, че ме заобикалят различни от предишния път неща до момента, в който ясно ги възприема. Като малките котета. Те имат очи, но в началото не могат да виждат. Слепи са и е необходимо да се приучат да виждат. Нещо подобно е и при мен. Обикновените очи и уши изобщо не ми служат, а нещо подобно на тях, което досега не се е развило, нещо, което не е *телесно*. Лека-полека това се разви и се появиха усещания за светлина, после за звук... за цвят... Всички много неясни и неопределими. По-скоро някакво познание за нещата, а не само да ги виждаш и чуваш. Първо се появява светлината, която става все по-силна и ярка... после пясъкът, огромни ивици от червеникав пясък... тук-там прави дълги линии от вода, подобно на канали...

Селдън рязко си пое въздух.

— *Канали!* Това е интересно. Продължавай.

— Но това няма значение. Вече няма. Истинските неща са тези, които още не мога да видя, но мога да чуя... Звук, подобен на мах на криле... Не мога да ти го обясня, но е прекрасно! Няма нещо, с което бих могъл да го сравня. После идва най-удивителното — *аз мога да ги видя!* Крилете! О, Селдън! Крилете!

— Но какви са те? Човешки, ангелски, на птица?

— Не знам. Не мога да разбера, още не. Но цветът им! *Цветът на криле!* Ние нямаме подобен цвят. Прекрасен е!

— Е?

— Е, това е всичко. Дотук бях стигнал. Но с всеки изминал път възстановяването е по-трудно. По-болезнено. Не мога да разбера защо. Убеден съм, че тялото ми никога не напуска леглото. Там, където

стигам, аз не присъствам *физически*. Защо тогава така дяволски трябва да ме боли?

Селдън поклати глава, без да каже нищо.

— Ужасно е, когато се връщам. *Дърпането*, после болката, болка във всяка става, всеки нерв, а ушите ми все едно че ще се пръснат. Освен това всичко ме *притиска*, така че чувствам тежестта на всяко нещо наоколо, обхваща ме ужасното чувство на затвореност. Искам светлина, въздух, пространство, най-вече простор, за да дишам! Искам свобода!

— А нещата, които значеха толкова много за теб? — попита Селдън.

— Това е най-лошото. Все още държа на тях, дори повече, отколкото преди. Но комфортът, луксът, удоволствията изглежда са в конфликт с Крилете. Има непрекъсната борба помежду им и не знам как ще завърши.

Селдън мълчаливо седеше на мястото си. Странният разказ беше прекалено фантастичен, за да е истина. Дали бе плод на халюцинация, на необузданото му въображение, или имаше някаква възможност да е реалност? И ако е реалност, защо именно *Хамър* измежду всички хора... Със сигурност този материалист, човек на плътта, отричащ духовното, би трябвало да е последният, който ще види красотата на един друг свят.

От другата страна на масата *Хамър* го гледаше с очакване.

— Предполагам — започна провлачено Селдън, — че единственото, което би могъл да направиш, е да чакаш. Да чакаш и да разбереш какво ще се случи.

— Не мога! Казвам ти, не мога! Думите ти ми подсказват, че нищо не си разбрал. Това нещо ме разкъсва, тази ужасна борба, убийствено противоречие между, между...

Той се поколеба.

— Духа и тялото? — подхвърли Селдън.

Хамър се вторачи неподвижно пред себе си.

— Предполагам, че и така може да се каже. Както и да е... Просто е непоносимо. Не мога да се освободя...

Бърнард Селдън отново поклати глава. Беше заловен в примките на необяснимото. Той му предложи още нещо.

— Ако бях на твое място, щях да се опитам да се добера до сакатия.

На път за вкъщи обаче продължи да си мърмори:

— *Канали*, странно...

III

На следващата утрин Сайлас Хамър излезе от къщи с решителна стъпка. Беше решил да послуша Селдън и да намери сакатия човек, но вътрешно бе убеден, че търсенето му ще бъде напразно и че човекът ще е потънал вдън земя.

Тъмните стени, които ограждаха пасажа и скриваха слънцето, го правеха мрачен и загадъчен. Само на едно място, някъде по средата, имаше пролука и златист сноп лъчи осветяваше фигура, приседнала до стената. Тази фигура... да, това беше човекът!

Инструментът с тръбичките бе облегат на стената до патериците, а той драскаше нещо с цветен тебешир по паважа. Две от рисунките бяха завършени. Представляваха неизразимо красиви и деликатни горски пейзажи. Поклащащите се дървета и скокливият поток бяха като истински. Хамър отново се усъмни. Какъв бе този човек? Просто уличен музикант и художник или нещо повече?

Изведнъж загуби самоконтрол и заплашително и ядосано извика:
— Кой сте вие? За Бога, кой сте?

Усмехнатите очи на човека срещнаха неговите.

— Защо не отговаряте? Говори, човече, хайде!

После забеляза, че човекът рисуваше с невероятна скорост върху една каменна плоча. Хамър следеше движенията му с очи... Няколко замаха очертаха огромни дървета. После човек... приседнал на голям камък, който свири на същия инструмент. Човек със странно красиво лице и *кози крака*...

Сакатият направи рязко движение с ръка. Човекът на рисунката остана, но без козите си крака. Отново очите му срещнаха тези на Хамър.

— Бяха нечестиви.

Хамър се вторачи очарован. Лицето пред него беше същото като от картината, но странно и невероятно разкрасено... Изчистено от всичко, освен наситената, деликатна радост от живота.

Хамър се обърна, почти избяга надолу по улицата и изскочи на слънце, като си повтаряше непрестанно: „Не е възможно, не е възможно. Невъзможно... Аз съм луд, бълнувам!“ Лицето обаче го беше обсебило, лицето на Пан...

Отиде в парка и седна на един от столовете. Беше безлюдно време. Няколко бавачки с деца бяха седнали под сенките на дърветата. Тук-там в зеленината, подобна на острови в морето, се виждаха очертанията на лежащи хора...

За Хамър думите „жалък скитник“ бяха синоним на нещастие. Но днес той неочаквано изпита завист към тях...

От всички същества на земята те му се струваха единствено свободни. Под краката им бе само земята, над главите им — само небе, целият свят бе се отворил, за да го пребродят... никъде не бяха затворени, нито пък нещо ги сковаваше.

Изведнъж като светкавица го осени мисълта, че безпощадно е прикован от това, което обожаваше и ценеше най-много — богатството! Бе вярвал, че то е най-могъщото нещо на земята и сега, когато бе обгърнат от златната му мощ, разбираше колко е бил прав... Парите го държаха като заложник...

Но това ли е? За това ли става дума? Няма ли нещо по-дълбоко и истинско, което да не е забелязал? За парите ли става дума, или за неговата любов към тях? Беше окован във веригите, които сам бе създал. Не самото богатство, а любовта му към него го поробваше.

Сега вече се досещаше кои бяха двете сили, които го разкъсваха. Уютната, сдържана сила на материализма, която го обграждаше, и нейната противоположност — властният повик... нарече го „Повик на Крилете“.

Докато едната го притискаше, другата презрително ѝ обявяваше война. Никога не се примиряваха. И непрестанно, непрестанно го мамеше... Той така ясно го чуваше, че му се струваше, че разбира и думите.

— Не можеш да се споразумееш с мен — сякаш казваше то. — Защото аз съм над всичко. Ако последваш повика ми, трябва да се освободиш от всичко, което те задържа. Защото само Свободните ще могат да ме последват...

— Не мога! — възкликна Хамър. — Не мога...

Няколко души се извърнаха да видят едрия мъж, който си говореше сам.

И така, от него се искаше жертвоприношение, да жертва най-скъпото си, което бе част от самия него.

Част от самия него — той си спомни за човека без крака...

IV

— Какво, за Бога, те води насам? — попита Бъроу.

Наистина мисията в Ийст енд не беше място, което Хамър често посещаваше.

— Доста проповеди изслушах — започна милионерът, — които обясняват какво бихте могли да направите, ако имахте пари. Дойдох да ви съобщя, че вече ги имате.

— Много мило от твоя страна — отговори Бъроу с известна изненада. — Голямо дарение, а?

Хамър сухо се усмихна.

— Може и така да се каже. Просто всичко, което притежавам — до последното пени.

— *Какво?*

Хамър нахвърля детайлите сбито и делово.

Главата на Бъроу се завъртя.

— Искаш да кажеш, че даряваш цялото си състояние за подпомагане на бедните в Ийст Енд и назначаваш мен за попечител?

— Точно така.

— Но защо? *Защо?*

— Не бих могъл да ти обясня — отвърна бавно Хамър. — Помниш ли нашия разговор за идеите миналия февруари? Е, една такава идея ме е завладяла.

— Чудесно! — каза Бъроу и се наклони напред, а очите му светнаха.

— Няма нищо толкова чудесно — отвърна мрачно Хамър. — Не ми пука изобщо за бедните в Ийст Енд. Нямаат кураж за нищо! Аз самият бях много беден, но се измъкнах от бедността. Но сега трябва да се отърва от парите и тези глупаци от благотворителните общества няма да ги докопат. Ти си човек, на когото мога да имам доверие. Нахрани телата или душите, по-добре телата. Аз бях гладен, но можех да правя каквото си искам.

— Досега не се е случвало подобно нещо — заекна Бъроу.

— С цялата работа е свършено. Няма връщане назад — продължи Хамър. — Адвокатите най-сетне го уредиха и подписах всичко. Мога да ти кажа, че бях твърде зает през последните две седмици. Оказа се, че да се отървеш от богатството, е почти толкова трудно, колкото и да го постигнеш.

— Но... но сигурно си си запазил *нещо*?

— Нито пени — рече бодро Хамър — Е, не е съвсем вярно. Имам два пенса в джоба си — засмя се той.

Каза довиждане на объркания си приятел и излезе от мисията, тръгвайки по неприятно миришещите улици. Думите, които току-що бе изрекъл, отекваха в съзнанието му с болезнеността на безвъзвратна загуба. „Нито пени!“ От цялото си огромно богатство не беше запазил нищо. Сега го беше страх, страх от бедността, глада и студа. Жертвоприношението не бе никак сладко.

Въпреки това той чувстваше, че тежестта и заплахата, които криеха нещата около него, се бяха стопили. Скъсването на оковите го бе попарило и наранило, но мисълта за свободата го окриляше. Материалните му нужди можеше да заглушат Повика, но не можеха да го унищожат. Бе сигурен, че е безсмъртен.

Въздухът вече миришеше на есен, вятърът навяваше студ. Почувства хлад и потрепна, бе и гладен, защото бе забравил да хапне. Това ясно обрисова картината на неговото бъдеще. Беше невероятно, че се отказа от всичко, от лесния живот, топлината, удобствата! Тялото му напразно се бунтуваше... И още веднъж той почувства извисяващото го чувство, че е свободен...

Хамър се поколеба. Беше близо до спирката на метрото. Имаше два пенса в джоба си. Дойде му идеята да се качи и да отиде в парка да погледа мотаещите се безделници, които бе срещнал преди две седмици. Освен това хрумване нямаше никакви други планове.

Сега съвсем сериозно си мислеше, че е луд. Нормалните хора не правят като него. Но дори да беше така, то означаваше единствено, че лудостта е прекрасно нещо.

Да, сега ще отиде на открито в парка, при това ще отиде с метрото, в което влагаше и определена символика. Метрото бе символ на ужасите от заравянето, загъването в живота... Той ще излезе от него на открито, сред зеленина и дървета, където не съществува заплахата от притискащите стени на къщите.

Ескалаторът го отнасяше бързо и безмилостно надолу. Въздухът бе тежък и безжизнен. Застана в най-отдалечения край на перона, далеч от тълпата. От лявата му страна се намираше отворът на тунела, откъдето змията на влака всеки миг щеше да се появи. Цялото това място таеше нещо враждебно. Около него нямаше никой, освен едно момче, което се бе свило и потънало в пиански унес.

В далечината се чу все още слабият, заплашителен тътен на влака. Момчето стана от мястото си и се затътри, поклащайки се към Хамър, застана на ръба на платформата, надничайки в тунела.

В този момент загуби равновесие и падна. Всичко се случи невероятно бързо...

Хиляди мисли нахлуха едновременно в главата на Хамър. Пред очите му изплува свитата купчина, прегазена от автобуса и чу глас, който му казваше — „Не си го тургай на сърце, началство. Нищо не мой’ направи.“ Тогава осъзна, че единствено той може да спаси *този* живот. Нямаше никой друг наблизо, а влакът идваше... Всичко това премина през ума му със скоростта на светкавица. Почувства странна, спокойна яснота.

За една секунда трябваше да вземе решение и тогава разбра, че страхът му от смъртна не беше отслабнал. Ужасно го беше страх. И после влакът, изскачащ зад завоя, безсилен да спре навреме...

Хамър бързо грабна момчето в ръцете си. Никакъв естествен подтик на смелост не се появи, треперещото му тяло просто се подчиняваше на чуждия дух, който го призоваваше за саможертва. С последни сили той хвърли момчето на перона и падна...

Изведнъж страхът му се стопи. Материалния свят не го задържаше вече. Беше освободен от неговите окови. Стори му се за момент, че чува радостната свирня на Пан. После все по-близо и по-високо, поглъщайки всичко останало, поток от безброй криле връхлетя върху му, обгръщайки го, отнасяйки го...

ПОСЛЕДНИЯТ СЕАНС

Раул Дюброй прекоси Сена, тананикайки си някаква мелодийка. Беше добре изглеждащ млад французин на около тридесет и две, имаше свежо лице и малки черни мустачки. По професия беше инженер. Навреме стигна до „Кардоне“ и зави във входа с номер седемнадесет. Портиерката го изгледа от своята бърлога и недоволно измърмори някакво „добро утро“, на което той отговори весело. После се изкачи по стълбите до апартамента на третия етаж. Докато чакаше да отворят на позвъняването му, отново си изтананика същата мелодия. Раул Дюброй бе в особено добро настроение тази сутрин. Вратата отвори възрастна французойка с набръчкано лице. Усмихна му се широко, когато го видя.

— Добро утро, мосю.

— Добро утро, Елиз.

Той свали ръкавиците си и влезе във вестибюла.

— Мадам ме очаква, нали? — попита през рамо той.

— О, да, разбира се, мосю.

Елиз затвори входната врата и се обърна към него.

— Ако мосю влезе в малкия салон, мадам ще дойде след няколко минути. В момента си почива.

Раул я погледна остро.

— Тя не е ли добре?

— *Добре!*

Елиз изсумтя. Мина пред Раул и отвори вратата на малкия салон. Той влезе и тя го последва.

— *Добре!* — продължи тя. — Как би могла да бъде добре, милата? *Сеанси, сеанси*, все тези *сеанси*! Не трябва така, Господ не го е предвидил така. За мен, направо си казвам, това си е чисто вземане-даване с дявола.

Раул я потупа успокоително по рамото.

— Хайде, хайде, Елиз. Не се вълнувай. Не бива да виждаш дявола във всичко, което не разбираш.

Елиз поклати глава със съмнение и въздъхна недоволно:

— Ех, мосю може да казва каквото си иска, но на мен не ми харесва. Погледнете мадам, с всеки изминал ден става по-бледа и слаба. Пък и тези главоболия. — Тя вдигна ръце. — Не е хубава изобщо тая работа с духовете. Наистина привидения! Всички добри души са в Рая, а останалите — в Чистилището.

— Виждането ти за живота след смъртта е забавно наивно, Елиз — отбеляза Раул, Докато сядаше на стола.

— Аз съм добра католичка, мосю — защити се възрастната жена и разсърдена тръгна към вратата, но се спря с ръка на дръжката. — След като се ожените, мосю — каза тя с молба в гласа, — ще продължава ли всичко това?

— Елиз, ти си добра и предана — отвърна той, — посветила си се на своята господарка. Не се безпокой, веднъж стане ли моя жена, цялата тази „история с духовете“, както я наричаш, ще престане. Мадам Дюброй няма да се занимава повече със *сеанси*.

Лицето на Елиз разцъфна в усмивка и тя ентусиазирано попита:

— Истина ли говорите?

— Да — кимна той и мрачно, по-скоро говорейки на себе си, продължи: — На всичко това ще трябва да се сложи точка. Симон има невероятен дар и досега го използваше съвсем свободно, но мисля, че направи достатъчно. Както правилно отбеляза, Елиз, с всеки изминат ден тя става по-бледа и по-слаба. Животът на медиума е особено тежък и напрегнат, придружен от ужасно нервно натоварване. Както и да е, Елиз, твоята господарка е най-невероятният медиум в Париж, дори бих казал в, цяла Франция. При нея се стичат хора от цял свят, защото знаят, че няма фокуси, няма измама.

Елиз изсумтя пренебрежително.

— Измама! Не, не наистина. Мадам не би могла да излъже и новородено, дори да искаше.

— Тя е ангел — каза младият французин с плам. — И аз, аз ще направя всичко възможно да бъде щастлива. Вярваш ли ми?

Елиз се приближи и проговори с простосърдечно достойнство.

— Служа при мадам от много години, мосю. С цялото си уважение към нея, бих могла да твърдя, че я обичам. Ако не вярвах, че я обожавате така, както тя заслужава, *eh bien*, мосю! Бих ви разкъсала на парчета.

Раул се засмя.

— Браво, Елиз! Ти си предана приятелка и сега сигурно ме одобряваш, след като ти казах, че мадам ще изостави духовете.

Той очакваше възрастната жена да се засмее на шегата му, но за негова изненада тя остана мрачна.

— Ами да предположим, мосю — каза колебливо тя, — че духовете не искат да я изоставят?

Раул се вторачи в прислужницата.

— Какво искаш да кажеш?

— Казвам — повтори Елиз, — да предположим, че духовете не искат да я изоставят?

— Мислех, че не вярваш в духове, Елиз?

— Никога не съм ѝ вярвала — рече упорито Елиз. — Глупаво е да се вярва в тях. Въпреки това... Трудно е да се обясни, мосю. Разбирате ли, винаги съм считала тези медиуми, както сами се наричат, за хитри измамници, които използват ловко нещастieto на хората, загубили свои близки. Но мадам не е такава. Мадам е добра. Мадам е честна и... — Тя сниши гласа си и продължи със страхопочитание. — *Просто се случват разни неща*. Не на шега стават разни работи и от това ме е страх. Защото, мосю, уверена съм, не бива така. Против природата е и против *le bon Dieu*^[1] и ще се наложи *някой да плаща за това*.

Раул стана от стола си, доближи я и я потупа по рамото.

— Добрата ми Елиз, успокой се — усмихна ѝ се той. — Сега ще ти кажа нещо хубаво. Днес е последният ден със *сеанс*, от утре няма да има вече никакви сеанси.

— Значи *днес*, и край?

— Край, Елиз, край.

Тя печално поклати глава.

— Мадам не е добре... — започна тя.

Думите ѝ обаче бяха прекъснати, вратата се отвори и влезе висока светла жена. Беше елегантна и грациозна, с лице, приличащо на мадоните на Ботичели. Лицето на Раул се озари и Елиз се оттегли бързо и дискретно.

— Симон!

Той взе дългите ѝ бели ръце в своите и ги целуна.

— Раул, скъпи, мой! — нежно произнесе името му тя.

Той отново целуна ръцете ѝ и внимателно се вгледа в лицето ѝ.

— Симон, колко си бледа! Елиз ми каза, че си почиваш. Нали не си болна, скъпа моя?

— Не, не съм болна... — поколеба се тя.

Той я настани на дивана и седна до нея.

— Кажи тогава.

— Сигурно ще ме помислиш за глупачка — промърмори тя.

— Аз? Да те помисля за глупачка? Никога!

Симон отдръпна ръката си от него. За момент остана неподвижна, с поглед, втренчен в килима. После тихо и забързано изрече:

— Страх ме е, Раул.

Той я изчака да продължи, но тъй като тя не го направи, окуражително подхвърли:

— Но от какво?

— Просто ме е страх. Това е.

— Но...

Той я погледна объркано и тя бързо отговори:

— Абсурдно, нали? Но изпитвам точно това. Страх, нищо повече. Не знам от какво или защо, но през цялото време съм обзета от мисълта, че нещо ужасно ще ми се случи...

Тя се вторачи пред себе си. Раул внимателно я прегърна през рамото.

— Скъпа моя — започна той, — не трябва да се предаваш. Знаем за какво става дума, Симон. Напрежението в живота на медиума. Всичко, от което имаш нужда, е почивка, почивка и спокойствие.

Тя го погледна с благодарност.

— Да, прав си Раул. Точно от това се нуждая. Почивка и спокойствие.

Затвори очи и се облегна леко назад на ръката му.

— И щастие — прошепна Раул в ухото ѝ.

Притегли я към себе си. С все още затворени очи, Симон си пое дълбоко въздух.

— Да — отвърна тихо тя. — Когато ме прегръщаш, се чувствам сигурна. Забравям за живота си, ужасния живот на медиум. Знаеш много за него, но дори и ти не подозираш какво точно означава.

Той почувства как тялото ѝ се стяга в прегръдката му. Очите ѝ се отвориха отново и се втренчиха пред нея.

— Седиш в тъмнината на кабинета в очакване. А тъмнината е ужасна, Раул. Защото тя е празнота, липса. Съзнателно човек се изгубва в нея. После не знае какво става, не чувства нищо, а накрая идва бавното, болезнено завръщане, събуждането от съня и се чувстваш толкова изморен, толкова ужасно изтощен.

— Знам — промълви Раул. — Знам.

— Толкова изморен — прошепна отново Симон.

Тялото ѝ се отпусна, докато повтаряше тези думи.

— Но ти си невероятна, Симон.

Той взе ръцете ѝ в своите, опитвайки се да я накара да сподели неговия ентусиазъм.

— Ти си уникална. Най-великият медиум, когото е познавал някога светът.

Тя поклати глава, като леко се усмихваше на думите му.

— Да, да — настояваше Раул. Той извади две писма от джоба си. — Виж, от професор Рош и доктор Женир от Нанси. И двамата се надяват да провеждаш от време на време сеанси за тях.

— О, не! — Симон скочи на крака. — Няма! Няма! Трябва да се приключи с всичко. Завинаги! Ти ми обеща, Раул!

Раул се втренчи удивен в нея, докато тя се олюляваше пред него като лодка в морето. Стана и взе ръката ѝ.

— Да, да — опита се да я успокои той. — Разбира се, че е приключено, това е ясно. Но аз се гордея с теб, Симон, и затова споменах тези писма.

Тя го погледна бързо с кос поглед, пълен със съмнение.

— Никога няма да поискаш вече да провеждам сеанси, нали?

— Не, не — каза Раул — освен ако ти сама не пожелаеш, от време на време само за близки приятели...

Тя го прекъсна възбудено.

— Не, не, никога вече. Опасно е. Казвам ти, чувствам го, голяма опасност. — Тя закри лицето си за малко, после отиде до прозореца. — Обещай ми, че повече никога няма... — промълви през рамо тя.

Раул отиде до нея и я прегърна през раменете.

— Скъпа — каза нежно той, — обещавам, че след днес вече никога няма да се занимаваш с това.

Той почувства внезапното ѝ сепване.

— Днес — промърмори тя. — О, да, бях забравила мадам Екс.

Раул погледна часовника си.

— Тя всеки миг ще пристигне. Но, ако не си добре, Симон...

Симон сякаш не го чуваше, а следваше някакви свои мисли.

— Тя е... странна жена, Раул. Много странна. Знаеш ли, аз... аз почти изпитвам ужас от нея.

— Симон!

В гласа му имаше укор и тя веднага го почувства.

— Да, да, знам, Раул. Ти си като всички останали французи. За вас майката е свята и считаш, че не трябва така да се отнасям към нея, след като е загубила детето си. Но не мога да ти го обясня Раул. Тя е толкова едра и черна. А ръцете ѝ! Някога вглеждал ли си се в ръцете ѝ, Раул? Големи, силни като на мъж. О! — Тя потрепна и затвори очи.

Раул издърпа ръката си и сдържано рече:

— Наистина не мога да те разбера, Симон. Естествено, като жена би трябвало да изпитваш само съчувствие към друга жена, майка, загубила единствената си рожба.

Симон нетърпеливо махна с ръка.

— О, ти си този, който не можеш да разбереш, скъпи приятелю! Човек не може да преодолее подобни неща. Още в първия момент, когато я видях, почувствах... — тя разпери ръце. — *Страх!* Нали си спомняш, колко дълго време ѝ отказвах? Бях сигурна, че по някакъв начин ще ми донесе нещастие.

Раул сви рамене.

— Всъщност стана точно обратното — каза той сухо. — Всички сеанси преминаха със забележителен успех. Духът на малката Амели веднага те обсебваше и материализацията бе направо удивителна. Наистина професор Рош трябваше да види последната.

— Материализации... — произнесе с нисък глас Симон. — Известно ти е, че не знам какво се случва, докато съм в транс, затова, моля те, кажи ми наистина ли материализациите са толкова сполучливи?

Той кимна ентусиазирано.

— При първите сеанси фигурата на детето се виждаше в неясна мъгла — обясни той, — но при последния *сеанс*...

— Да?

Той продължи с особено нежен глас.

— Симон, детето беше там като истинско, от плът и кръв. Дори я докоснах, но когато видях, че това ти причинява болка, не позволих на мадам Екс да направи същото. Страхувах се, че тя ще загуби самоконтрол и това би могло да ти причини нещо.

Симон отново се приближи до прозореца.

— Бях страшно изтощена, когато се събудих — промълви тя. — Раул, сигурен ли си, наистина ли си сигурен, че това беше *истинско*? Знаеш, че добрата стара Елиз го счита за търговия с дявола?

Тя се засмя доста неуверено.

— Знаеш какво мисля — каза мрачно Раул. — Когато се сблъскаш с непознатото, винаги има опасност, но в случая каузата е благородна, защото това е каузата на науката. По целия свят винаги е имало мъченици на науката, пионери, платили цената на откритието, така че останалите безопасно да ги последват. Вече десет години работиш за тази наука с цената на ужасно нервно напрежение. Отсега нататък, след като си дала своя дял, си свободна да търсиш щастието си.

Тя му се усмихна нежно. Спокойствието ѝ се бе възвърнало. После бързо погледна часовника.

— Мадам Екс закъснява — промърмори тя. — Може и да не дойде.

— Мисля, че ще дойде — каза Раул. — Часовникът ти е малко напред, Симон.

Тя започна да се разхожда нагоре-надолу из стаята, като оправяше по нещо тук-там.

— Чудя се коя ли е тя, тази мадам Екс? Откъде е, каква е средата ѝ? Странно, че нищо не знаем за нея.

Раул повдигна рамена.

— Повечето хора, които отиват при медиум, по възможност запазват анонимността си — обясни той. — Елементарна предпазливост.

— Предполагам — съгласи се апатично Симон.

Малката порцеланова вазичка се изплъзна от пръстите ѝ и се строши на парчета върху плочките на камината. Тя рязко се обърна към Раул и прошепна:

— Виждаш ли? Не съм на себе си. Раул, ще ме помислиш ли за много, много страхлива, ако откажа на мадам Екс днешния сеанс?

Учуденият му поглед я накара да се изчерви.

— Ти ми обеща, Симон... — започна той внимателно.

Тя се облегна на стената.

— Няма да го направя, Раул. Няма.

Погледът му, нежен и укорителен, я накара да потръпне.

— Не мисля за парите Симон, макар сигурно да разбираш, че сумата, която ти предлагат за последния сеанс, е огромна. Просто огромна.

— Има неща, по-ценни от парите — прекъсна го предизвикателно тя.

— Разбира се — съгласи се той с топъл глас. — Точно това казвам. Помисли само. Това е една майка, която е загубила единственото си дете. В случай че си наистина болна и не е каприз от твоя страна, би могла да отхвърлиш прищевките на една богата дама, но би ли могла да откажеш на една майка да види за последен път детето си?

Медиумът отчаяно разпери ръце.

— О, ти ме измъчваш! — прошепна тя. — Въпреки това си прав. Ще направя каквото поискаш, но зная от какво се страхувам. От думата „майка“.

— Симон!

— Раул, съществуват първични, изначални сили. Повечето от тях са били унищожени от цивилизацията, но майчинството е непокътнато. Животни или хора, няма значение. В целия свят няма сила, равна на любовта на майката към детето. Тя не се подчинява на никакви закони, не познава никаква милост, готова е на всичко и може да унищожи без колебание каквото и да се изправи отпреде ѝ. — Тя спря леко задъхана, после се обърна към него с бърза, обезоръжаваща усмивка. — Днес сигурно изглеждам глупаво, Раул. Знам го.

Той я хвана за ръката и рече:

— Полегни си за малко. Почини си, докато тя дойде.

— Добре — усмихна се тя и излезе от стаята.

Раул остана замислен за известно време, после отиде до вратата, отвори я, прекоси коридора и влезе във всекидневната отсреща.

Стаята много приличаше на тази, която бе напуснал, но в единия ѝ край имаше ниша с голямо кресло. Тежки черни завеси закриваха нишата. Елиз подреждаше стаята. Близко до нишата бяха поставени два стола и малка кръгла маса. На нея имаше малък барабан, рог, няколко листа и моливи.

— За последен път — промърмори Елиз с мрачно задоволство.
— О, мосю, така ми се иска всичко вече да е свършило.

Прозвуча рязкото извъняване на електрическия звънец.

— Ето я и нея, онази зловредна жена — продължи старата прислужница. — Не може ли да иде да се помоли като хората за душата на детето си в църква и да запали една свещ на Божията майка? Не знае ли Всемиловитият какво е най-добре за нас?

— Елиз, отиди да отвориш вратата — нареди ѝ безапелационно Раул.

Тя го изгледа, но се подчини. След малко се върна и въведе гостенката.

— Ще съобщя на господарката, че сте дошли, мадам.

Раул се приближи, за да стисне ръката на мадам Екс.

Думите на Симон витаеха в съзнанието му.

„Толкова едра и толкова черна.“

Тя *наистина* беше едра жена и строгият ѝ траур по френския обичай изглеждаше нелепо. Заговори с много нисък глас.

— Страхувам се, че малко закъснях, мосю.

— Съвсем малко — отвърна с усмивка Раул. — Мадам Симон си почива. Съжалявам, но трябва да ви кажа, че тя не е в най-добрата си форма. Много е нервна и напрегната.

Ръката ѝ стегна неговата като в менгеме.

— Нали ще има сеанс? — попита остро тя.

— О, да, мадам.

Мадам Екс въздъхна облекчено и седна на стола, а един от наситено черните воали се развя около нея.

— О, мосю — промълви тя, — не можете да си представите, не можете да повярвате каква радост ми носят тези сеанси! Мъничката ми! Моята Амели! Да я виждам, да я чувам, вероятно дори да мога да протегна ръка и да я докосна.

Раул заговори бързо и категорично.

— Мадам Екс, как да ви обясня? Не трябва да правите нищо, освен по мое изрично указание. В противен случай съществува много сериозна опасност.

— Опасност за мен?

— Не, мадам — каза Раул. — За медиума. Необходимо е да разберете, че науката обяснява по някакъв начин явленията, които се случват. Ще се изразя съвсем просто, без да използвам специфичния език. За да се прояви, духът е необходимо да използва реалната физическа субстанция на медиума. Забелязали сте изпарението, което излиза от устните на медиума. То в крайна сметка кондензира и се оформя в нещо като физическа прилика на тялото, което е носела душата. Считаме, че тази именно ектоплазма е всъщност субстанцията на медиума. Надяваме се някой ден да го докажем чрез внимателно експериментиране и измерване, но голямата трудност е в опасността и болката, която крие всякакъв допир с явлението. Грубият допир с материализацията би могъл да доведе дори до смъртта на медиума.

Мадам Екс го слушаше с напрегнато внимание.

— Това е много интересно, мосю. Кажете ми, няма ли да дойде време, когато материализацията ще бъде в такъв напреднал стадий, че ще бъде възможно да се отдели от създателя си — медиума?

— Това са фантазии, мадам.

Тя продължи да настоява.

— Но всъщност не са невъзможни, нали?

— Засега съвсем невъзможни.

— Може би в бъдеще?

Отговорът на този въпрос му беше спестен от влизането на Симон. Изглеждаше безжизнена и бледа, но очевидно напълно възстановила самоконтрола си. Доближи се и стисна ръката на мадам Екс, макар Раул да забележа лекия трепет, който пробяга по нея.

— Съжалявам да чуя, че не сте добре, мадам — каза мадам Екс.

— Няма нищо — отвърна Симон доста рязко. — Ще започваме ли?

Тя отиде до нишата и седна в креслото. Раул усети, че го залива вълна от страх.

— Не си се оправила достатъчно! — възкликна той. — По-добре да прекратим *сеанса*. Мадам Екс ще прояви разбиране.

— Мосю!

Мадам Екс се повдигна недоволна.

— Да, да, така ще бъде по-добре. Сигурен съм.

— Мадам Симон ми обеща още един път.

— Така е — тихо се съгласи Симон. — И съм готова да удържа на думата си.

— Надявам се, мадам — каза жената.

— Няма да престъпя думата си — каза хладно Симон и добави внимателно — Не се безпокой, Раул. В края на краищата е за последен път. За последен път, слава Богу.

По неин сигнал Раул дръпна тежките черни завеси пред нишата. Издърпа и завесите на прозореца така, че стаята остана в полумрак. Посочи единия от столовете на мадам Екс и се подготви да заеме другия. Мадам Екс се поколеба.

— Ще ме извините, мосю, но... Аз напълно вярвам във вашата и тази на мадам Симон почтеност. Позволих си да донеса това с мен, за да бъдат доказателствата ми още по-неопровержими.

Тя извади от чантата си здрава корда.

— Мадам! — извика Раул. — Това е обида!

— Предпазна мярка.

— Повтарям, това е обида.

— Не разбирам съображенията ви, мосю — каза студено мадам Екс. — Ако няма измама, не би трябвало да се страхувате от нищо.

Раул се изсмя презрително.

— Мога да ви уверя, че няма от какво да се страхувам. Завържете ръцете ми. Ако щете, завържете и краката.

Думите му не предизвикаха желания ефект и тихо и без емоции мадам Екс изрече:

— Благодаря ви, мосю.

Тръгна към него с ролката корда.

Изведнъж Симон извика зад завесата.

— Не, Раул. Не. Не й позволявай да го прави.

Мадам Екс се усмихна подигравателно.

— Мадам се страхува — отбеляза тя саркастично.

— Да, боя се.

— Внимавай какво говориш, Симон! — извика Раул. — Очевидно мадам Екс е останала с впечатлението, че сме шарлатани.

— Просто искам да съм сигурна — отвърна мрачно дамата и методично се зае да завърже Раул за стола.

— Трябва да ви поздравя за вашите възли, мадам — отбеляза той иронично, когато тя свърши. — Доволна ли сте сега?

Мадам Екс не отговори. Обиколи стаята, оглеждайки внимателно ламперията. После заключи вратата, водеща към хола, извади ключа и се върна на мястото си.

— Сега — каза тя с глас, който трудно би могъл да бъде описан, — сега съм готова.

Минутите се нижеха. Зад завесата дишането на Симон ставаше все по-тежко и хъркащо. После този звук изцяло изчезна, заместен от стенания. Последваха няколко минути тишина, прекъснати от внезапно потрепване по барабана. Рогът се повдигна и падна на земята. Чу се ироничен смях. Завесата пред нишата леко се отмести така, че фигурата на медиума с глава обронена на гърдите се виждаше достатъчно добре през отвора. Изведнъж дъхът на мадам Екс секна. Подобен на лента поток мъгла започна да излиза от устата на медиума. Кондензираше постепенно в някаква форма, формата на малко дете.

— Амели! Мъничката ми Амели! — дочу се хриптящият шепот на мадам Екс.

Неясната фигура се избистряше постепенно. Раул се бе втренчил с невярващи очи. По-успешна материализация не се бе случвала досега. Със сигурност това бе истинско дете, дете от плът и кръв.

— *Матап!* — заговори мекият детски глас.

— Детето ми! — извика мадам Екс. — Детето ми!

Тя почти се надигна от стола си.

— Бъдете внимателна, мадам — предупреди Раул.

Материализацията премина колебливо през завесите. Беше дете. То стоеше там с протегнати напред ръце.

— *Матап!*

— О! — възкликна мадам Екс и отново се надигна от мястото си.

— Мадам! — извика Раул обезпокоен. — Медиумът...

— Трябва да я докосна — изхърка мадам Екс и се придвижи една стъпка напред.

— За Бога, мадам, овладейте се! — изкрещя Раул. Той наистина бе изплашен. — Веднага седнете!

— Малкото ми детенце! Трябва да я докосна.

— Мадам, заповядвам ви, седнете!

Раул отчаяно се бореше да се освободи, но мадам Екс си бе свършила чудесно работата и той бе безпомощен. Завладя го ужасяващо усещане за приближаващо бедствие.

— За Бога, мадам, седнете! — изкрещя отново той. — Помислете за медиума.

Мадам Екс се обърна към него с груб смях.

— Какво ме интересува медиума? — викна тя. — Искam детето си.

— Вие сте луда!

— Моето дете. Моето дете, казвам ви. Моето собствено, дете. Моята плът и кръв! Мъничката се завръща от мъртвите при мен. Жива, с топлия си дъх.

Раул отвори уста, но не успя да издаде и звук. Тя бе ужасна! Безпощадна, подивяла, погълната от собствената си страст. Устните на детето се разтвориха и за трети път проехтяха думите:

— *Maman!*

— Ела при мен, миличко! — проплака мадам Екс.

С бързо движение тя пое детето в ръцете си. Иззад завесите се чу продължителен стон от непоносима болка.

— Симон! — извика Раул. — Симон!

Той почти не осъзна, че мадам Екс изтича край него, отключи вратата и стъпките ѝ отзвучаха надолу по стълбите.

Зад завесата още се чуваше проточения, кошмарен вой. Подобен вик Раул не бе чувал през живота си. Викът бе сменен с ужасни, давящи се звуци. После се чу глухо тупване от тяло на пода...

Раул се бореше като луд да се освободи. В треската си той постигна невъзможното — разкъса кордата със зъби. Докато се опитваше да се изправи, в стаята влетя Елиз и извика:

— Мадам!

— Симон! — извика Раул.

Те се затичаха и дръпнаха завесата.

Раул се запрепъва, отстъпвайки назад.

— Божичко! — прошепна той. — Червена, цялата червена...

Отзад гласът на Елиз прозвуча пресипнало и колебливо.

— Мадам е мъртва. Всичко свърши. Кажете ми какво стана, мосю? *Защо мадам цялата се е смалила?* Защо е станала наполовина?

Какво се е случило?

— Не знам — отвърна Раул.

Гласът му се извиси в писък.

— Не знам. Не знам. Но мисля... Аз полудявам... Симон!
Симон!

---

[1] Всемилостивия Бог (фр.). — Б.пр. ↑

SOS

I

— Охо! — възкликна с одобрение мистър Динсмийд, като погледна кръглата маса. Отблясъците от камината осветяваха грубата бяла покривка, ножовете, вилиците и всичко останало по масата.

— Готово ли е всичко? — попита колебливо мисис Динсмийд.

Беше малко повяхнала жена с безцветно лице, изпъната назад рядка коса и нервни маниери.

— Всичко е готово — напрегнато, но сърдечно отвърна той на съпругата си.

Бе едър мъж с отпуснати рамене и широко червено лице. Имаше малки свински очички, които проблясваха под големите му рошави вежди, и голяма голобрада челюст.

— Лимонада? — предложи мисис Динсмийд, почти шепнейки.

Съпругът ѝ поклати глава.

— Чай. Във всички случаи е по-добре. Погледни какво е времето. Вали и духа. За вечер като тази точно една чаша чай си трябва. — Той ѝ намигна закачливо и продължи да оглежда масата. — Едно хубаво ядене с яйца, солено месо, хляб и сирене. Това искам за вечеря. Хайде, иди и го пригответи. Шарлот те чака в кухнята да ѝ помогнеш.

Внимателно намотавайки кълбото прежда, с което плетеше, мисис Динсмийд стана.

— Израсна и стана много хубава — промърмори тя. — Бих казала дори красавица.

— О! — възкликна мистър Динсмийд — Същинско копие на майка си! Хайде върви и да не губим повече време.

Продължи да се разхожда из стаята, като си тананикаше. Приблужи се до прозореца и погледна навън.

— Гадно време. Няма изгледи някой да ни дойде на гости тази вечер — промърмори си той и излезе от стаята.

Десет минути по-късно мисис Динсмийд влезе, носейки ястие с пържени яйца. Зад нея вървяха двете ѝ дъщери и носеха останалите

неща. Следваха ги мистър Динсмийд и синът му. Главата на семейството зае почетното място на масата.

— Да благодарим за това, което щедро ни се дава, и така нататък — рече насмешливо той. — Да е благословен човекът, измислил консервите. Чудно, какво ли щяхме да правим в такова отдалечено място, ако нямахме по някоя консерва, когато месарят забрави да наmine през седмицата? — Той продължи ловко да реже соленото месо.

— Чудя се, на кого му е дошло наум да построи подобна къща, отдалечена на мили от най-близкото село — отбеляза кисело дъщеря му Магдалийн. — Няма жива душа.

— Така е — отвърна баща ѝ. — Няма.

— Не мога да разбера защо я купи, татко? — попита Шарлот.

— Не можеш ли, моето момиче? Ами имам си причини. Имам си причини.

Очите му срещнаха тези на жена му, но тя се намръщи.

— Има и духове — добави Шарлот. — Тук за нищо на света не бих спала сама.

— Бабини деветини — смъмри я баща ѝ. — Не си видяла нищо, нали? Хайде, хайде.

— Не съм *видяла* навярно, но...

— Но какво?

Шарлот не отговори, но леко потрепери. Вълна от силен дъжд удари в прозореца. Мисис Динсмийд изпусна лъжицата си върху подноса и той издрънча.

— Да не си се изнервила, майко? — попита мистър Динсмийд. — Просто нощта е ужасна. Не се безпокойте. Тук сме на сигурно място до камината и няма жива душа отвън, която би могла да ни притесни. Е, би било чудо, ако се случи подобно нещо. А чудеса не стават. Не, не се случват чудеса — завърши той, сякаш говореше на себе си, а в гласа му прозвуча някакво особено задоволство.

Тъкмо бе изрекъл последните думи, когато се чу внезапно тропане по вратата. Мистър Динсмийд се вцепени.

— Какво беше това? — промърмори той. Долната му челюст увисна.

Мисис Динсмийд изскимтя и се загърна с шала си. Цветът на лицето на Магдалийн се възвърна и накланяйки се към баща си, каза:

— Случи се чудото. По-добре ще е да му отвориш, който и да е навън.

II

Двадесет минути преди това Мортимър Кливланд стоеше в мъглата под проливния дъжд и оглеждаше колата си. Наистина дяволски лош късмет. Две спуквания на гума на разстояние от десет минути и ето го тук, отдалечен на мили отвсякъде, по средата на голите Уилтшърски хълмове, преди падането на нощта и без подслон. Така му се падаше, като реши да мине направо. Само да не беше се отклонявал от главния път! Сега бе затънал по този каруцарски път и нямаше представа дали наблизко се намира някакво населено място.

Той се огледа объркано и погледа му се спря на някаква светлина по хълма над него. След секунда мъглата я скри отново, но изчака търпеливо и успя да я зърне за втори път. След кратък размисъл, той излезе от колата и тръгна нагоре по хълма.

Скоро излезе от мъглата и разбра, че светлината идва от прозореца на малка къща. Тук поне щеше да намери подслон. Мортимър Кливланд ускори крачка, накланяйки се напред, за да посрещне ударите на вятъра и дъжда, които явно правеха всичко възможно да го върнат обратно.

Кливланд бе известна личност, макар несъмнено повечето хора да нямаха никаква представа от името и постиженията му. Беше авторитет в областта на психиатрията и бе написал две великолепни книги за подсъзнанието. Беше член на психиатричното научно дружество и се интересувахе от окултизъм дотолкова, доколкото това имаше значение за изследванията и изводите му.

По природа бе особено податлив на влияния и чрез съзнателни усилия бе задълбочил този си природен дар. Когато най-сетне достигна къщата и потропа на вратата, усети вълнение. Любопитството му се изостри, всичките му сетива бяха нащрек.

Чуваше ясно приглушения говор отвътре. В момента, в който почука, изведнъж настъпи тишина и се чу звук от преместване на стол. В следващия момент вратата отвори момче на около петнадесет. Кливланд успя да види през рамото му обстановката вътре.

Интериорът му напомняше картина на някой от холандските майстори. Кръгла маса, подредена за вечеря, семейство, насядало около нея, две-три мъждукащи свещи и всичко това озарено от огъня в камината. Бащата, едър мъж, седеше в единия край на масата, а срещу него — дребна жена с уплашено лице. Близко до вратата седеше момиче, което се бе обърнало и гледаше право в Кливланд. Стреснатите ѝ очи се вираха в неговите, ръката ѝ бе застинала, на път да поднесе чаша към устните.

Кливланд забеляза веднага, че беше необикновено красива. Косата ѝ сякаш бе от чисто злато и обгръщаше лицето като в мъгла, а силно раздалечените ѝ очи бяха ясно сиви. Устните и брадичката ѝ бяха като на италианска мадона.

Настъпи мъртва тишина. Тогава Кливланд влезе в стаята и обясни затруднението си. Когато завърши баналната си история, последва пауза. Полагайки усилия, най-сетне бащата стана.

— Заповядайте, сър... Мистър Кливланд ли казахте?

— Точно така — отвърна Мортимър с усмивка.

— О, да. Заповядайте, мистър Кливланд. Кучешко време, а? Елате до огъня. Затвори вратата, Джони. Няма да стоиш цяла вечер там, я!

Кливланд пристъпи и седна на един дървен стол до огъня. Малкият Джони затвори вратата.

— Динсмейд. Името ми е Динсмейд — представи се мъжът. Беше станал самата любезност. — Това са съпругата ми и двете ми дъщери, Шарлот и Магдалийн.

За първи път, Кливланд успя да види лицето на момичето, което седеше с гръб към него. Забеляза, че и тя е красива като сестра си, но по съвършено различен начин. Имаше много тъмна коса, лице, бледо като мрамор, деликатен орлов нос и строги устни. Притежаваше някаква скована красота, сурова, почти неумолима. Когато баща ѝ я представи, тя кимна и вторачи изпитателния си поглед в него. Като че го преценяваше, премерваше го с аршина на своите младежки представи.

— Ще пийнете ли нещо, а, мистър Кливланд?

— Благодаря ви — отвърна Мортимър. — Чаша чай ще ми дойде много добре.

Мистър Динсмийд се поколеба за малко, после взе една след друга петте чаши и ги изля в една купа.

— Чаят е изстинал — каза рязко той. — Ще направиш ли друг, майко?

Мисис Динсмийд бързо стана и излезе с чайника. Мортимър почувства, че тя се радва да излезе от стаята.

Скоро поднесоха горещия чай и неочакваният гост бе поканен да похапне.

Мистър Динсмийд не спираше да говори. Беше обстоятелствен, мил и приказлив. Разказа на непознатия всичко за себе си. Наскоро се бе оттегил от строителството, да, беше се справил доста добре. Двамата със съпругата му решили, че имат нужда от малко чист въздух. Досега не били живели в провинцията. Неподходящо време, разбира се, октомври, ноември, но не искали да изчакват. „Животът е пълен с изненади, сър.“ Така взели тази къща. Осем мили пустош отвсякъде и деветнадесет от най-близкото място, което би могло да се нарече град. Не, те не се оплакват. Момичетата го намират за малко скучно, но той и жена му се радват на тишината.

Продължи да говори, почти хипнотизирайки Мортимър с равномерно то си бърборене. Тук нямаше нищо особено, съвсем банална семейна картина. Въпреки това онзи първи поглед върху обстановката му подсказваше, че съществува някакво напрежение, някаква скованост, които някой от тези пет човека излъчваше, но не можеше да разбере кой. Чисти глупости, просто нервите му бяха много опънати! Хората просто се бяха сепнали от внезапното му появяване и това бе всичко.

Попита за подслон за през нощта и с готовност му отговори:

— Трябва да останете при нас, мистър Кливланд. Няма нищо на мили оттук. Ще ви дадем стая и макар пижамите ми да са малко широчки за вас, ще бъде по-добре, отколкото нищо. Вашите дрехи пък ще изсъхнат до сутринта.

— Много мило от ваша страна.

— Няма нищо — отвърна мъжът сърдечно. — Както казах, човек не би могъл да изпъди и куче в нощ като тази. Магдалийн, Шарлот, качете се горе и се заемете със стаята.

Двете момичета излязоха. След малко Мортимър чу стъпките им над главата си.

— Напълно разбирам, че за две привлекателни млади дами като дъщерите ви мястото е скучно — отбеляза Кливланд.

— Хубавички са, а? — изпъчи се мистър Динсмийд с бащина гордост. — Хич не приличат на майка си или на мен. Ние сме непретенциозна двойка, но казвам ви, мистър Кливланд, много сме привързани един към друг. А, Маги, не е ли така?

Мисис Динсмийд се усмихна одобрително. Тя бе започнала отново да плете. Иглите ѝ бързо чаткаха. Бе сръчна плетачка.

В този момент съобщиха, че стаята е приготвена и след като благодари още веднъж, Мортимър изяви желание да се качи горе.

— Поставихте ли грейка в леглото? — заинтересува се мисис Динсмийд, внезапно загрижена за честта на къщата.

— Да, майко, две.

— Така — каза Динсмийд. — Момичета, качете се с господина и вижте дали няма да му е необходимо още нещо.

Магдалийн отиде до прозореца и провери дали е добре затворен. Шарлот хвърли последен поглед на тоалетните принадлежности. Те се задържаха до вратата.

— Лека нощ, мистър Кливланд. Сигурен ли сте, че имате всичко необходимо?

— Да, благодаря, мис Магдалийн. Притеснявам се, че ви причиних толкова неудобства. Лека нощ.

Те излязоха, затваряйки вратата след себе си. Мортимър Кливланд остана сам. Съблече се бавно и замислено. След като навлече розовата пижама на мистър Динсмийд, събра собствените си мокри дрехи и ги остави пред вратата, както домакинът му бе казал. Отдолу се дочуваше боботене от гласа на Динсмийд.

Само какъв приказливец беше този човек! Доста странна личност. Всъщност имаше нещо странно в цялото семейство или това бе само негова илюзия?

Върна се бавно в стаята си и затвори вратата. Застана до леглото, погълнат от мисли. Изведнъж се сепна...

Махагоновата масичка до леглото бе покрита с прах. Върху нея бяха изписани три ясно видими букви, SOS.

Мортимър се втренчи. Не можеше да повярва на очите си. Надписът потвърждаваше смътните му предположения и предчувствия. Значи е бил прав. Имаше нещо съмнително в тази къща.

SOS. Зов за помощ. Но чий бе пръстът, написал го върху прахта? На Магдалийн или на Шарлот? Спомни си, че и двете се задържаха до вратата, преди да излязат от стаята. Чия ръка тайно е докоснала масата и е очертала тези три букви?

Лицата на двете момичета изплуваха пред него. Това на Магдалийн, надменно, с тъмен ореол и това на Шарлот — такова, каквото за пръв път го бе видял — широко разтворените очи, уплахата, нещо неопределимо в погледа й...

Отново отиде до вратата и я отвори. Вече не се чуваше боботенето на мистър Динсмийд. Къщата беше притихнала.

Помисли си: „Нищо не може да се направи тази вечер. Утре може би. Ще видим.“

III

Кливланд се събуди рано. Слезе долу, премина през всекидневната и излезе в градината. Утринта беше свежа и красива след дъжда. Още някой също се бе събудил рано. В дъното на градината, загледана в хълмовете, Шарлот се бе облегла на оградата. Докато се приближаваше към нея, пулсът му леко се ускори. През цялото време бе тайно убеден, че именно Шарлот бе написала буквите. Когато стигна до нея, тя се обърна и му каза добре утро. Очите ѝ бяха прави и детински, нямаше дори и следа от нещо потайно в тях.

— Чудесна сутрин — усмихна ѝ се Мортимър. — Тази сутрин е пълната противоположност на времето вчера.

— Така е наистина.

Мортимър откъсна клонче от близкото дърво и започна небрежно да изписва букви по равния пясък под краката си. Първо изрисува S, после O, после отново S, като в същото време внимателно наблюдаваше момичето. Но отново не откри и следа от разбиране.

— Знаете ли какво означават тези букви? — попита рязко той.

Шарлот леко присви очи.

— Не са ли сигнал, подаван от корабите при бедствие? — попита тя.

Мортимър кимна с глава.

— Някой бе написал това на масата до леглото ми снощи — каза тихо той. — Помислих си да не би да сте *вие*?

Тя го погледна с удивени, широко отворени очи.

— Аз? О, не!

Значи беше сгрешил. Прободе го чувство на разочарование. А беше сигурен. Толкова сигурен. Много редки бяха случаите, в които интуицията му го подвеждаше.

— Напълно ли сте сигурна? — настоя той.

— О, да.

Те се обърнаха и бавно тръгнаха към къщата. Шарлот очевидно бе угрижена от нещо. Отговаряше вяло на редките му реплики.

Изведнъж го заля с поток от думи, изричайки ги с тих глас.

— Странно е, че питате за тези букви, SOS. Аз не съм ги написала, но съвсем логично бих могла да бъда именно аз.

Той се спря и я погледна, а тя бързо продължи:

— Знам, че звучи глупаво, но съм толкова изплашена. Така ужасно ме е страх, че когато дойдохте снощи, ми се стори, че това е като отговор на нещо.

— От какво се страхувате? — попита бързо той.

— Не знам.

— Не знаете?

— Мисля, че от къщата. Откакто сме дошли, това чувство се задълбочава. Всеки изглежда променен по някакъв начин. Татко, мама, Магдалийн. Те всички са доста променени.

Мортимър не отговори веднага. Шарлот продължи:

— Нали знаете, смята се, че къщата е населена с духове.

— Моля? — Любопитството му моментално се събуди.

— Да, преди години някакъв мъж убил жена си тук. Разбрахме за това едва след като пристигнахме. Татко казва, че призраците са пълна глупост, но аз... не зная...

Мортимър бързо мислеше.

— Кажете ми — попита той делово, — да не би убийството да е било извършено в стаята, където спях снощи?

— Не знам нищо за това — отвърна Шарлот.

— Чудя се — промърмори почти на себе си Мортимър. — Да, може би е това.

Шарлот го изглежда с неразбиране.

— Мис Динсмийд — каза внимателно Мортимър, — не сте ли се питали някога дали не притежавате качества на медиум?

Тя се втренчи в него.

— Знаете, че *вие* сте написали онова SOS миналата нощ — каза тихо той. — О, съвсем несъзнателно, разбира се. Духът на престъплението, така де се каже, витае из къщата. Чувствителност като вашата може да бъде повлияна по подобен начин. Вие сте пресъздали усещанията и виждането на жертвата. Преди много години *тя* може би е написала SOS на масата, а снощи вие несъзнателно сте го възпроизвели.

Лицето на Шарлот се проясни.

— Разбирам — каза тя. — Мислите ли, че това е обяснението?

Чу се глас от къщата, който я викаше, и тя се запъти натам, оставяйки Мортимър да се разхожда нагоре-надолу по градинската пътека.

Беше ли доволен от собственото си обяснение? Хвърляше ли то светлина върху всички факти, които познаваше? На това ли се дължеше напрежението, което бе почувствал, когато влезе в къщата?

Все още имаше странното чувство, че внезапното му появяване бе предизвикало нещо като вцепенение у всички. Помисли си: „Не трябва да се увличам по психологическите обяснения. Те може би се отнасят до Шарлот и не засягат останалите. Моето пристигане разстрои всички, всички без Джони. За каквото и да става дума, Джони е вън от играта.“

Беше твърде сигурен. Странно защо, но беше така.

В този момент Джони излезе от къщата и се доближи до гостенина.

— Закуската е готова — каза той стеснително. — Ще дойдете ли?

Мортимър забеляза, че пръстите на момчето са доста изпоцапани. Джони усети погледа и смутено се засмя:

— Все се ровичкам из химикалите. Това понякога много ядосва татко. Той иска да се занимавам със строителство, а аз с химия и опити.

Мистър Динсмейд се показва на прозореца отсреща, едър, весел, усмихнат. Веднага щом Мортимър го погледна, у него отново се събуди предишното недоверие и неприязън. Мисис Динсмейд вече беше седнала на масата. Тя го поздрави с безизразния си глас и той отново почувства, че по една или друга причина тя се бои от него.

Магдалийн дойде последна. Кимна му леко и седна на мястото срещу него.

— Добре ли спяхте? — попита внезапно тя. — Удобно ли ви беше леглото?

Тя го гледаше настойчиво и когато той любезно отговори утвърдително, забеляза нещо като сянка на разочарование да преминава през лицето ѝ. Какво ли друго очакваше той да каже?

Обърна се към домакина и с приятен тон попита:

— Вашето момче като че го влече химията?

Чу се звън от счупено. Мисис Динсмийд бе изпуснала чашата си.
— Е, хайде сега, Маги, хайде — смъмри я съпругът ѝ.

На Мортимър му се стори, че чува нотка на предупреждение и заплаха в гласа му. Стопанинът се обърна към гостенина си и започна подробно да излага преимуществата на строителния занаят и да обяснява как не трябва на малките момчета да се позволява да си вирят много носа.

След закуска Мортимър отиде в градината, без да го придружава никой, и запали цигара. Скоро се налагаше да си тръгне оттук. Подслон за през нощта беше едно нещо, а да удължи престоя си — съвсем друго. Бе необходим някакъв предлог. Какъв всъщност предлог би могъл да съчини? Въпреки това бе изпълнен от нежелание да си тръгне.

Премисляйки отново и отново ситуацията, той тръгна по една пътека, която водеше към задната страна на къщата. Подметките му бяха направени от суров каучук и не издаваха почти никакъв шум. Мина покрай прозореца на кухнята и чу думите, изречени от Динсмийд. Те веднага привлякоха вниманието му.

— Добра сума пари е това, добра.

Гласът на мисис Динсмийд отвърна нещо. Беше твърде слаб, за да може Мортимър да различи думи, но Динсмийд отговори ясно:

— Близко шестдесет хиляди лири. Така ми каза адвокатът.

Мортимър нямаше намерение да подслушва и тръгна по обратния път, дълбоко замислен. Споменаването на пари проясняваше положението. По един или друг начин ставаше дума за шестдесет хиляди лири. Това правеше нещата по-ясни, но и по-неприятни.

Магдалийн излезе от къщата, но гласът на баща ѝ я извика и тя веднага се върна. После самият Динсмийд се присъедини към госта си.

— Рядко хубава утрин — каза той сърдечно. — Надявам се и с колата ви всичко да е наред.

„Иска да разбере кога ще си тръгвам“ — помисли си Мортимър.

На глас обаче изрече още веднъж благодарности за любезното гостоприемство.

— Няма защо, няма защо — отвърна Динсмийд.

Магдалийн и Шарлот излязоха заедно от къщата и хванати ръка за ръка се запътиха към грубо издялана пейка малко по-нагоре.

Тъмната коса на едната и златната на другата бяха приятен контраст. Мортимър спонтанно рече:

— Дъщерите ви са много различни, мистър Динсмийд.

В този момент той палеше лулата си. Направи рязко движение с китката и изпусна кибрита.

— Мислите ли? — попита той. — Да. Ама са толкова различни.

Интуитивно Мортимър светкавично реагира:

— Разбира се, не може и двете да са ваши дъщери.

Забеляза как Динсмийд го погледна, поколеба се за момент и после се реши.

— Много умно преценихте, сър — отвърна той. — Да, едната от тях е подхвърлено дете. Взехме я като бебе и я отгледахме като свое собствено. Тя изобщо няма представа за това, но скоро ще се наложи да научи.

Той въздъхна.

— Нещо, свързано с наследство? — подхвърли тихо Мортимър.

Другият хвърли подозрителен поглед към него.

После реши, че най-добре е да бъде искрен. Маниерът му стана почти агресивно откровен.

— Странно, че мислите така, сър.

— Телепатия — усмихна се Мортимър.

— Случи се така, сър. Взехме я, за да направим услуга на майката, срещу възнаграждение, тъй като по онова време започвах със строителния занаят. Преди няколко месеца забелязах обява във вестниците, в която се издирваше дете, по моему отговарящо на нашата Магдалийн. Срегнах се с адвокатите и дълго разговаряхме за едно-друго. Както и очаквах, бяха подозрителни, но сега вече всичко е изяснено. Следващата седмица ще заведе момичето в Лондон, но тя още нищо не знае. Баща ѝ, изглежда, е бил един от онези богати евреи. Той научил за съществуването на детето няколко месеца преди смъртта си. Наел агенти, за да я издирят, и оставил всичките си пари на нея, в случай че бъде намерена.

Мортимър слушаше много внимателно. Нямахше причина да не вярва в историята на мистър Динсмийд. Тя обясняваше тъмната хубост на Магдалийн, а вероятно и надменния ѝ маниер. Въпреки това дори и историята да беше истинска, нещо оставаше прикрито.

Но Мортимър нямаше никакво намерение да събужда съмненията на Динсмийд. Напротив, положи всички усилия да ги приспи.

— Много интересна история, мистър Динсмийд — каза той. — Искан ми се да поздравя мис Магдалийн. Наследница и хубавица, очакват я прекрасни моменти.

— Така е — съгласи се сърдечно баща ѝ. — Освен това тя е много добро момиче, мистър Кливланд.

Гласът му прозвуча топло и сърдечно.

— Ами... май трябва да тръгвам — рече Мортимър. — Искан още веднъж да ви благодаря, мистър Динсмийд, за любезното ви гостоприемство.

Заедно с домакина си той влезе в къщата, за да се сбогува с мис Динсмийд. Тя стоеше обърната към прозореца и не ги чу да влизат. Жизнерадостната реплика на мъжа ѝ: „Мистър Кливланд е дошъл да се сбогува“ я сепна. Тя се обърна рязко и изпусна нещо, което държеше в ръцете си. Мортимър го вдигна и ѝ го подаде. Беше миниатюра на Шарлот, изработена в стил отпреди двадесет и пет години. Мортимър повтори благодарностите, които вече бе изразил пред съпруга ѝ. Отново забеляза уплахата и скритите погледи, които тя му хвърляше изпод вежди.

Двете момичета не бяха наблизко, но Мортимър не искаше да изглежда притеснен от тяхното отсъствие. Имаше свои предположения, които скоро трябваше да се потвърдят или отхвърлят.

Бе изминал половин миля от къщата по пътя надолу към мястото, където бе оставил колата си, когато храстите отстрани на пътя се разтвориха и пред него излезе Магдалийн.

— Трябваше да ви видя — каза тя.

— Очаквах ви — отвърна Мортимър. — Вие бяхте написала SOS на масата в моята стая миналата нощ, нали?

Магдалийн кимна.

— Защо? — попита внимателно Мортимър.

Момичето се обърна настрани и започна да къса листата на храста.

— Не знам — каза тя. — Честно, не знам.

— Кажете ми — настоя Мортимър.

Магдалийн пое дълбоко въздух.

— Аз съм практична — отвърна тя. — Не съм човек, който си фантазира или си измисля. Разбрах, че вие вярвате в духове и привидения. Аз не вярвам. Когато ви казвам, че има нещо нередно в къщата — тя посочи нагоре към хълма, — имам предвид нещо осезателно, не просто отзвук от миналото. Това започна откакто сме пристигнали. Всеки ден става все по-лошо. Татко се променя, майка е различна, Шарлот също.

— А Джони? — прекъсна я Мортимър.

Магдалийн го погледна с одобрение в очите.

— Не — отвърна тя. — Като се замисля, не. Джони си е същият. Той е единственият, на който това не е повлияло. Не се развълнува и докато пиехме чай снощи.

— А вие? — попита Мортимър.

— Беше ме страх. Ужасно много ме беше страх. Просто като дете, без да знам точно от какво. Татко беше странен. Струва ми се, че това е точната дума. Говореше за чудеса и тогава се помолих, всъщност се помолих да се случи чудо и *вие* почукахте на вратата.

Тя внезапно спря и се вторачи в него.

— Сигурно ви изглеждам луда — рече предизвикателно тя.

— Не — отвърна Мортимър. — Напротив, изглеждате напълно нормална. Всички нормални хора имат предчувствие за опасностите, които ги грозят.

— Не ме разбирате — уточни Магдалийн. — Аз не страхувам за себе си.

— А за кого тогава?

— Не знам — поклати отново объркано глава Магдалийн и продължи: — Написах SOS спонтанно. Имах натрапчивото, абсурдно усещане, че останалите няма да ми позволят да разговарям с вас. Не знаех какво искам от вас. И сега не знам.

— Няма значение — отвърна Мортимър. — Ще го направя.

— Какво можете да направите?

Мортимър леко се усмихна.

— Мога да помисля.

Тя го погледна със съмнение.

— Да — продължи Мортимър. — По този начин могат да се правят много неща, повече, отколкото предполагате. Кажете, имаше ли

случайно дума или фраза, които да привлекат вниманието ви преди вечеря снощи?

Магдалийн присви вежди.

— Не помня — каза тя. — Сещам се само, че татко каза нещо на мама, че Шарлот ѝ е точно копие. После се засмя много странно. Но в това няма нищо необичайно, нали?

— Не — каза бавно Мортимър. — Освен това, че Шарлот не прилича на майка ви. — Той се замисли и когато отново погледна към нея, забеляза, че Магдалийн го гледа колебливо. — Иди си вкъщи, моето момиче. И не се безпокой. Остави всичко на мен.

Тя послушно тръгна нагоре по пътя към къщата. Мортимър продължи малко по-надолу и се излегна на една зелена ливада. Затвори очи и се отдели от съзнателния поток на мислите си, остави запечаталите се в главата му образи да преминават свободно.

Джони! Все стигаше до Джони. Джони, напълно невинния, изцяло въвн от подозрение и всякаква интрига, но и в същото време точката, около която всичко се въртеше. Той си спомни счупената чаша на мисис Динсмийд по време на закуска тази сутрин. Какво бе причинило вълнението ѝ? Може би случайното споменаване от негова страна за увлечението на момчето по химикалите? До онзи момент той не бе, обърнал внимание на действията на мистър Динсмийд, но сега го видя ясно как седи с чаша чай, поднесена към устните му.

Това му напомни Шарлот, каквато я беше видял миналата нощ, когато се отвори външната врата. Тя се бе вторачила в него над ръба на чашата си. После бързо го застигна друг спомен. Мистър Динсмийд излива чашите една след друга и казва: „Чаят е студен“.

Той си спомни, че от него се вдигаше пара. Вероятно чаят не е бил чак толкова студен, все пак?

Мислите му започнаха да се подреждат. Нещо, което беше чел не много отдавна, може би преди около месец. Някакво съобщение за цяло семейство, отровено от небрежността на момчето им. Пакет арсеник, забравен в килера, бе прокапал върху поставения отдолу хляб. Беше го прочел във вестника.

Нещата започваха да се изясняват...

Половин час по-късно Мортимър Кливланд бързо скочи на крака.

IV

Отново настъпи вечер. Яйцата бяха на очи и имаше консерва пача. От кухнята се появи мисис Динсмийд, носейки големия чайник. Семейството насяда около масата.

— Времето е съвсем различно от миналата вечер — отбеляза мисис Динсмийд и погледна през прозореца.

— Да — отвърна мистър Динсмийд — толкова е тихо тази вечер, че и муха да бръмне, ще се чуе. Хайде, майко, налей чай.

Мисис Динсмийд разля чая и подаде по чаша на всеки. Оставяйки чайника, тя внезапно нададе кратък вик и се хвана за сърцето. Мистър Динсмийд се обърна и проследи ужасения ѝ поглед. Мортимър Кливланд бе застанал на вратата.

Той приближи. Държането му бе приятно и почтително.

— Извинявам се, ако съм ви стреснал — започна той. — Но се върнах за нещо.

— За нещо? — възкликна мистър Динсмийд посинял, с пулсиращи вени. — За какво, бих искал да знам?

— Малко чай — отвърна Мортимър.

Той бързо измъкна нещо от джоба си и грабна една от чашите на масата. После преля част от съдържанието ѝ в малка епруветка, която държеше с лявата си ръка.

— Какво? Какво правите? — задавено попита мистър Динсмийд.

Лицето му стана бяло като тебешир, променяйки цвета си като с магическа пръчка. Мисис Динсмийд издаде пронизителен вик от ужас.

— Мисля, че четете вестници, мистър Динсмийд, нали? Сигурен съм. Чели сте за отравянето на цели семейства. Някои са оживели, други не. Във вашия случай *един* нямаше да оживее. Първото обяснение, че консервата за вечеря е причината, можеше да не допадне на лекаря, ако се окаже някой мнителен намира пакет чай. На горния рафт има подходяща дупка и какво по-естествено от това да се предположи, че арсеникът е попаднал в чая по случайност? Синът ви Джони би могъл да бъде обвинен в небрежност и нищо повече.

— Не мога... не разбирам какво говорите — задъха се Динсмийд.

— Мисля, че ме разбирате — каза Мортимър и от друга чаша напълни втора епруветка. Постави червен етикет на първата и син на втората. — В тази с червен етикет има чай от чашата на дъщеря ви Шарлот, а в другата — от тази на Магдалийн. Готов съм да се закълна, че в първата ще бъде открит пет-шесткратно повече арсеник.

— Вие сте луд! — изсъска Динсмийд.

— О, не, за Бога. Нищо подобно. Днес, мистър Динсмийд, вие ми казахте, че всъщност *Магдалийн* е ваша дъщеря. Шарлот е детето, което сте осиновили, и която толкова прилича на майка си, че когато видях миниатюрата с нейния образ, ми се стори, че виждам самата Шарлот. Искали сте собствената ви дъщеря да наследи богатството, но е било трудно да скриете Шарлот от тези, които са познавали майка ѝ. Тогава сте се решили. Просто щипка арсеник на дъното на чашата.

Мисис Динсмийд издаваше нечленоразделни звуци и се клатеше истерично напред-назад.

— Чай — изпусна се тя, — точно така, той каза чай. Не лимонада.

— Дръж си езика зад зъбите! — злобно изръмжа съпругът ѝ.

Мортимър забеляза, че Шарлот го гледа неразбиращо през масата с широко отворени очи. Почувства как някой го хваща за ръката. Магдалийн го отведе настрани.

— Тези са — каза тя, посочвайки някакви стъкленици. — Татко. Нали няма да...

Мортимър сложи ръка на рамото ѝ.

— Мило дете — каза той, — вие не вярвате в миналото. Аз вярвам. Вярвам в това, че тази къща носи своето минало. Вероятно, казвам *вероятно*, баща ви не би замислил подобен план, ако не бяхте попаднали тук. Смятам да задържа двете епруветки, така че Шарлот да няма от какво да се бои. И като благодарност към онази, чиято ръка написа SOS, аз няма да предприема нищо друго.

Издание:

Автор: Агата Кристи

Заглавие: Кучето на ада

Преводач: Веселин Иванчев

Година на превод: 1995

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: „Абагар Холдинг“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 1995

Националност: английска (не е указано)

Печатница: „Интерпрес“ — Будапеща

Редактор: Христо Христов

ISBN: 954-584-155-9

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/12771>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.